ZPRAVODAJ VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

1/2021

BŘEZEN 2021

OBSAH ZPRAVODAJE VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

1/2021

1. **Jmenování nového děkana Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany Hradec Králové 3**

2. **Jubilejní rok vojenského zdravotnického školství..... 4**
   Vojtěch Humlíček

3. **Volby výboru Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP 11**
   Miloš Sokol

4. **Za Ludvíkem Kostrhunem 13**
   Richard Kraus

5. **Autoinjektory k tišení bolesti – od 1. světové války po současnost 16**
   Lenka Čechová, Kateřina Horáková

6. **Obranné investice a projekty České republiky ve srovnání se zeměmi Evropské unie. 24**
   Miroslav Pohanka, Antonín Novotný

7. **Informace z obranné standardizace v oblasti vojenské zdravotnické služby. 29**
   Jaroslava Doležalová, Kamila Táborská, Jana Špůrová

PŘÍLOHA

► Obsah Zpravodaje vojenského zdravotnictví – ročník XXX, 2020 59

Jmenování nového děkana Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany Hradec Králové

Dnem 1. února 2021 jmenovala rektorka Univerzity obrany v Brně plukovnice gšt. doc. RNDr. Zuzana Kročová, Ph.D. novým děkanem královéhradecké Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany **prof. MUDr. Romana Chlíbka, Ph.D.** na čtyřleté funkční období. Jmenování proběhlo na základě volby na zasedání akademického senátu fakulty dne 24. listopadu 2020. Prof. Chlíbek v čele fakulty nahradil prof. MUDr. Pavla Boštíka, Ph.D., kterému k 31. 1. 2021 skončilo funkční období.

Vzhledem k probíhajícím protiepidemickým opatřením nebylo možné uskutečnit standardní inauguraci děkana fakulty. Proto se dne 9. února 2021 uskutečnil ceremoniál uvedení do funkce nového děkana v reprezentačních prostorách FVZ v omezeném kruhu. Zastupující rektor plukovník gšt. Mgr. Ing. Libor Kutěj, Ph.D. předal prof. MUDr. Romanovi Chlíbkovi, Ph.D. jmenovací dekret spolu s akademickým symbolem – děkanským řetězem. Následně nový děkan předal jmenovací dekrety rovněž novým členům vedení fakulty, kterými se stali proděkan pro studijní a pedagogickou činnost kpt. Mgr. et Mgr. Tomáš Kučera, Ph.D., proděkanka pro vědeckou činnost plk. gšt. prof. MVDr. Zuzana Šinkorová, Ph.D., proděkan pro vnější vztahy a rozvoj plk. gšt. RNDr. Hynek Schvach, Ph.D. a proděkan pro doktorské studijní programy a specializační vzdělávání pplk. doc. MUDr. Jan Smetana, Ph.D.

prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D.

Plukovník v záloze prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D. v roce 1989 zakončil studia všeobecného lékařství na Vojenské lékařské akademii Jana Evangelisty Purkyně a Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové. V rámci své odborné dráhy a působení v Armádě ČR se profiloval v oboru všeobecné lékařství, později preventivní medicíny, epidemiologie a vakcinologie. V roce 2012 byl jmenován profesorem v oboru hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie. Svoji profesionální vojenskou kariéru ukončil v roce 2020 v hodnosti plukovníka generálního štábu.

V akademickém prostředí na Vojenské lékařské akademii a později na Fakultě vojenského zdravotnictví Univerzity obrany se sídlem v Hradci Králové postupně prošel pozicí odborného asistenta, vedoucího skupiny, vedoucího katedry, předsedy akademického senátu fakulty a proděkana pro vnější vztahy a rozvoj. V letech 2009 až 2013 zastával pozici děkana fakulty. V současné době zastává funkci vedoucího katedry epidemiologie.

Je členem řady tuzemských i zahraničních odborných společností a autorem řady odborných publikací. Je předsedou České vakcinologické společnosti a také vedoucím epidemiologické skupiny při ministerstvu zdravotnictví.

Jubilejní rok vojenského zdravotnického školství

Vojtěch HUMLÍČEK

Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany Hradec Králové

Rok 2021 je z pohledu českého vojenského zdravotnického školství jubilejní. Je spojen s 95. výročím založení první české vojenské zdravotnické školy a 70. výročím vzniku vysoké vojenské lékařské školy. V této souvislosti je užitečné si stručně připomenout některé skutečnosti, které s vývojem vojenského zdravotnického vzdělávání souvisí.

České země byly až do roku 1918 součástí Rakouska-Uherska a sdílely tentýž vzdělávací systém, jehož základy byly položeny ve druhé polovině 18. století za vlády Marie Terezie. Je tedy logické, že vzdělávání v počátcích samostatného československého státu vycházelo ze vzdělávacího systému Rakousko-uherské monarchie. Na rozvoj vojenského školství v nové republice však měla výrazný vliv Francouzská vojenská mise. Jednalo se o skupinu důstojníků francouzské armády, vyslanou roku 1919 na žádost československé vlády na naše území a pověřenou formováním československé armády a přípravou jejího velitelského sboru. Úkolem mise bylo zejména uskutečnění reorganizace ministerstva národní obrany a generálního štábu a vytvoření vojenského školství. Francouzští důstojníci byli v rámci československé branné moci zařazeni na významná velitelská místa a plnili také funkci lektorů na vojenských školách.

V době vzniku Československa se vojenská zdravotnická služba potýkala s nedostatkem personálu, který získávala z civilního prostředí. Obsazenost funkcí byla malá a nábor do armády se nedařil zejména z důvodu lepších podmínek v civilním zdravotnictví. Doplňování vojenských lékařů z povolání proto měla pozdvihnout opatření, přijatá především ke zlepšení jejich finanční stránky. Jednalo se o vyplácení vojenských stipendií v rámci studia civilních fakult nebo o finanční příspěvek pro aktivované absolventy, odvozený od částečné náhrady studijních výloh (1). Vojenští stipendisté museli podepsat revers, který jim ukládal, že za každý semestr studia, kdy jim bylo poskytnuto vojenské stipendium, musí odsloužit 1 rok jako vojenští lékaři. Naproti tomu výše úhrady studijních výloh se u civilních absolventů odvíjela od délky podepsaného závazku. Pro přípravu takto získaného personálu, probíhající dříve ve Vídni, však nový stát potřeboval vytvořit vlastní stálé školící centrum.

Počátky vojenského zdravotnického školství po vzniku samostatného československého státu

Před vznikem vojenské zdravotnické školy se uskutečňovala příprava nově aktivovaných důstojníků zdravotnictva v pražské divizní nemocnici 1 formou tzv. informačních kurzů, kde byli frekventanti seznamováni se stěžejními vojenskými předpisy a vybranými problémy vojenského zdravotnictví (2).

V roce 1926 vznikla Škola na důstojníky zdravotnictva a lékárnictva v záloze a také bylo usnesením vlády rozhodnuto o vytvoření Vojenské školy lékařské pro výchovu důstojníků zdravotnictva. Kvůli nedostatku adeptů však došlo k otevření Vojenské školy lékařské až v roce 1927 (3). Založení těchto škol v Praze lze považovat za **počátek československého vojenského zdravotnického školství**.

Škola na důstojníky zdravotnictva a lékárnictva v záloze připravovala záložní důstojníky, předurčené pro nižší velitelské funkce válečné armády. Záložní důstojníci se ve škole připravovali 6 měsíců, což se podle tehdejších zákonů rovnalo délce vojenské prezenční služby stanovené pro absolventy vysokých škol (4). Vojenská škola lékařská pro výchovu důstojníků zdravotnictva zajišťovala přípravu pro aktivované důstojníky, kteří se rozhodli pro vstup do armády. Pokud záložní důstojník podepsal závazek, pokračoval po ukončení školy důstojníků v záloze na Vojenské škole lékařské pro výchovu důstojníků zdravotnictva v další desetiměsíční přípravě. Příprava zahrnovala teoretickou výuku vojensko-medicínských a vojenských předmětů, studium služebních řádů a předpisů i praktický vojenský výcvik (jízda na koni, šerm). Školy také začaly vydávat ucelené české učební texty pro důstojníky zdravotnictva (obrázek 1).

Obr. 1: Učební texty z roku 1938

Vojenská škola lékařská se v průběhu své existence několikrát přemístila a opakovaně změnila rovněž původní název (Vojenská lékařská škola, Kurz pro důstojníky zdravotnictva z povolání, Kurz na důstojníky zdravotnictva z povolání). Od 30. let pořádala škola také kurzy pro velitele léčebných zařízení a odborníky zdravotnické služby pro vyšší stupně velení (5). Po nedobrovolném přerušení činnosti v březnu 1939, vzniklém okupací, se Vojenská lékařská škola znovu zapojila do systému vzdělávání v říjnu 1945 v nových prostorách střešovické Ústřední vojenské nemocnice. Příprava důstojníků zdravotnictva z povolání byla kvůli rychlejšímu doplňování armády zkrácena na 6 měsíců. Roku 1949 byla škola v důsledku rozsáhlé náborové akce do vojenské zdravotnické služby reorganizována a v roce 1951 ukončila svou činnost v Praze definitivně (6). Důvodem byl vznik Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové.

Vojenskou lékařskou školu absolvovalo za dobu její existence více než 550 lékařů, mezi nimi např. MUDr. Osvald Vymětal, MUDr. Josef Krčál nebo MUDr. Zdeněk Fink, pozdější velitelé a náčelníci Vojenské lékařské akademie a Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu JEP.

Vzdělávání vojenských lékařů po druhé světové válce

Po ukončení druhé světové války byl v československé armádě obnoven předválečný systém aktivace a přípravy vojenských lékařů. Vlivem úbytku lékařů během války a nucené přestávky v produkci nových lékařů, způsobené uzavřením vysokých škol nacisty, se nedostatek vojenských lékařů ještě prohloubil. Situaci dlouhodobě neřešilo ani ustanovení branného zákona, které umožňovalo povolat vojáky v záloze (tedy i lékaře) k výjimečnému vojenskému cvičení na dobu nezbytné potřeby (7).

V souvislosti s poválečnou obnovou vzdělávací soustavy a ohromným zájmem studentů o zahájení nebo dokončení studia medicíny došlo v ČSR postupně ke zřizování nových lékařských fakult. Jako první byla zřízena dnem 23. října 1945 pobočka lékařské fakulty University Karlovy v Hradci Králové, na které se již v roce 1946 uskutečnila první promoce absolventů, kteří dokončovali studia z předválečného období.

Začátkem padesátých let se systém vzdělávání vojenských lékařů začal výrazně měnit. Sílily tendence, požadující podle sovětského vzoru, vytvořit **samostatné vysoké vojenské školy**. Ty nakonec vyústily v rozhodnutí přeměnit pro potřeby armády dvě civilní vysoké školy ve vysoké vojenské školy. Vybrána byla Vysoká škola technická v Brně k přeměně na Vojenskou technickou akademii a pobočka pražské Lékařské fakulty Karlovy university v Hradci Králové k přeměně ve **Vojenskou lékařskou akademii (VLA)**. Pobočka lékařské fakulty v Hradci Králové byla zrušena nařízením vlády ke dni 24. října 1951. *„Na jejím místě, na základě rozkazu prezidenta republiky o organizaci vojenských škol ze dne 15. srpna 1951, vznikla Vojenská lékařská akademie“* (8).

S přeměnou lékařské fakulty (LF) bylo třeba vyřešit problematika personálního obsazení VLA a způsob dokončení studia civilních posluchačů. Původní personál LF měl tři možnosti, buď na VLA zůstat a aktivovat, zůstat jako občanský zaměstnanec nebo odejít. Lékaři, kteří souhlasili s tím, že aktivují za vojáky z povolání, byli povýšeni do důstojnické hodnosti. *„…a tu byli všichni přednostové klinik a ústavů jmenováni plukovníky či podplukovníky, asistenti pak majory či kapitány“* (9). VLA byla slavnostně otevřena bezprostředně po převzetí LF v říjnu 1951. V prvním školním roce na VLA ještě dokončovali studium původní studenti LF, kteří následně mohli buď pokračovat ve studiu jako vojáci z povolání nebo museli přestoupit na jiné lékařské fakulty. Podmínku pokračovat jako vojákyně z povolání akceptovaly i některé studentky, takže mezi absolventy VLA lze nalézt i vojenské lékařky. Kromě posluchačů medicíny studovali na VLA rovněž vojenští posluchači stomatologie. Počet studujících v jednotlivých ročnících kolísal, v roce 1958 měla VLA

celkově přes 700 posluchačů (10).

V čele VLA stál její velitel, respektive náčelník, který zastával funkci rektora. Hlavním úkolem VLA bylo vychovat vyspělé pracovníky vojenské zdravotnické služby nejen formou pregraduální výuky, ale i postgraduálního studia (současné doktorské studium). VLA převzala také plnou odpovědnost za průběh kvalifikačních atestací vojenských lékařů v armádě. Mezi další úkoly patřila vědecko-výzkumná práce, lůžková a ambulantní činnost pro potřebu civilní zdravotnické služby nebo školení středního zdravotnického personálu. K tomu měla akademie k dispozici 40 kateder, klinické součásti nemocnice, školu důstojníků v záloze i patřičné zázemí (11). Vedle klasických medicínských oborů, převzatých z lékařské fakulty, vznikaly nové katedry, zabývající se otázkami vojensko-medicínskými a organizací vojenské zdravotnické služby (12). Vytvořena byla například katedra vojenské hygieny, vojenské epidemiologie, interny, organizace a taktiky zdravotnické služby či vojenských disciplín.

V roce 1955 došlo k doplnění původního názvu školy po významném českém lékaři a vědci, Janu Evangelistovi Purkyně, čímž vznikla konečná podoba názvu Vojenská lékařská akademie Jana Evangelisty Purkyně. V roce 1956 bylo akademii propůjčeno státní vyznamenání - Řád Republiky. **VLA byla v celé historii jedinou vojenskou vysokou školou, která zajišťovala kompletní studium vojenských lékařů zcela samostatně**.

VLA fungovala pouze do roku 1958, kdy byla rozkazem prezidenta republiky o reorganizaci vojenských škol a vojenských akademií ze dne 30. června 1958 zrušena. Původní součásti VLA se staly základem pro nově zřízené vzdělávací instituce, **Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové (VLVDÚ)** a samostatnou lékařskou fakultu Univerzity Karlovy (LF UK) v Hradci Králové. LF UK začala uskutečňovat studijní programy v medicínských oborech pro civilní studenty a současně zabezpečovat výuku i pro vojenské studenty.

VLVDÚ jako pokračovatel bývalé VLA převzal některé její úkoly a součásti. Nadále si udržel status vojenské vysoké školy univerzitního směru, přestože došlo k výrazné změně způsobu přípravy budoucích vojenských lékařů. Pregraduální studium se začalo uskutečňovat v úzké spolupráci s LF UK na základě uzavřených smluv. Vzdělávání z podstatné části probíhalo na pracovištích LF UK, VLVDÚ uskutečňoval výuku zejména v předmětech, které nebyly součástí civilního studia. Počáteční provázanost škol dokumentuje i skutečnost, že členem kolegia děkana LF UK byl proděkan pro vojenské záležitosti z VLVDÚ. Činnost VLVDÚ se dále profilovala na výzkumné úkoly, oblast dalšího vzdělávání a specializace vojenských lékařů a později i farmaceutů (13). Statut VLVDÚ výstižně shrnoval, že „*Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně je vědeckým výzkumným a výukovým centrem zdravotnické služby československé lidové armády…“*.

Obr. 2: Logo VLVDÚ

Model pregraduální přípravy vojenských lékařů založený na spolupráci dvou škol nebyl v době založení VLVDÚ úplně nový. Podobný způsob se krátkodobě neúspěšně uskutečnil již v letech 1949-1951 v Brně. Vojenská lékařská akademie (VLéA) v Brně představovala první pokus o nové pojetí profesní přípravy vojenských zdravotnických profesionálů ve smyslu studia vojensko-zdravotnických odborností již ve fázi pregraduální přípravy. Fungování školy bylo založeno na spolupráci s Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity. Model však nebyl dostatečně připraven a rozvíjen a z celé řady příčin v roce 1951 zanikl (14).

Od roku 1976, sedm let po zřízení Farmaceutické fakulty UK (FaF UK) v Hradci Králové, se stejný model přípravy jako u vojenských lékařů začal na VLVDÚ uskutečňovat i u vojenských farmaceutů. Studenti VLVDÚ se stali současně i studenty farmaceutické fakulty.

Odbornou výuku studentů na VLVDÚ zabezpečovaly katedry válečného vnitřního lékařství, válečné chirurgie, toxikologie, vojenské epidemiologie, vojenské hygieny a organizace vojenského zdravotnictví (do r. 1968 organizace a taktiky zdravotnické služby). Později reorganizací kateder vnitřního lékařství a katedry organizace vojenského zdravotnictví vznikly ještě samostatné katedry radiobiologie (1963), vojenské farmacie (1970) a všeobecného lékařství (1984). Mezi další důležité složky školy se od r. 1960 řadilo Vojenské lékařské informační středisko a od roku 1967 samostatná Laboratoř lékařské kybernetiky. V následujícím

období byly ke zlepšení kvality studia vybudovány specializované učebny, speciální cvičiště – zdravotnický polygon, zřízeno oddělení modernizace a zabezpečení výuky a zastaralé ubytovací prostory nahradil moderní internát.

Kromě úkolu pregraduální přípravy budoucích vojenských lékařů měl VLVDÚ důležitou úlohu v dalším vzdělávání vojenských lékařů a farmaceutů. Podle úmluv mezi rezorty obrany a zdravotnictví prováděl VLVDÚ kvalifikační atestace v oborech interního lékařství, chirurgie, hygieny a epidemiologie, lékařské mikrobiologie a v lékárenství. Atestace prováděl podle stejných programů, které se uplatňovaly v civilních institutech dalšího vzdělávání lékařů a farmaceutů. Jediný atestační obor, který měl samostatnou vojenskou alternativu, byl obor organizace a řízení zdravotnictví (15). VLVDÚ zabezpečoval přípravu k získání specializace u cca 100 lékařů ročně.

Významnou oblast aktivit VLVDÚ představovala výzkumná činnost, která byla zaměřena především do oblasti zdravotnického zabezpečení a ochrany vojsk. Za dobu existence VLVDÚ byl ve vědecké práci zaznamenán úctyhodný počet několika set obhájených závěrečných zpráv. Výsledky byly publikovány v periodickém Sborníku vědeckých prací, který byl ovšem s ohledem na charakter výzkumu mnohdy utajovaný. Stejně jako dříve VLA, prováděl i VLVDÚ vědeckou přípravu v celé řadě lékařských oborů.

Novodobé vzdělávání vojenských lékařů

Při příležitosti 30. výročí vzniku VLVDÚ (tedy v roce 1988) se škola vrátila k původnímu názvu **Vojenská lékařská akademie JEP (VLA JEP)**. Po svém vzniku prošla VLA JEP transformací jak organizačních struktur nebo typů studijních programů, tak i způsobu přijímání studentů a rozsahu dalších vzdělávacích aktivit. V nových společenských podmínkách došlo, stejně jako na jiných vysokých školách, k výraznému posílení vlivu akademických orgánů na rozhodování a chod školy.

Vědecko-výzkumnou a vzdělávací funkci školy zajišťovalo 9 kateder (válečného vnitřního lékařství, válečné chirurgie, toxikologie, epidemiologie, vojenské hygieny, organizace vojenského zdravotnictví, vojenské farmacie, všeobecného lékařství a radiobiologie). Spojením Laboratoře lékařské kybernetiky, Vojenského lékařského informačního střediska a oddělení modernizace a zabezpečení výuky byl v roce 1992 vytvořen Ústav informací. V roce 1994 vznikl nový Ústav imunologie, který se v roce 1998 spojil s katedrou radiobiologie a začal pracovat jako Ústav radiobiologie a imunologie. V roce 1998 došlo také k reorganizaci katedry vojenské farmacie na katedru managementu a vojenské farmacie.

Po roce 1989 začala VLA JEP upravovat přijímací řízení, připravovat nové studijní programy, rozšiřovat formy přípravy a zaměření vzdělávacích aktivit. Až do počátku 90. let používala VLA JEP (předtím i VLVDÚ) vlastní kritéria pro přijímání studentů. Od roku 1990 museli zájemci o vojenské lékařské studium nejprve úspěšně projít přijímacím řízením v rámci LF UK nebo FaF UK. V roce 1994 byly tehdejší programy magisterského a doktorského studia doplněny o bakalářský studijní program Vojenský zdravotnický management. Kromě vysokoškolských studijních programů uskutečňovala VLA JEP rovněž přípravu aktivovaného zdravotnického personálu formou kurzů.

VLA JEP pokračovala ve vzdělávacích aktivitách v rámci postgraduálního studia a specializační přípravy lékařů a farmaceutů. Spektrum odborných školení a kurzů navíc rozšířila na další kategorie vojenských zdravotnických pracovníků. Od roku 1995 fungovala v rámci VLA JEP Roční praporčická škola, určená pro přípravu absolventů středních zdravotnických škol na zdravotnické povolání v AČR. V rámci VLA JEP působila také Škola důstojníků v záloze pro absolventy lékařských a farmaceutických fakult.

Ve vzdělávacích aktivitách se odrazily změny, vyplývající z nové vojenské doktríny a integrace do NATO a začaly se více zaměřovat na přípravu zdravotnického personálu, vysílaného do zahraničních operací. Formou školení a kurzů procházelo ročně několik set lékařů, farmaceutů, zdravotníků a jiných vojenských profesí.

Poslední vývojové období vzdělávání vojenských zdravotnických profesionálů je spjato s **Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity obrany (FVZ UO)** v Hradci Králové (Tabulka 1). Přeměna VLA JEP do podoby FVZ UO byla důsledkem reformy armády, založené na její úplné profesionalizaci, schválené vládou ČR dne 12. 11. 2003. V rámci reorganizace vysokého vojenského školství VLA JEP ke dni 1. září 2004 zanikla. Ke stejnému datu vznikla splynutím Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově,

Vojenské akademie v Brně a VLA JEP v Hradci Králové jediná vojenská vysoká škola - Univerzita obrany se sídlem v Brně (16). Na Univerzitu obrany a její fakulty přešla veškerá práva a povinnosti zrušených škol včetně dříve udělených akreditací. Transformace VLA JEP na FVZ UO však měla rozsáhlé konsekvence. Fakulta, při zachování naprosté většiny úkolů, disponovala menší samostatností, kompetencemi a výrazně nižším počtem personálu (redukce více než padesátiprocentní). Změny se nejdříve odrazily v řídících a logistických součástech fakulty, později také ve struktuře kateder. Spolu se vznikem FVZ UO došlo k přeměně katedry managementu a vojenské farmacie na katedru všeobecně vzdělávacích oborů a reorganizací Ústavu radiobiologie a imunologie vznikl Ústav molekulární patologie a obnovila se katedra radiobiologie. Nově bylo také vybudováno Centrum pokročilých studií. Další rozsáhlá reorganizace kateder se uskutečnila v roce 2014. Katedra veřejného zdravotnictví (dříve katedra všeobecně vzdělávacích oborů) byla zrušena, skupina vojenské farmacie byla přiřazena ke katedře toxikologie a skupina zdravotnického managementu ke katedře organizace vojenského zdravotnictví. Katedra vojenské hygieny se sloučila s katedrou válečné chirurgie a Ústav molekulární patologie se transformoval do podoby katedry molekulární patologie a biologie.

Tabulka 1

Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany (FVZ UO) v Hradci Králové

Období	Název školy
1951-1955	Vojenská lékařská akademie
1955-1958	Vojenská lékařská akademie JEP
1958-1988	Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav JEP
1988-2004	Vojenská lékařská akademie JEP
2004-dosud	Fakulta vojenského zdravotnictví UO

FVZ UO nadále plnila úkol v oblasti pregraduální přípravy ve všech předchozích akreditovaných bakalářských a magisterských studijních programech. V roce 2009 byli vojenští studenti naposledy přijímáni do bakalářského programu Vojenský zdravotnický management, pro jehož absolventy neměla armáda dostatek míst k uplatnění a fakulta začala studenty přijímat do nově akreditovaného studijního programu Specializace ve zdravotnictví, obor Zdravotnický záchranář. Studijní program byl akreditován pro společné uskutečňování FVZ UO s Fakultou zdravotnických studií Univerzity Pardubice. Na základě mezivládní dohody začali být od roku 2017 do programu vojenské všeobecné lékařství přijímáni také studenti Ozbrojených sil Slovenské republiky.

FVZ UO nadále uskutečňovala vzdělávání a vědeckou přípravu v doktorském studijním programu (Ph.D.). V současné době má akreditovány programy v osmi lékařských oborech: Epidemiologie, Lékařská mikrobiologie, Infekční biologie (do roku 2012 Molekulární patologie), Toxikologie, Preventivní medicína a ochrana veřejného zdraví (do roku 2013 Vojenská hygiena), Vojenská chirurgie, Vojenská radiobiologie a Vojenské vnitřní lékařství. Od roku 2009 byli do těchto programů přijímáni i civilní studenti. V letech 2008-2018 na FVZ UO úspěšně dokončilo studium celkem 113 studentů doktorského studia.

Nedílnou součástí činnosti FVZ UO je oblast celoživotního vzdělávání vojenských lékařů, zubařů, farmaceutů a dalšího zdravotnického i nezdravotnického personálu. Tu zajišťuje formou různých typů kurzů, školení a odborných stáží. Dosavadní škálu školení a kurzů doplnily od roku 2006 kurzy rozšířené první pomoci pro nezdravotnické příslušníky AČR (CLS). Naopak v roce 2015 byla na FVZ UO ukončena realizace kariérních kurzů pro vojenský zdravotnický personál (odborný praporčický kurz, základní důstojnický kurz, kurz pro vyšší důstojníky) a přešla do přímé gesce Univerzity obrany. Kurzy celoživotního vzdělávání včetně jazykových prošlo na FVZ UO v letech 2008 – 2018 celkem 9879 účastníků (17).

Představitelem FVZ UO je děkan, který má akademickou i velitelskou působnost. Děkan se za svoji činnost odpovídá senátu, za dodržování vnitřních předpisů rektorovi Univerzity obrany.

Zatímco velitele VLA, náčelníka VLVDÚ a rektora VLA JEP jmenoval do funkce vždy prezident republiky, děkana FVZ UO jmenuje rektor Univerzity obrany. Přehled osob, zastávajících nejvyšší funkci

v rámci školy od vzniku VLA uvádí tabulka 2.

Tabulka 2

Nejvyšší představitelé školy

VLA	
1951-1953	brig. gen. MUDr. Osvald Vymětal
1953-1958	genmjr. MUDr. Josef Krčál
VLVDÚ JEP	
1958-1968	genmjr. MUDr. Josef Krčál
1968-1971	plk. prof. MUDr. Zdeněk Fink, DrSc.
1971-1987	genmjr. prof. MUDr. Jaroslav Vaňásek, CSc.
1987-1988	plk. prof. MUDr. Pavel Kuna, DrSc.
VLA JEP	
1988-1990	plk. prof. MUDr. Pavel Kuna, DrSc.
1990-1997	plk. prof. MUDr. Josef Fusek, DrSc.
1997-2002	plk. doc. MUDr. Svatopluk Býma, CSc.
2002-2004	plk. doc. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.
FVZ UO	
2004-2009	plk. prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.
2009-2013	plk. prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D.
2013-2016	plk. doc. MUDr. Jiří Páral, Ph.D., MBA
2017-2021	prof. MUDr. Pavel Boštík, Ph.D.
2021-dosud	prof. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D.

V dosavadní sedmdesátileté historii školy v podobě VLA, VLVDÚ, VLA JEP nebo FVZ UO absolvovalo formu pregraduálního studia v magisterských a bakalářských studijních programech celkem 2584 vojenských všeobecných lékařů, 214 stomatologů, 137 farmaceutů, 63 zdravotnických manažerů a 78 zdravotnických záchranářů a FVZ UO tak zůstává i nadále hlavním zdrojem doplňování vojenského vysokoškolsky vzdělaného zdravotnického personálu.

Reference

1. PAČES, Jaroslav, ed. Almanach: 75 let československého vojenského zdravotnického školství a 50 let Vojenské lékařské akademie Jana Evangelisty Purkyně. Hradec Králové: Vojenská lékařská akademie J. E. Purkyně, 2001. ISBN 80-85109-54-9. s. 18-23.
2. DOHNAL, František a Vladimír MĚRKA. Oslavy na vojenské lékařské akademii J. E. Purkyně. Vojenské zdravotnické listy. 2001, 70(6), 234-239.
3. Kronika Vojenské školy lékařské 1927-1939. Vojenský historický archiv Praha.
4. Zákon č. 193/1920 Sb., branný zákon republiky Československé a zákon č. 370/1922 Sb., jímž se stanoví výhody v plnění branné povinnosti. In: Sbírka zákonů. Dostupné z: 193/1920 Sb. - Beck-online (beck-online.cz).
5. DOHNAL, František a Leo KLEIN. Dvojí výročí vojenského lékařského, výzkumného a doškolovacího ústavu Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové. Military Medical Science Letters (Vojenské zdravotnické listy). 2018, 87(4), 184-191.

6. DOHNAL, František. Z historie pražského vojenského zdravotnictví. 60 let Ústřední vojenské nemocnice. Praha: Pražská vydavatelská společnost, 1998. s. 7.
7. Zákon č. 92/1949 Sb., branný zákon. In: Sbírka zákonů. Dostupné z: 92/1949 Sb. - Beck-online (beck-online.cz).
8. Statut Lékařské fakulty v Hradci Králové. Karlova univerzita: Lékařská fakulta v Hradci Králové [online]. [cit. 2021-02-04]. Dostupné z: https://www.lfhk.cuni.cz/getattachment/388b3af5-21c4-4a6d-ba11-c3dda3dfdcb4/Statut-Lekarske-fakulty-v-Hradci-Kralove.aspx. s. 1.
9. CHROBÁK, Ladislav a Svatopluk KÁŠ. Medicínské historky z Královéhradecka. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2435-5. s. 133.
10. BÍLEK, Jiří. Československá lidová armáda v koaličních vazbách Varšavské smlouvy: květen 1955 - srpen 1968. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2008. Historie československé armády. ISBN 978-80-7278-472-1. s. 37.
11. Vojenské zdravotnické školství 1926-1951-2001: 75 let vojenského zdravotnického školství a 50. výročí založení Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové. Praha: AVIS, 2001. ISBN 80-7278-106-5. s. 10-11.
12. 10 let Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu v Hradci Králové. Hradec Králové: VLVDÚ JEP v Hradci Králové, 1968. Účelová publikace. C-73-271. s. 17.
13. Vojenské zdravotnické školství: Military Medical School System. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Agentura vojenských informací a služeb, 2006. ISBN 80-7278-368-8. s. 18.
14. DOHNAL, František a Josef FUSEK. Zemřel generálmajor v. v. profesor MUDr. Jaroslav Vaňásek, CSc. Vojenské zdravotnické listy. 2009, 78(2), 77.
15. Sborník Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu: Zvláštní číslo k 20. výročí založení ústavu. Hradec Králové: VLVDÚ JEP, 1978. s. 36-37.
16. Zákon č. 214/2004 Sb., o zřízení Univerzity obrany. In: Sbírka zákonů. 2. 4. 2004. ISSN 1211-1244. Dostupné online.
17. Výroční zpráva o činnosti Fakulty vojenského zdravotnictví [online]. 2008-2018. Hradec Králové: FVZ UO [cit. 2021-03-07].
Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/dokumenty/Stranky/archiv_vyrocnich_zprav.aspx.

Kontakt

MUDr. Vojtěch Humlíček, Ph.D.
Fakulta vojenského zdravotnictví, Univerzita obrany v Brně, Hradec Králové
alc: 253 118

Volby výboru Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP

Miloš SOKOL

Ústřední vojenská nemocnice - Vojenská fakultní nemocnice Praha

Ve druhé polovině ledna 2021 proběhly elektronickou formou volby výboru Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP, jejíž součástí je i Sekce mladých vojenských lékařů. V únoru byla vyhodnocena i koresponenční část těchto voleb a do nového výboru společnosti byli zvoleni plk. gšt. prof. MUDr. Jan Horáček, Ph.D. (FVZ UO Hradec Králové), plk. gšt. MUDr. Miloš Bohoněk, Ph.D. (ÚVN Praha), plk.v.v. MUDr. Petr Chmátal, Ph.D., MBA (ÚLZ Praha), pplk. MUDr. Martin Jakl, Ph.D. (FVZ UO Hradec Králové) a pplk. MUDr. Michal Jurczyk (CZS Přáslavice). Na ustavující schůzi SVLFVL dne 3. března 2021 byl předsedou zvolen primář OHKT ÚVN plk. gšt. MUDr. Miloš Bohoněk, Ph.D.

SVLFVL byla založena v roce 1999 a sdružuje vojenské lékaře, farmaceuty a veterináře a je otevřená i kolegům v civilu, kteří se zajímají o vojenskou a válečnou medicínu.

Součástí společnosti je Sekce mladých vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů (SMVLFVL) pro kolegy do 35 let, v jejímž čele je rada SMVLFVL, reprezentovaná npor. MUDr. Jiřím Kotkem a kpt. MUDr. Janem Brixim.

Jsou vítáni všichni vojenští lékaři i lékařky, kteří (které) mají zájem o vstup do Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP, zejména pak mladí vojenští lékaři i lékařky, kteří by se zapojili do činnosti Sekce mladých vojenských lékařů. Zájemci o vstup se mohou přihlásit na stránkách ČLS JEP.

plk. gšt. MUDr. Miloš Bohoněk, Ph.D.

Primář Oddělení hematologie a krevní transfuze, Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha, Hlavní odborník pro hematologii a transfuzní službu Zdravotnické služby AČR

Plk. gšt. MUDr. Miloš Bohoněk, Ph.D. je absolventem Fakulty dětského lékařství UK v Praze, má atestaci 1. stupně z pediatrie a atestaci z hematologie a transfuzního lékařství. V roce 1996 aktivoval jako voják z povolání AČR, od té doby vede Oddělení hematologie a krevní transfuze ÚVN Praha. Toto pracoviště je v ČR lídrem v oblasti kryokonzervace krve a při implementaci testů NAT u krví přenosných nákaz a také v oblasti genotypizace krevních skupin.

Plk. gšt. Bohoněk se zúčastnil dvou zahraničních vojenských misí (2003 se 7. PN v Iráku v rámci operace Iraqi Freedom a na přelomu let 2005/6 operace Winterrace v zemětřesení postiženém Pákistánu).

Hlavním předmětem jeho odborného zájmu je kryokonzervace krve a otázky spojené s vojenskou transfuzní službou a krevní transfuzí v krizových stavech. V problematice bojové medicíny je propagátorem moderních postupů hemostatické resuscitace a walking blood bank. Je odborným asistentem na Fakultě biomedicínského inženýrství Českého vysokého učení technického v Praze a garantem balakářského studijního programu Laboratorní diagnostika ve zdravotnictví na katedře zdravot-

ních oborů v Kladně. Je členem expertní pracovní skupiny Blood Panel v rámci Military HCWG COMEDS NATO, předsedou výboru Společnosti pro transfuzní lékařství ČLS JEP a místopředsedou Národní transfuzní komise MZ ČR. V únoru 2021 byl zvolen předsedou Společnosti vojenských lékařů, farmaceutů a veterinárních lékařů ČLS JEP a v březnu 2021 úspěšně absolvoval Kurz generálního štábu na Univerzitě obrany v Brně. Publikoval desítky článků v oblasti transfuzního lékařství a hematologie v tuzemských i zahraničních periodikách a je častým přednášejícím na odborných konferencích, doma i v zahraničí.

Kontakt
doc. MUDr. Miloš Sokol, Ph.D.
Vojenský ústav soudního lékařství
Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha
alc.: 203 520

Za Ludvíkem Kostrhunem

Richard KRAUS

Sekce vojenského zdravotnictví MO Praha

Před Vánoci 2020 se uzavřela plodná životní cesta jednoho z generačních představitelů moderní československé vojenské medicíny, odborníka i laskavého člověka, oblíbeného pacienty, stálými spolupracovníky i lékaři postgraduální přípravy, se kterými byl on (i celé jeho infekční oddělení) vždy připraven se podělit o zkušenosti a nejlepší praxi v infektologii v obecných přístupech k léčbě a k interakci s pacientem.

Plukovník docent MUDr. Ludvík Kostrhun, CSc. se narodil 19. prosince 1938. Jeho otec byl členem vrcholového vedení Baťových závodů, poté např. prvním ředitelem Domu obuvi na Václavském náměstí v Praze. Na střední škole uvažoval o studiu ITVS (Institut tělesné výchovy a sportu), vrcholově lyžoval, ale pak v rozhodování zvítězila vojenská medicína. Nastoupil v roce 1956 jako posluchač VLA, která následně v roce 1958 zaniká, a pokračuje tedy jako vojenský posluchač LFKU v Hradci Králové a VLVDÚ. Studium ukončuje v roce 1962 s „červeným diplomem“. Je tak současně absolventem medicínsky velmi úspěšného studijního ročníku. Jeho spolužáci vojáci byli např. internista - hematolog prof. Milan Bláha, chirurg doc. Teodor Suchý, epidemiolog prof. Miroslav Špliňo a v ÚVN náčelníci oddělení, plukovníci Janák, Janatka, Jesenský, Válka a Voldřich. Tato skutečnost nepochybně přispěla k obdivuhodné interakci jednotlivých oddělení nemocnice, zejména v období od sedmdesátých do devadesátých let minulého století.

Po absolvování postgraduální přípravy nastupuje v roce 1964 jako divizní a následně armádní epidemiolog u útvarů na teritoriu ČSR. V tomto období souběžně studuje a získává atestaci z oborů hygieny a epidemiologie a vnitřního lékařství. V roce 1971 nastupuje do ÚVN Praha, kde pracuje po 30 let. Projde funkcemi lékaře, zástupce náčelníka infekčního oddělení a od roku 1983 je náčelníkem infekčního oddělení. O mezinárodní vojenské angažovanosti docenta Kostrhuna svědčí i jeho působení v zahraničí. V letech 1973-1976 působil jako lékař československých expertů vyučujících na vojenské akademii v Káhiře (Egypt). V roce 1985 získává titul CSc. a v roce 1991 se habilituje jako docent na katedře epidemiologie VLA v Hradci Králové, kam poté dojíždí vyučovat a přednášet. V letech 1983-1995 zastává post hlavního odborníka armády pro obor přenosné nemoci. Pozici náčelníka oddělení, přejmenovanou po roce 1989 na primářskou, opouští v roce 1995 vzhledem k věku, který přesahuje stanovenou věkovou hranici pro odchod ze služebního poměru vojáka z povolání na základě rozkazu MO. Od roku 1995 se u něj začínají postupně projevovat a rozvíjet známky chronického neurologického onemocnění, s kterým bojoval statečně a skrytě při zaměstnání lékaře infekčního oddělení až do roku 2000.

V infekční problematice měl všeobecný rozhled, ale dominantní v jeho odborném zájmu byla problematika virové hepatitidy B (VHB), která byla také nejčastějším obsahem jeho publikační činnosti. ÚVN byla v té době na špici možné diagnostiky této choroby v Československu. To bylo dáno také díky dostupnosti vyšetřování antigenů a protilátek viru hepatitidy B (HBV) metodami radiosaturační analýzy na Oddělení nukleární medicíny ÚVN a možnosti detekce viru hepatitidy B v séru a bioptických vzorcích jater v elektronovém mikroskopu (prováděno ve virologickém oddělení tehdejšího VÚHEM).

Poslední období jeho života, od odchodu do trvalého důchodu, výrazně ovlivnilo jeho dlouhodobé progredující neurologické onemocnění, které jej plně invalidizovalo – umírá v 82 letech v Domově Vlčí mák v ÚVN dne 23. prosince 2020.

Podoby a paradoxy oboru vojenská infektologie

Rozvoj tohoto vojenského oboru prošel v minulém (i tomto) století obdobími příznivými i méně příznivými. V srpnu 1938 se podařilo dobudovat a zahájit provoz na prvních odděleních tehdejší Masarykovy vojenské nemocnice ve Střešovicích (kam se přestěhovala řada oddělení z Karlova náměstí a z odloučeného oddělení pro nemoci vnitřní z kasáren na Pohořelci.) Tragický vývoj dějinných událostí zabránil v jejím dalším budování. V následujících etapách, jejichž součástí mělo být i vybudování infekčního pavilonu, se nepokračovalo, na jaře roku 1939 se nemocnice zmocnila okupační německá armáda a učinila z ní záložní lazaret. Přípravy na velkorysou výstavbu pavilonu se 100 lůžky pro infekčně nemocné v místech, kde nyní stojí nový chirurgický pavilon, skončily. Současně bylo na počátku války v nemocnici Na Bulovce dokončeno velké infekční oddělení, čímž byla potřeba infekčních lůžek alespoň částečně saturována. V poválečných letech se priority změnily. Rozvoj lékařských oborů v ÚVN se odvrátil od problematiky infekcí. Výstavba pavilonu byla koncem 50. let opakovaně diskutována a stále oddalována. Připravovaný náčelník plánovaného infekčního oddělení MUDr. Antonín Buček pak pracoval na infekční klinice Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové a problematice infekčních nemocí byla později určena pouze jím vedená expektační část druhého oddělení pro nemoci vnitřní. Tabulkový počet lůžek plánovaný pro infekční oddělení připadl třetímu oddělení interny, jehož náčelníkem se stal internista plk. MUDr. Šedivý. Vznik samostatného infekčního oddělení spadá do roku 1961, kdy z expektační části vnitřního oddělení vzniklo samostatné oddělení pod vedením plk. MUDr. Antonína Bučka. Po dobu rekonstrukce neuropsychiatrického pavilonu bylo oddělení provizorně umístěno po dobu tří let do přízemí ORL pavilonu a až roku 1963 se oddělení vrátilo zpět do přízemí neuropsychiatrického pavilonu. Zpočátku oddělení disponovalo ambulancí a 15 lůžky na 5 pokojích s příslušenstvím. Případná potřeba rozšíření kapacity oddělení byla řešena rozvinutím 60 lůžek v prostorách dřívějšího tělovýchovně lékařského oddělení, k čemuž došlo při epidemii hepatitid a v rámci přípravy na hrozící epidemii cholery (která vypukla v 70. letech na východním Slovensku). Podobně později v letech 1979-80 při epidemii hepatitidy A bylo z lůžek 2. vnitřního oddělení vytvořeno monoinfekční oddělení. V dalších letech byl upraven počet lůžek a tabulkových míst, takže v roce 1977 bylo naplánováno 40 lůžek a tři lékařská místa; nakonec bylo realizováno maximálně 27 lůžek. Změnil se název na „Expektační a infekční“ a později na „Infekční“ oddělení. V roce 1977 plk. MUDr. Buček odešel do zálohy a na jeho místo nastoupil jeho dosavadní zástupce pplk. MUDr. Jiří Pultar, který vedl oddělení 6 let. V roce 1983 odešel v hodnosti plukovníka do zálohy a na jeho místo nastoupil jeho bývalý zástupce pplk. MUDr. Ludvík Kostrhun. Během své činnosti se habilitoval jako docent na katedře epidemiologie VLA JEP v Hradci Králové. Oddělení poskytovalo péči nemocným s infekčními nemocemi, izolaci a vyšetření nejasných stavů a do roku 1983 byla poskytována péče osobám vyjíždějícím do zahraničí, včetně očkování a karanténních vyšetření (než byla činnost předána oddělení pro nemoci z povolání). Očkování si oddělení ponechalo a v roce 1989 rozšířilo klientelu o zájemce z civilního sektoru. V odborné činnosti se pracovníci infekčního oddělení věnovali onemocněním aktuálním v armádních kolektivech, někteří lékaři působili i jako lékaři československých expertů v zahraničí. Koncem 80. let se odborný zájem obracel k akutním i chronickým hepatitidám. V roce 1997 zachytili první diagnostikovaný případ hepatitidy G u nás. Kromě hepatologické problematiky se pracovníci infekčního oddělení věnovali importovaným nákazám, publikovali práce o viscerální leishmanióze, amébovém abscesu a sérologické diagnostice toxoplasmózy. V roce 1995 konkurzem nastoupil poslední primář oddělení, pplk. MUDr. Vít Nádvorník. Ten vedl oddělení až do jeho zrušení v roce 2002, kdy bylo pod vlivem aktuálních hrozeb bioterorismu rozhodnuto o novém směru výstavby armádní infektologie reprezentovaném projektem výstavby Centra biologické ochrany.

Se zánikem původního infekčního oddělení v roce 2002 v Ústřední vojenské nemocnici symbolicky odešla klasická infektologie, zaměřená více na hromadně se vyskytující nemoci ve vojenských kolektivech. Vznikl tím současně prostor i čas pro rozvahu o vybudování soudobého infekčního pracoviště, v němž budou v rovnováze lůžková a ambulantní péče s konziliární činností a které musí splnit nové požadavky na péči o infekčně nemocné: zaměřit se krom klasických témat na importované infekce, infekce vzniklé v souvislosti se zdravotní péčí a infekční komplikace imunodeficientních a chronicky nemocných osob.

Vznikem Kliniky infekčních nemocí v ÚVN-VoFN Praha je tak dosaženo plnohodnotného a adekvátního zastoupení oboru v resortním zdravotnictví. Vybudování klinického pracoviště pro infekční choroby v rámci vojenské fakultní nemocnice znamená rovněž rozšíření pregraduální výuky pro studenty Univerzity obrany a Univerzity Karlovy v Praze a vědeckou činnost zaměřenou na různé aspekty studia patogeneze důležitých infekčních chorob. Součástí koncepce nového pracoviště, která odpovídá aktuálním trendům oboru, je posílení role infektologů v konziliární činnosti. Integrální součástí infektologické konziliární služby je navrhování diagnostického postupu, empirické i cílené antibiotické léčby, což je velmi důležitá činnost v době narůstající mikrobiální rezistence. Šedesátiletá přítomnost oboru vojenská infektologie a jeho osobností tak nejlépe demonstruje svou častěji nenápadnou, ale klíčovou úlohu z hlediska potřeb vojenského i celostátního zdravotnického systému.

Článek byl zpracován s přispěním podkladů od rodiny doc. MUDr. Kostrhuna a od bývalého primáře infekčního oddělení ÚVN MUDr. Víta Nádvorníka.

Kontakt

plk. gšt. MUDr. Richard KRAUS
Sekce vojenského zdravotnictví MO
alc.: 214 198

Autoinjektory k tišení bolesti – od 1. světové války po současnost

Lenka ČECHOVÁ, Kateřina HORÁKOVÁ

Agentura vojenského zdravotnictví – Centrum zdravotnického materiálu Bystřice pod Hostýnem

Mezi základní principy první pomoci v poli patří i laická svépomoc. Každý jednotlivec v Armádě České republiky (AČR) je vybaven individuální lékárničkou, která obsahuje zdravotnické pomůcky první pomoci, a to včetně tzv. autoinjektoru na tišení bolesti. Jedná se o předmět protáhlého válcovitého tvaru, skládající se z injekční a mechanické části. Smyslem je aplikovat jednorázově dávku léčebného přípravku intramuskulárně v polních podmínkách, ať už za využití vlastních sil či vzájemné pomoci.

Autoinjektory jsou součástí léčby / první pomoci také v civilním prostředí, například adrenalinové pero u léčby anafylaktické reakce. Také příslušníci Hasičského záchranného sboru České republiky jsou vybaveni autoinjektory proti nervově paralytickým látkám. V AČR jsou dále zavedeny autoinjektory proti nervově paralytickým látkám a na léčbu křečí.

Použití předplněných injektorů je popisováno již během 1. světové války, kdy se jednalo o tzv. syretty. Účinná látka, morfin, byla v gumovém váčku, na který byla připevněna jehla se skleněnou krytkou. Syrettou byli vybaveni frontoví zdravotníci, ne však jednotlivci. Aplikace byla založena na poctivém stisknutí váčku po vpichu jehly do svalu, kdy bylo důležité chvíli počkat, než se lék aplikuje. Během boje použití syretty tedy vyžadovalo dostatečné zklidnění a rozvahu, z čehož vyústilo nepřesné dávkování. Bylo velmi důležité všechny úkony se syrettou dostatečně nacvičit a zautomatizovat.

V období 2. světové války již syrettou byli vybaveni i řadoví vojáci. Po roce 1945 byl gumový váček vyměněn za kovový, což umožnilo přesnější dávkování léčiva. Novým problémem se ale stal psychický blok na straně lidského vnímání, kdy strach z jehel byl větší než potřeba svépomoci.

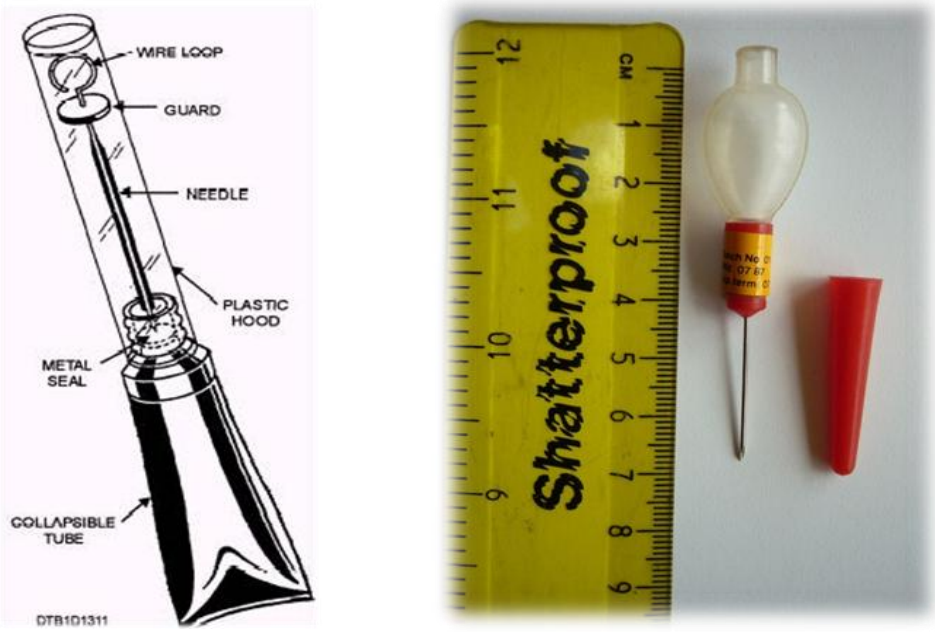

Obr. 1: Syretta (wikipedie.cz)

V 50. letech minulého století se snažil nedostatky u použití syretty odstranit americký vědec Dr. Sarnoff, kdy jeho korporace představila první „autoinjektor“. Jeho předností byla jednoduchost použití, protože hrůzu vyvolávající jehla byla skryta před zraky vojáků. Nový autoinjektor zcela vytlačil staré syretty z výzbroje armád a dostal název „ACE auto-injector“.

Tento „imperialistický výmysl“ zřejmě nenalezl pochopení u velení Československé lidové armády (ČSLA), a proto v roce 1965 byla do výzbroje ČSLA zavedena **injekční stříkačka pro laickou svépomoc – LIS.** Byla složena z tuby s jehlou a krytem obsahujícím propichovací drát a v podstatě se nelišila od syretty. Tuba s krytem byly vyrobeny z vysokotlakého polyethylenu (nízkohustotní plast). Pro účely tišení bolesti obsahovala stříkačka 110 mg pethidin hydrochloridu v 1 ml (Dolcontral).

Od roku 1975 byly tyto stříkačky zahrnuty do referenční zkušebny laboratoře 1. zdravotnické základny v Bystřici pod Hostýnem. Stanovení obsahu pethidin hydrochloridu titračně probíhalo až do roku 1984 – dle interního nařízení pro referenční zkušebnu bylo požadováno 10 let zkoušení. Dochované výsledky z analýz jsou uvedeny v grafu 1.

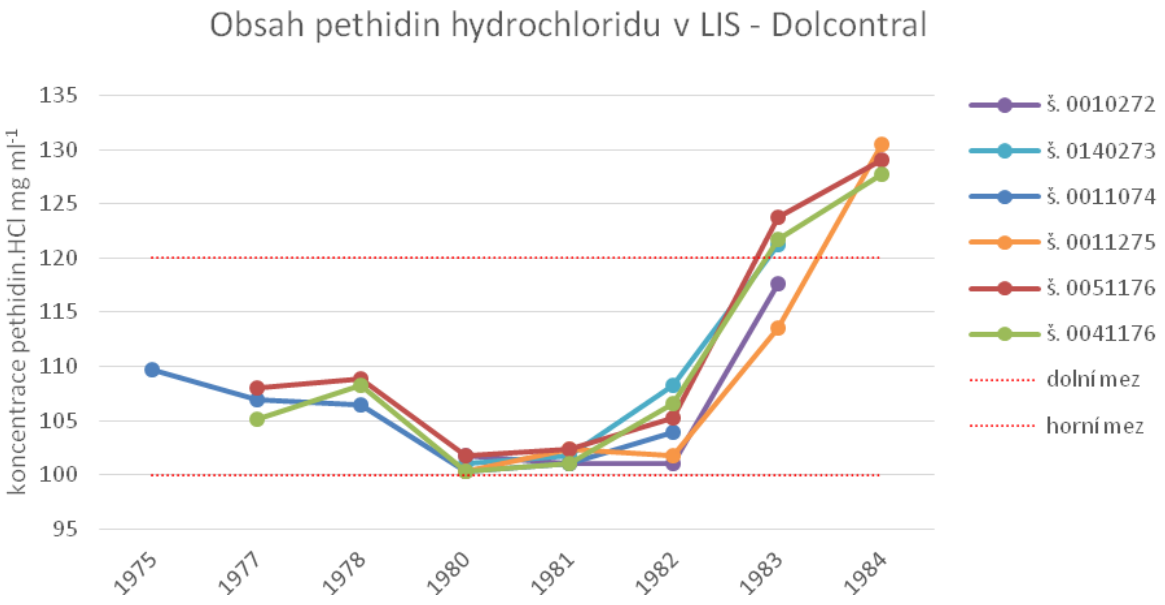

Graf 1: Obsah pethidin hydrochloridu v LIS – Dolcontral

Šarže z roku 1972 vyhovovala požadovanému obsahu pethidin hydrochloridu až do roku 1983, šarže z roku 1973 v tomto roce již nevyhovovala hornímu limitu obsahu. Poslední dochované výsledky šarže (1974) jsou z roku 1982. V roce 1984 proběhly poslední analýzy LIS – Dolcontralu. Žádná z šarží nevyhovovala limitnímu obsahu pethidin hydrochloridu, roztok léčivé látky postupně vysychal.

Za spolupráce Československa a Německé demokratické republiky byl vyvinut poloautomatický přístroj – **autoinjektor GAI** (obrázek 2a). Do výzbroje ČSLA byl zaveden na přelomu let 1979 – 1980. Autoinjektor byl složen z mechanické části obsahující dolní (místo pro vložení náplně) a horní část (ovládací a zajišťovací mechanismus s pojistkou) a vyměnitelné náplně. Různé druhy náplní byly odlišeny barevným a písemným označením. Náplně bylo možné po odstranění předního krytu použít i samostatně jako dřívější LIS.

Výhodou GAI byla jednoduchá a rychlá obsluha, náplň byla lehce vyměnitelná a zkrátila se doba jejího vyprázdnění ve srovnání s dosud používanou LIS, při aplikaci do stehenního svalu. Zároveň byla díky tělu autoinjektoru, ve kterém se skrývala jehla (obrázek 2b), odstraněna psychická zábrana při vpichu.

Manipulace s autoinjektorem před bojem byla popsána v přiloženém návodu (obrázek 2c), před samotnou aplikací bylo pak zapotřebí odjistit pojistku otočením z 0 → 1, po přiložení autoinjektoru červenou pryžovou zátkou ke stehnu a zatlačení na horní část autoinjektoru následovalo vypuštění látky do svalu. Ergonomický tvar autoinjektoru dovoloval jeho použití bez optické kontroly i za snížené viditelnosti a stresu.

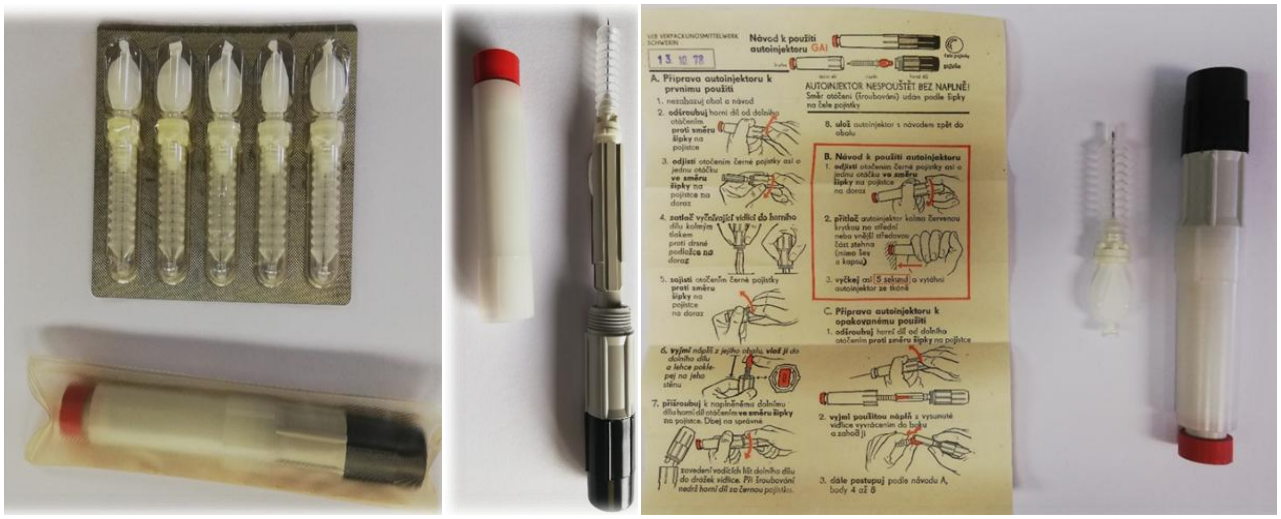

a) *b)* *c)*

Obr. 2: Autoinjektor GAI s náplní ID (pethidin hydrochlorid 100 mg)

Do referenční zkušebny byly autoinjektory GAI – ID se 100 mg pethidin hydrochloridu zavedeny v roce 1979. Ampulka náplně byla označena bílou barvou. *První generace*, obsahující šarže z let 1979 – 1981, v roce 1983 již nevyhovovala stanoveným limitům obsahu při titračním stanovení obsahu pethidin hydrochloridu. Zároveň během skladování docházelo k vysychání a vytékání náplní z jejich plastového obalu do blistru. Analytické výsledky šarží z let 1979 – 1981 jsou uvedeny v grafu 2.

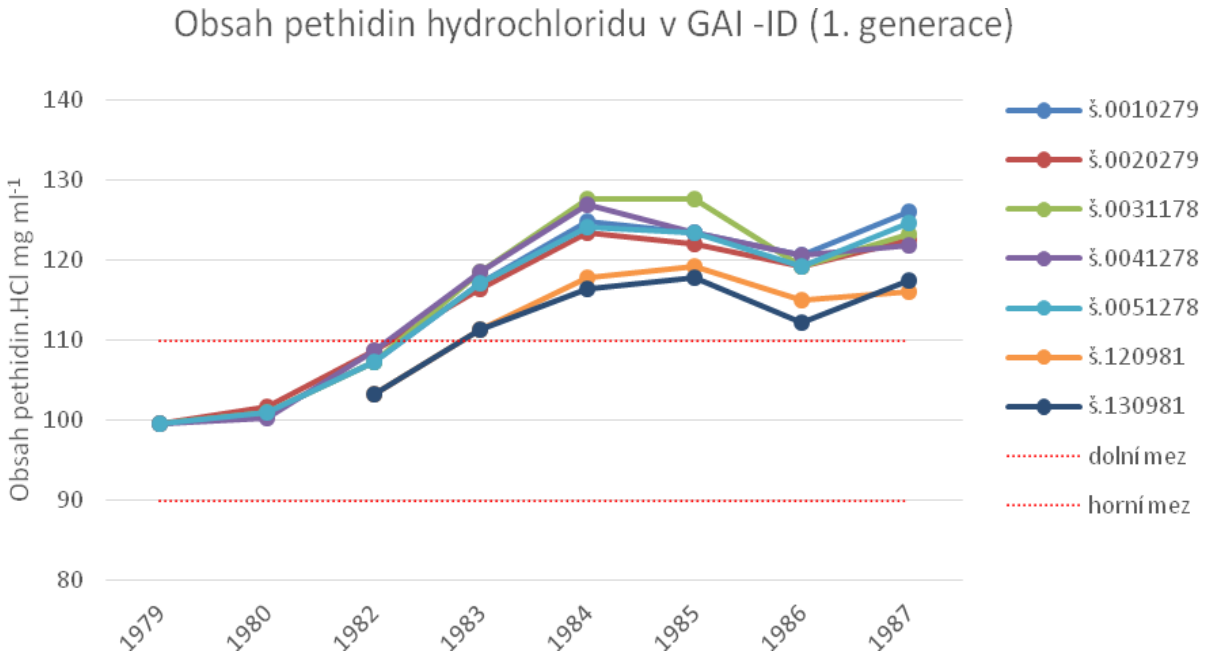

Graf 2: Obsah pethidin hydrochloridu v autoinjektoru GAI – ID (1. generace)

Druhá generace GAI – ID obsahovala více šarží z let 1987 – 1989. Uchované výsledky analýz z laboratoře 1. zdravotnické základny jsou zobrazeny v grafu 3. Z analýz z roku 1991 vyplývá, že u některých vzorků bylo naměřeno vyšší pH, ampulky měly při rozbalení z blistru na sobě krystalky, z čehož je patrné, že docházelo k vytékání náplní. Účinná látka byla postupně koncentrovanější a od roku 1993 přesahovala koncentrace pethidin hydrochloridu horní limit pro bezpečnou aplikaci. S každým rokem docházelo k postupnému snižování pH, vyššímu obsahu chloridu pethidinia a zakoncentrování roztoku

v průměru až o 2 % za rok. Od roku 1995 bylo měření obsahu prováděno s použitím titrátoru. Při analýze se kontroloval také index lomu roztoku, ten od roku 1996 nevyhovoval a přesahoval horní limit. V posledním roce měření došlo k rychlému navýšení koncentrace až o 8 %, kdy byl referenční materiál analyzován 11. rokem. Zároveň je z grafu viditelné, že bylo v oběhu v české armádě velké množství šarží, které vykazovaly stejný trend zakoncentrování a zahušťování obsahu ampulek.

Je důležité uvést skutečnost, že laboratoř měla do referenční zkušebny k analýze zavedené pouze náplně. Vypuštění obsahu z ampulky tedy probíhalo ručně vymačkáním do kádinky bez použití mechanické části autoinjektoru – těla.

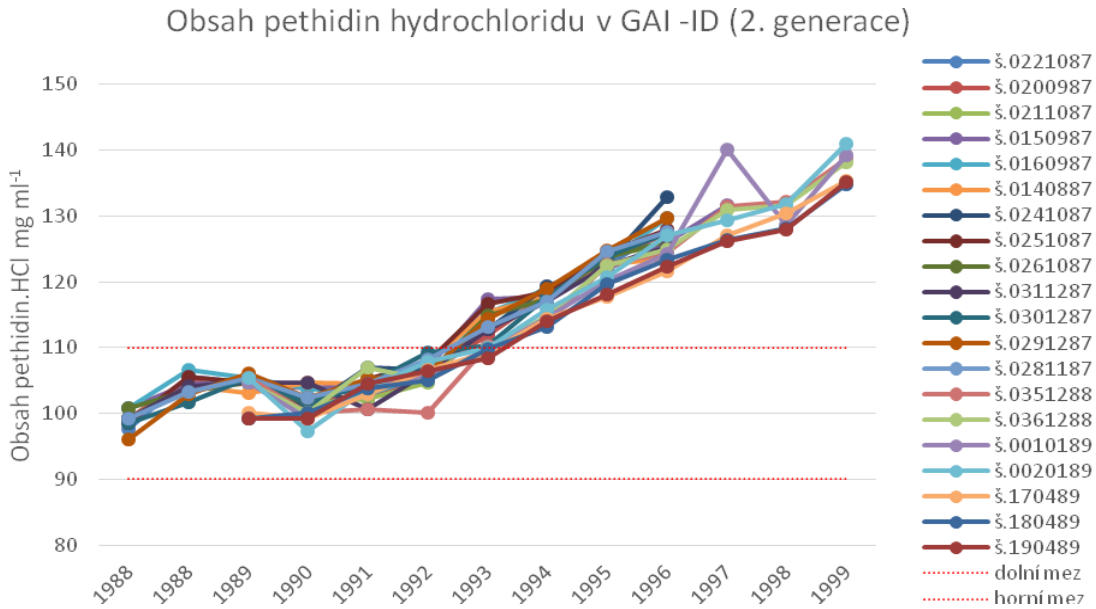

Graf 3: Obsah pethidin hydrochloridu v autoinjektoru GAI – ID (2. generace)

Z důvodu vypršení exspirace a účinnosti, resp. bezpečné koncentrace pro aplikaci byly na prahu 21. století autoinjektory GAI – ID nahrazeny **autoinjektory MEDIJECT** s obsahem 10 $mg.ml^{-1}$ morfin sulfátu od americké firmy STI. Nápadným znakem u poloautomatických pomůcek byla žlutá krycí čepička na konci injektoru a červená bezpečnostní pojistka na protilehlém konci (obrázek 3). Návod byl nalepen na těle autoinjektoru. Cvičný autoinjektor byl označen modrým zbarvením.

Obr. 3: Autoinjektor MEDIJECT s morfin sulfátem (ostrý a cvičný s obalem)

V referenční zkušebně byly analyzovány celkem 3 šarže tohoto typu autoinjektoru, a to v letech 2001 – 2018, naměřené obsahy morfin sulfátu jsou uvedeny v grafu 4. Obsah byl analyzován s využitím spektrofotometrického systému s UV-VIS detekcí. Šarže z roku 1999 splňovala rozmezí obsahu morfin sulfátu do roku 2009, přestože dle dokumentace přiložené u norem na analýzu MEDIJECT byla plánovaná skladovatelnost „pouze“ 3 roky. V porovnání s dřívějším autoinjektorem GAI nedocházelo k tak rychlému vysychání účinné látky a k jejímu zakoncentrování. V průběhu let se pH roztoku morfin sulfátu nijak razantně neměnilo oproti optimálním hodnotám (3,5 – 4,5), což mohlo být způsobeno přítomností pufru edetátu sodného. Pro zajištění dlouhodobé sterility obsahoval autoinjektor benzylalkohol.

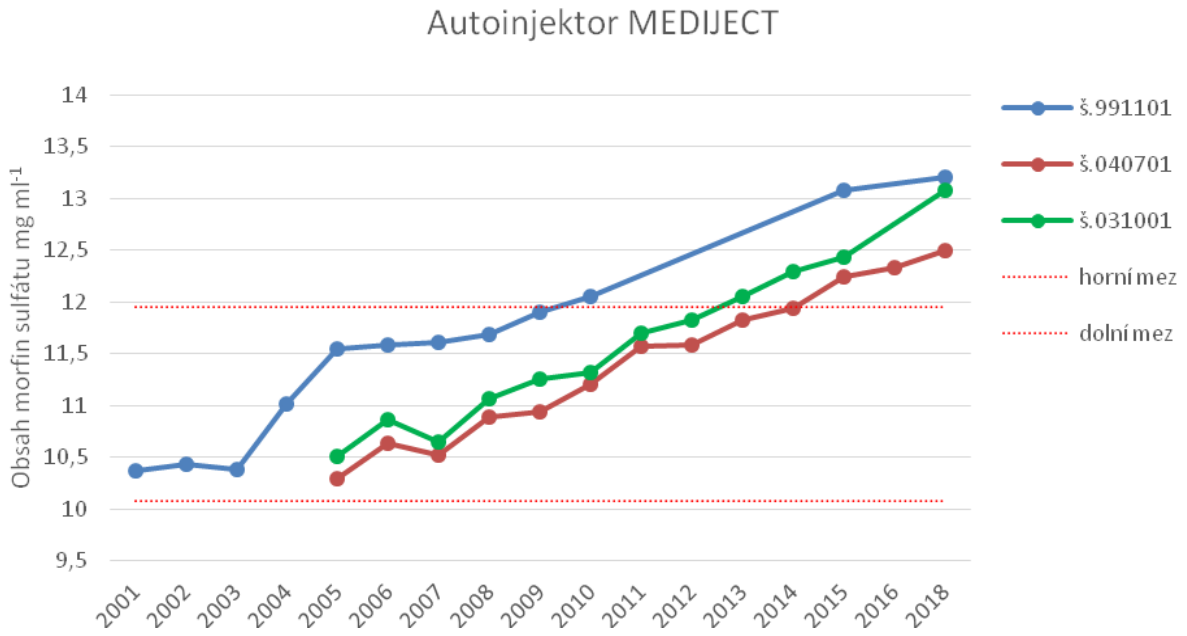

Graf 4: Obsah morfin sulfátu v autoinjektoru MEDIJECT

Velkou nevýhodou amerických autoinjektorů byla výrobcem stanovená podmínka jejich skladování – od 2 do 25 °C, což v zahraničních misích nebylo vždy možné dodržet. Autoinjektory MEDIJECT i tak dostatečně vyhovovaly požadovaným kvalitám, avšak americká firma je přestala postupem času dodávat (dle dostupných informací byla výroba pozastavena americkým dohlížejícím orgánem FDA – Food and Drug Administration). Zdravotnická služba AČR tak byla postavena před úkol zajistit autoinjektory z jiného zdroje.

Obrázek 4: Autoinjektor RAVIMED

V roce 2005 byly vyhlášeny vojskové zkoušky na nové autoinjektory s morfinem, ke kterým dodala vzorky firma **RAVIMED** (Polsko; obrázek 4). Při těchto zkouškách byly objeveny nedostatky, například špatná manipulace s autoinjektorem po vyjmutí z obalu (síla potřebná k odjištěný bílé pojistky byla malá) a zjištěný menší objem roztoku po vystříknutí látky do svalu. Po odstranění většiny nedostatků (i za přispění pracovníků laboratoře při kontrolních dnech u firmy RAVIMED ve Varšavě), byly autoinjektory nakoupeny a zahrnuty do zdravotnické výbavy jednotlivce AČR.

Autoinjektory RAVIMED s obsahem morfin sulfátu 20 mg ve 2 ml se staly součástí referenční zkušebny Oddělení laboratoře v Bystřici pod Hostýnem ve dvou generacích. První generace AI byla zkoušena v letech 2007-2015, kdy se analyzovaly celkem 3 šarže (graf č. 5). První dvě šarže vysychaly, již po dvou letech nevyhovovaly normám pro bezpečné použití. Po vylepšení mechanické části autoinjektoru, což dokládají výsledky šarže z roku 2009, byly zavedeny do používání v AČR autoinjektory 2. generace.

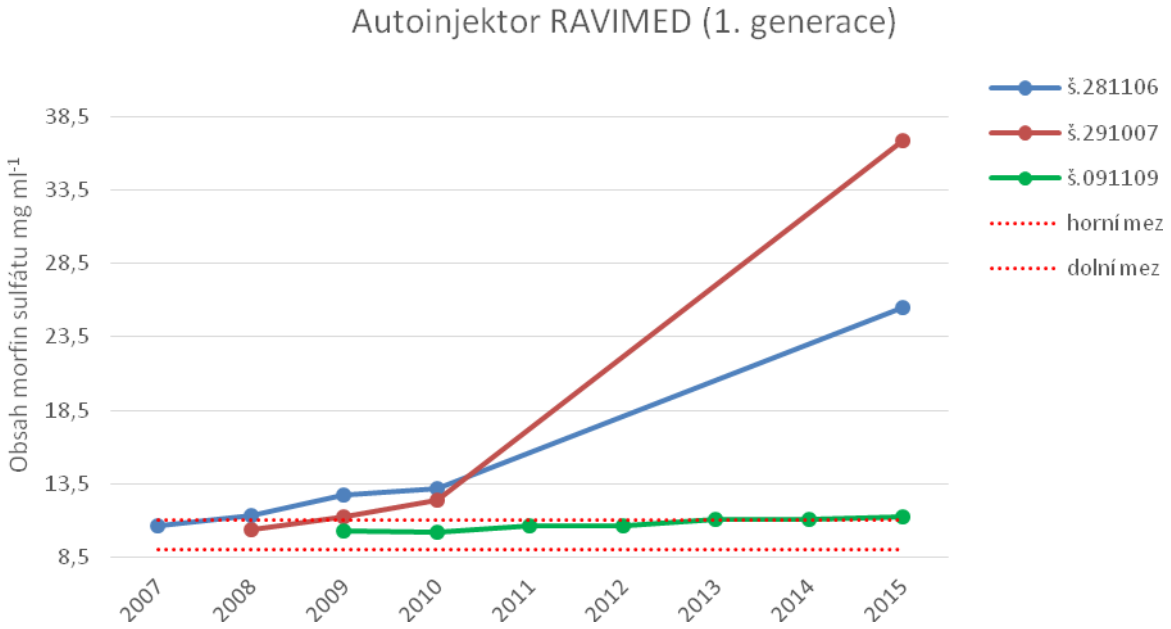

Graf 5: Obsah morfin sulfátu v autoinjektoru RAVIMED (1. generace)

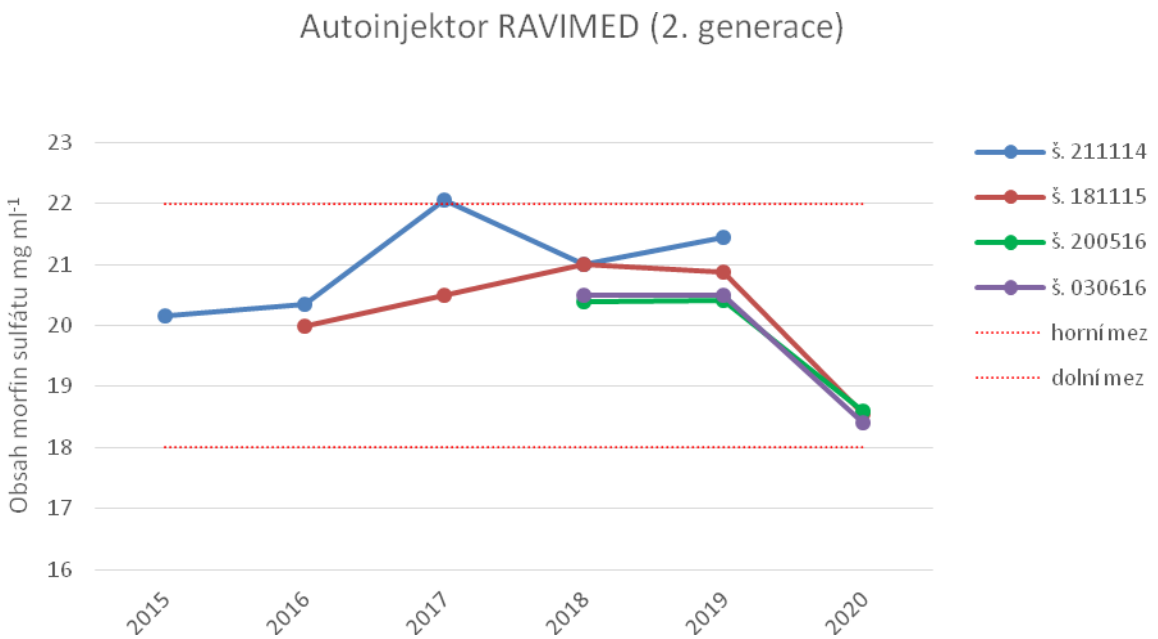

Graf 6: Obsah morfin sulfátu v autoinjektoru RAVIMED (2. generace)

Druhá generace autoinjektoru RAVIMED byla zkoušena v letech 2015-2020 (graf 6). Výsledky analýz obsahu morfinu v autoinjektorech byly v referenční zkušebně Úseku kontroly léčiv a zdravotnických prostředků Centra zdravotnického materiálu v Bystřici pod Hostýnem získány měřeními na UV-VIS spektrofotometru až do roku 2019. V následujícím roce byla metoda stanovení obsahu změněna a v současnosti je pro stanovení obsahu morfin sulfátu používána citlivější metoda na vysokoúčinném kapalinovém chromatografu - HPLC.

Dle chromatogramu (obrázek 5) je zřetelné, že roztok vystříknutý z autoinjektoru obsahoval vedle morfin sulfátu také jeho nečistoty, které zkreslovaly dřívější výsledky získané měřením na UV-VIS spektrofotometru.

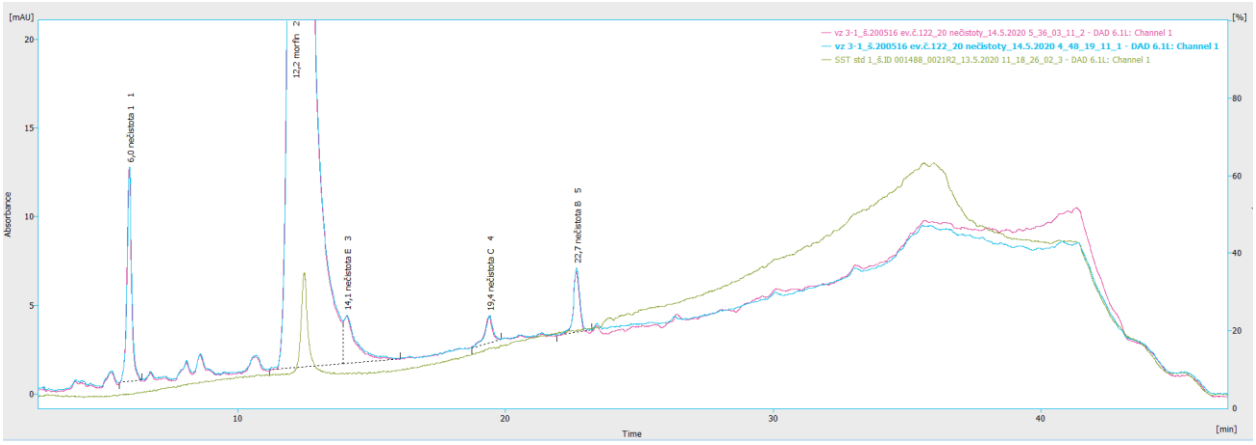

Obr. 5: Chromatogram morfin sulfátu a jeho nečistot u autoinjektoru RAVIMED (š. 200516)

V roce 2020 proběhly zkrácené vojskové zkoušky zaměřené na ověření, zda a**utoinjektor AI 1M od české firmy OLD and RICH (MB Pharma)** obsahující 20 mg morfin sulfátu ve 2 ml fyziologického roztoku (obrázek 6) splňuje požadavky Českého obranného standardu. AI 1M je jednoduchý, automatický, rychle a bezpečně použitelný prostředek pro poskytnutí první pomoci v boji. Autoinjektory dovolují použití v polních podmínkách, jsou hmatem jasně rozpoznatelné a umožňují aplikaci i ve tmě. Nyní, v roce 2021, disponuje laboratoř Úseku kontroly léčiv a zdravotnických prostředků celkem 4 šaržemi od tohoto výrobce.

Obr. 6: Autoinjektor AI 1M

Na obrázku 7 je veden ukázkový vstupní chromatogram AI 1M š. 001/19, který bude sloužit jako porovnávací pro další roky analýz v referenční zkušebně. Poukazuje na počáteční množství nečistot morfin sulfátu v autoinjektorech, které se budou sledovat, porovnávat a hodnotit v průběhu let (množství, nové nečistoty a další parametry).

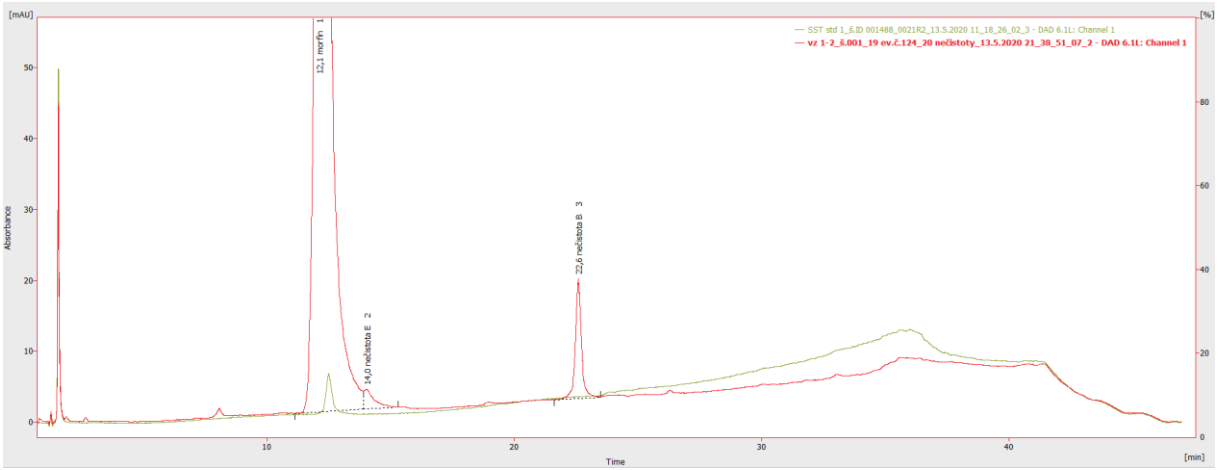

Obr. 7: Chromatogram AI 1M (š. 001/19) – nečistoty morfin sulfátu

V souvislosti s pravděpodobnou realizací výstavby nové vojenské lékárny u Centra zdravotnického materiálu v Bystřici pod Hostýnem se naskýtá příležitost pro výzkum a výrobu univerzálních a jednoduchých autoinjektorů podle požadavků AČR. Z finančního hlediska by bylo velmi prospěšné se vrátit k principu autoinjektoru GAI – mít tedy zvlášť mechanickou část, do které by se vkládaly náplně vyrobené právě v nové lékárně. Příprava rozličných náplní autoinjektoru v čas potřeby a v množství aktuálně potřebném by mohla znamenat nejen finanční úspory, ale také skutečnost, že voják bude mít vždy k použití lék potřebného složení, u něhož se nevyskytují nečistoty ani rozkladné produkty, které mohou vzniknout při dlouhodobém skladování.

Informační zdroje

Protokoly a podnikové normy z laboratoře Úseku kontroly léčiv a zdravotnických prostředků v Bystřici pod Hostýnem

Historie – FVZ Katedra toxikologie a vojenské farmacie (www.fvz.unob.cz)

Klub vojenské historie ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ ARMÁDY – Zdravotnické prostředky (www.csla.cz/vyzbroj/zdravotnickeprostredky/gai/htm) – autoinjektor GAI

Vojenské historické múzeum – autoinjektor GAI (www.slovakiana.sk)

MESA, M. From Battlefield to Backpack: Evolution of the Auto-injector. The ASA NEWSLETTER, Inc. 2010. č.136. 31. s. ISSN 1057-9419

Kontakt

Por. Mgr. Lenka Čechová, Ing. Kateřina Horáková
Agentura vojenského zdravotnictví – Centrum zdravotnického materiálu Bystřice pod Hostýnem
alc: 428 861, 428 878

Obranné investice a projekty České republiky ve srovnání se zeměmi Evropské unie

Miroslav POHANKA[1], Antonín NOVOTNÝ[2]

[1] Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany Hradec Králové

[2] Centrum bezpečnostních a vojensko-strategických studií Univerzity obrany, Brno

Úvod

Obranné rozpočty jsou citlivě vnímány veřejností a jejich velikost je především v dobách relativního bezpečí poměřována s výdaji státu s ohledem na jiné kapitoly týkající se běžných občanů s větší bezprostředností (sociální dávky, důchody, investice do dopravní infrastruktury atd.). Přiměřenost velikosti obranného rozpočtu musí být také vnímána i s ohledem na specifickou situaci dané země a spektrum i velikost bezpečnostních hrozeb. Tento text přehledně shrnuje a diskutuje recentní vývoj finančních prostředků České republiky (ČR) a dalších zemí Evropské unie (EU) věnovaných do obranných aktivit a společných vojenských projektů s přihlédnutím k hrubému domácímu produktu (HDP) jednotlivých zemí. Pro prostředky vynakládané ČR do kapitoly ministerstva obrany jsou retrospektivně hodnoceny trendy ve vojenských výdajích, investicích a prostředcích vložených do výzkumu a vývoje v posledních patnácti letech. Pro lepší přehlednost jsou nejen výdaje evropských zemí, ale i ČR uváděny v eurech (EUR).

Prostředky zemí EU směřované do národní obrany

Při analýze ekonomických výdajů byla použita data poskytnutá cestou pravidelných výkazů zveřejňovaných Evropskou obrannou agenturou (European Defence Agency). K analýze obranných rozpočtů zemí EU sloužil výkaz dvou posledních aktuálně uzavřených a Evropskou obrannou agenturou v době provádění rešerše (přelom roků 2020/2021) zveřejněných roků: 2017 a 2018. Výsledky analýzy ekonomických aspektů týkajících se obranných rozpočtů zemí EU jsou shrnuty jako tabulka 1.

Z prezentovaných hodnot je patrné, že výdaje na obranu i jednotlivé kapitoly v rámci obranných rozpočtů značně kolísají napříč evropskými zeměmi. Velmi nízké výdaje na obranu (vyjádřeno v procentech HDP) vykazují především menší státy, vojenské ambice a tomu odpovídající rozpočet pak mají spíše větší státy (zejména Velká Británie, Francie a Polsko – viz dále) a státy obávající se agrese ze strany souseda (Pobaltí, Řecko). Například Lucembursko a Malta (po 0,5 % HDP v obou hodnocených rocích) a Irsko (0,3 % HDP v obou hodnocených rocích) jsou příklady malých států s omezeným rozpočtem nejen co do absolutní hodnoty, ale i jejího relativního vyjádření vůči HDP. Hodnotu 2 % dosáhlo nebo překonalo alespoň v jednom z hodnocených roků Polsko (1,9 % HDP v roce 2017 a 2,0 % HDP v roce 2018), Estonsko (2,0 % HDP v obou hodnocených rocích), Řecko (2,3 % HDP v roce 2017 a 2,5 % HDP v roce 2018), Litva (1,7 % HDP v roce 2017 a 2,0 % HDP v roce 2018), Lotyšsko (1,6 % HDP v roce 2017 a 2,1 % HDP v roce 2018) a EU opouštějící Velká Británie (formální název Spojené království Velké Británie a Severního Irska; 1,9 % HDP v roce 2017 a 2,0 % HDP v roce 2018). ČR patří se svým obranným rozpočtem 1,1 % HDP v roce 2018 k mírně podprůměrným zemím EU. Trend vývoje rozpočtu kapitoly Ministerstva obrany je patrný i z následujícího přehledu pro posledních 15 let. Celkový vývoj výdajů na obranu činil v ČR 2,00 % HDP v roce 2005; 1,96 % v roce 2006; 1,74 % v roce 2007; 1,44 % v roce 2008; 1,65 % v roce 2009; 1,38 % v roce 2010; 1,23 % v roce 2011; 1,13 % v roce 2012; 1,08 % v roce 2013; v roce 2014 dokonce nepřekročil jedno procento – konkrétně dosáhl 0,96 %; 1,06 % v roce 2015; v roce 2016 došlo opět k podkročení jednoho procenta: 0,97 %; v následujícím roce 2017 se rozpočet zvýšil na 1,05 %; v roce 2018 došlo k dalšímu navýšení na 1,13 % a v roce 2019 dosáhl rozpočet 1,20 % HDP. V případě procent státního rozpočtu výdaje kapitoly Ministerstva obrany tvořily v jednotlivých letech posledních 15 roků: 6,34 % (rok 2005); 6,18 % (rok 2006); 5,62 % (rok 2007); 4,78 % (rok 2008); 5,12 % (rok 2009); 4,40 % (rok 2010); 3,96 % (rok 2011); 3,73 % (rok 2012); 3,54 % (rok 2013); 3,39 % (rok 2014); 3,65 % (rok 2015); 3,74 % (rok 2016); 4,04 % (rok 2017); 4,27 % (rok 2018) a 4,43 % (rok 2019). Jak je zřejmé z uvedených hodnot, význam finanční kapitoly Ministerstva obrany vyjádřený v procentech HDP i procentech státního rozpočtu

v posledních patnácti letech spíše klesal či stagnoval, i když v posledních letech je patrné zlepšení. Celkové čerpání kapitoly Ministerstva obrany pak i v posledních letech (vykazování delších období by bylo již značně zkreslené vlivem inflace, proto není uvedeno) dosahovalo 52,9 miliard Kč (rok 2017), 59,8 miliard Kč (rok 2018) a 66,7 miliard Kč (v roce 2019).

Tabulka 1

Přehled ekonomických ukazatelů obranných nákladů zemí EU včetně nákladů na výzkum a vývoj podpořený cestou EDA pro roky 2017 a 2018*

Země nebo instituce	*Celkové výdaje na obranu*	*Výdaje na obranu v % HDP*	*Investice v obraně*	*Výdaje na obranný výzkum a vývoj*	*Výdaje na investice: společné projekty v EU*	*Výdaje na výzkum a vývoj: společné projekty v EU*
EDA	214 662 / 223 413	1,4 / 1,4	42 795 / 44 505	7 789 / 8 764	6 432 / 6 375	150 / 153
Belgie	3 932 / 4 101	0,9 / 0,9	263 / 424	6,7 / 7,1	231,8 / 231,5	1 / 1
Bulharsko	642 / 814	1,2 / 1,5	51,9 / 83,0	3,7 / 4,5	–	–
ČR	**1 944 / 2 298**	**1,0 / 1,1**	**304,4 / 302,0**	**17,1 / 17,1**	**0 / -**	**0,6 / -**
Estonsko	479 / 514	2,0 / 2,0	162,8 / 171,0	0,7 / 1,3	- / 0	- / 1,3
Finsko	2 801 / 2 909	1,2 / 1,2	450,3 / 475,9	40,6 / 45,2	0 / -	0,7 / 0,9
Francie	40 852 / 42 748	1,8 / 1,8	9 873 / 10 116	2 812 / 4 676	1 690 / 1 811	111 / 111
Chorvatsko	820 / 818	1,7 / 1,6	46,6 / 27,6	0,4 / 0,2	–	–
Irsko	921 / 944	0,3 / 0,3	78,2 / 70,8	0,2 / 0,1	0 / -	0 / 0
Itálie	21 166 / 21 702	1,2 / 1,2	4 377 / 4 152	45,9 / 57,8	1 626 / 2 850	7,0 / 8,0
Kypr	352 / 396	1,8 / 1,9	22,0 / 106,7	0 / 0,3	0 / 0	0 / 0,3
Litva	724 / 895	1,7 / 2,0	248,8 / 293,8	9,1 / 9,0	0 / 66,3	0 / -
Lotyšsko	430 / 613	1,6 / 2,1	64,5 / 191,7	0 / 0,4	4,0 / 13,0	0 / 0
Lucembursko	288 / 301	0,5 / 0,5	122,4 / 137,4	1,2 / 1,4	95,8 / 19,9	0 / -
Maďarsko	1 513 / 1 564	1,2 / 1,2	281,1 / 319,7	0,4 / 4,0	0 / -	0 / 0,1
Malta	57 / 59	0,5 / 0,5	1,6 / 4,2	0 / 0	0 / -	0 / -
Německo	40 265 / 42 127	1,2 / 1,3	4 886 / 5 373	1 089 / 967	–	–
Nizozemí	8 686 / 9 000	1,2 / 1,2	1 471 / 1 863	61,7 / 62,5	- / -	3,1 / -
Polsko	8 683 / 10 052	1,9 / 2,0	2 321 / 2 839	259,9 / 248,4	4,8 / 0,4	6,3 / 6,0

Portugalsko	2 743 / 2 626	1,4 / 1,3	310,2 / 259,3	0,3 / 0,5	0 / -	0,3 / -
Rakousko	2 797 / 2 870	0,8 / 0,7	184 / 171	3,1 / 3,0	0 / 0	0 / 0
Rumunsko	3 232 / 3 692	1,7 / 1,8	1 078 / 1 245	4,8 / 10,4	0 / -	0 / -
Řecko	4 208 / 4 560	2,3 / 2,5	484,6 / 518,5	10,0 / 15,0	1 / 502,8	0 / 0
Slovensko	935 / 1 098	1,1 / 1,2	165,7 / 250,6	0,3 / 6,1	0 / -	0 / -
Slovinsko	422 / 463	1,0 / 1,0	17,1 / 27,7	0,3 / 0,7	0,7 / -	0,2 / 0,2
Španělsko	10 528 / 11 172	0,9 / 0,9	2 218 / 2 545	86,5 / 129,9	1402 / 854	14,2 / 20,1
Švédsko	4 651 / 4 585	1,0 / 1,0	1 105 / 1 109	124,9 / 129,1	25,8 / 26,4	5,3 / 4,4
Velká Británie	50 592 / 50 491	2,1 / 2,1	12 212 / 11 431	3 211 / 2 366	1 352 / -	0,4 / -

** Číselné údaje pro roky ve formátu 2017 / 2018; uváděné výdaje v milionech EUR; proškrtnutá hodnota (-): údaje nejsou dostupné nebo použitelné*

Výdaje na investice, výzkum a vývoj

Stejně jak se liší celkové výdaje na obranu mezi jednotlivými zeměmi, tak nalezneme značené rozdíly i v investicích v obraně a výdajích na investice do obranného výzkumu a vývoje. Nejvyšší výdaje na investice pochopitelně vykazují velké ekonomiky, ale jsou zde značné rozdíly. Zatímco Itálie v roce 2018 vydala na obranné investice 4 152 mil. EUR a výdaje na výzkum a vývoj 57,8 mil. EUR, ekonomicky jen mírně větší Francie vykazuje výdaje na investice v roce 2018 více než dvojnásobné (10 116 mil. EUR, investice zde představují více než 20 % výdajů na obranu) a výdaje na výzkum a vývoj 4 676 mil. EUR. Francie vykazuje vyšší výdaje do investic a výzkumu i ve srovnání s ekonomicky větším Německem, které v roce 2018 vynaložilo 5 373 mil. EUR do investic a 967 mil. EUR do obranného výzkumu a vývoje. Česká republika vynaložila v letech 2017 a 2018 celkem 304,4 respektive 302,0 mil. EUR na investice a 17,1 mil. EUR v obou letech na obranný výzkum a vývoj. V oblasti investic patří ČR mezi průměrné země EU při zvážení dostupných finančních zdrojů. Celkem šlo na investice v AČR 15,7 % obranného rozpočtu v roce 2017 a 13,1 % v roce 2018. Procento investic je nicméně nižší, než ze strany NATO doporučovaných 20 %.

Rozpočet obranného výzkumu a vývoje ČR činil 0,8 % v roce 2017 respektive 0,7 % v roce 2018. Výdaje na obranný výzkum a vývoj má ČR nadprůměrné ve srovnání s ostatními zeměmi EU. Například na počet obyvatel srovnatelné Belgie a Řecko vykazují v roce 2018 celkem 7,1 mil. EUR (Belgie) respektive 15,0 mil. EUR (Řecko) což činí 0,2 % výdajů na obranu (Belgie) respektive 0,3 % (Řecko). ČR však nebyla schopna zajistit si významnější postavení při financování svých investic a obranného výzkumu a vývoje ze strany EDA včetně projektů PESCO, kdy zapojení do společných investic a výzkumu a vývoje v EU je spíše okrajové. V přehledu je pouze vykázáno 0,6 mil. EUR na společný evropský obranný výzkum v roce 2017. Oproti tomu Belgie v letech 2017 a 2018 vykazovala 231,8 respektive 231,5 mil. EUR na společné projekty EU v oblasti investic a 1 mil. EUR každý rok na obranný výzkum a vývoj. V případě Řecka jsou potom významné investice v oblasti společných projektů EU, které v roce 2018 dosáhly 502,8 mil. EUR. Ze zemí Visegrádské skupiny se vymyká Polsko, zatímco Maďarsko a Slovensko vynakládají nebo dosahují na společné projekty podobně malé částky jako ČR. V případě Polska jsou prostředky vložené do investice i obranného výzkumu vysoce nad úrovní ČR, a to jak v celkové částce, která je pochopitelně větší s ohledem na větší polskou ekonomiku a větší počet obyvatel, tak i v částkách na jednoho obyvatele a procent obranného rozpočtu. Polsko vynaložilo do investic v obraně 2 321 mil. EUR v roce 2017 respektive 2 839 v roce

2018 a také 259,9 mil. v roce 2017 respektive 248,4 mil. EUR v roce 2018 na obranný výzkum a vývoj. Investice v rámci obranných výdajů v Polsku činily v roce 2017 celkem 29,9 % obranného rozpočtu, v následujícím roce 28,2 %. Výzkum a vývoj spotřeboval 3,0 % obranného rozpočtu Polska v roce 2017 a 2,5 % v roce 2018, což je výrazně více než hodnoty pro ČR. Polsko také vynakládalo více zdrojů na společné projekty EU (absolutně i poměrně) než ČR: společné projekty v EU tvořily 6,3 mil. EUR v roce 2017 a 6,0 mil. EUR v roce 2018. Pro rok 2017 se tak oproti ČR jedná přibližně o desetinásobek (viz tabulka 1).

Výdaje na investice a výzkum a vývoj v gesci Ministerstva obrany ČR

Pro hodnocení dlouhodobých trendů byly analyzovány výdaje ČR v oblasti investic (obrázek 1) a obranného výzkumu a vývoje (obrázek 2) od roku 2005 do roku 2018. Je třeba zdůraznit, že se jedná o nominální hodnotu financí (vlivem inflace je reálná hodnota peněz v čase nižší), která nabývala v hodnoceném období kladných hodnot a tento trend lze očekávat i do budoucna. Z obrázku 1 plyne, že celková hodnota investic na obranu fluktuovala dle prováděných akvizic. Nejmenší výdaje na investice byly v roce 2014: 148 mil. EUR, největší hodnota výdajů byla v roce 2009: 456 mil. EUR. Při zvážení reálné hodnoty peněz pak investice spíše stagnují, nebo mírně klesají v čase. V případě výdajů na obranný výzkum a vývoj je pak patrný trend poklesu prostředků v jejich reálné i nominální hodnotě. V případě reálné hodnoty finančních prostředků je pokles hodnoty rozpočtu pro obranný výzkum a vývoj vlivem inflace ještě vyšší. Maximální částka do obranného výzkumu byla vložena v roce 2008, a to celkem 21,9 mil. EUR, nejmenší hodnoty dosáhla v roce 2016: 15.7 mil. EUR. Při analýze zapojení ČR do společných obranných projektů v rámci EU nejsou vykázány žádné prostředky na společné akvizice a investice v letech mezi 2005 a 2018. V případě obranných projektů na výzkum a vývoj se jedná o relativně malé částky (rok 2005: 0 mil. EUR, 2006: 1,1 mil. EUR, 2007: 1,0 mil. EUR, 2008: 1,0 mil. EUR, 2009: 1,1 mil. EUR, 2010: 1,0 mil. EUR, 2011: 0,6 mil. EUR, 2012: 0,5 mil. EUR, 2013: 0,5 mil. EUR, 2014: 0,5 mil. EUR, 2015: 0,5 mil. EUR, 2016: 0,5 mil. EUR, 2017: 0,6 mil. EUR). Společné obranné projekty v rámci EU tak pro ČR byly v posledních letech a stále jsou jen marginální svým ekonomickým významem.

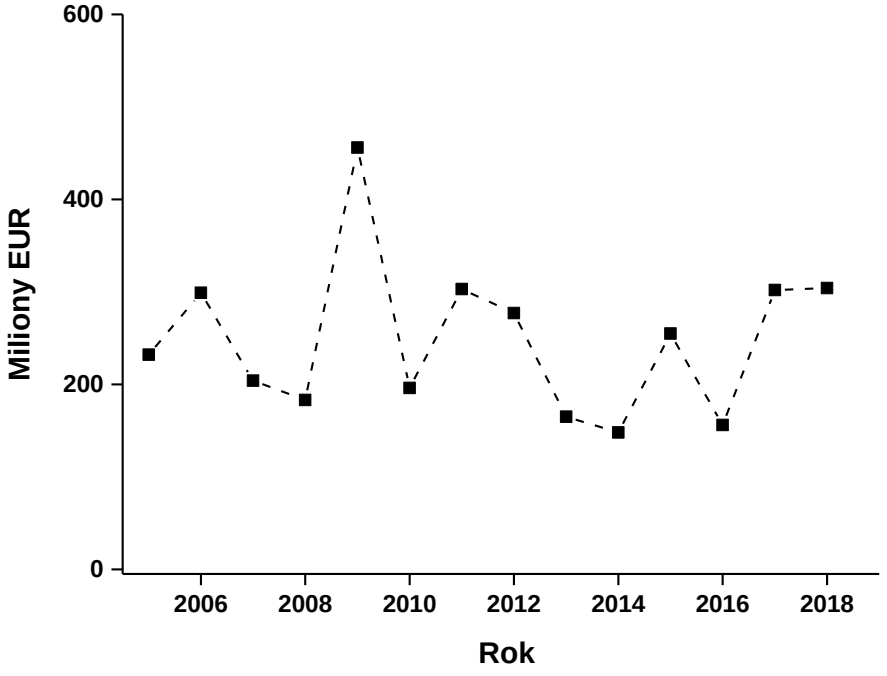

Obr. 1: Celkové investice ČR v oblasti obrany

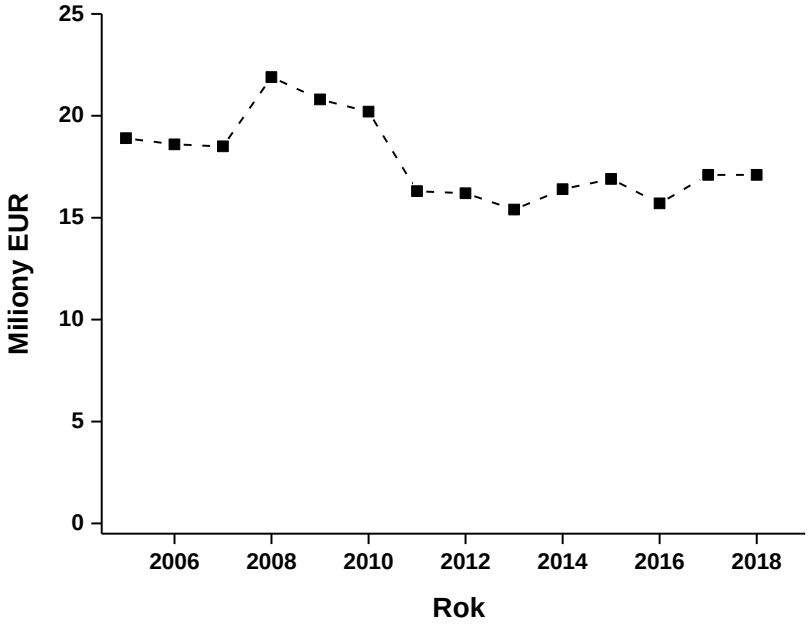

Obr. 2: Celkové náklady ČR v oblasti obranného výzkumu a vývoje

Poděkování a prohlášení

Tato publikace vznikla za podpory výzkumných záměrů Univerzity obrany DZRO ZHN a DZRO STRATAL a vychází z následující studie: Pohanka, Miroslav. Možnosti České republiky ve Stálé strukturované spolupráci Evropské unie (PESCO) v oblasti CBRN. Závěrečná práce 38. kurzu generálního štábu brigádního generála Františka Moravce. Brno, 2021.

Kontakt

pplk. prof. RNDr. Miroslav Pohanka, Ph.D., DSc,
Fakulta vojenského zdravotnictví, Univerzita obrany v Brně, Třebešská 1575, Hradec Králové
alc: 208 565, e-mail: e-mail: miroslav.pohanka@gmail.com, miroslav.pohanka@unob.cz

Informace z obranné standardizace v oblasti vojenské zdravotnické služby

Jaroslava DOLEŽALOVÁ, Kamila TÁBORSKÁ, Jana ŠPŮROVÁ

Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha

Úvod

Na procesu standardizace v oblasti vojenského zdravotnictví se v minulém roce, stejně jako v předchozích letech, podílelo oddělení expertizních činností (OEČ) odboru pro vědu a výzkum Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice Praha. Při této činnosti OEČ spolupracovalo se Sekcí vojenského zdravotnictví MO a Úřadem pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti MO.

Podle metodických pokynů STAND 03 byly zpracovány úplné nebo rozdílové analýzy těchto standardizačních dohod NATO STANAG:

Úplné analýzy STANAG: 6526 Ed.1, 2561 Ed. 2, 6541 Ed. 1 a 6544 Ed. 1;

Rozdílové analýzy STANAG: 3204 Ed. 9, 2249 Ed. 3, 2584 Ed. 1 verze 2, 2560 Ed.2 verze 2, 2048 Ed. 5, 2535 Ed. 2, 2464 Ed. 4, 2562 Ed. 2, 2040 Ed. 8, 3526 Ed. 9, 3527 Ed. 5, 7078 Ed. 4 a 2551 Ed. 2.

Názvy STANAG jsou uvedeny v tabulkách v další části článku.

Na základě závěrů analýz bylo doporučeno ke všem výše uvedeným standardizačním dohodám přistoupit a zavést je do prostředí ČR, a to nejčastěji formou vnitřního (vojenského) předpisu.

V rámci administrativního zavádění standardizačních dohod STANAG byly na základě závěrů analýz zpracovány návrhy těchto vojenských předpisů:

- Požadavky na vojenský výcvik v poskytování akutní traumatologické péče (zavedení STANAG 2544 Ed. 2)
- Zdravotnická hlediska řešení situace při hromadném neštěstí / hromadných ztrátách (zavedení STANAG 2879 Ed. 4)
- Zdravotnická podpora v civilně-vojenském rozhraní (zavedení STANAG 2563, Ed. 2)
- Zabezpečení ochranných opatření proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům (zavedení STANAG 2596 Ed. 1)

V rámci pravidelných revizí Českých obranných standardů (po 3 letech) byly zpracovány revize těchto ČOS:

- ČOS 650001 ZÁSOBOVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝM MATERIÁLEM
- ČOS 650005 LAHVE NA MEDICINÁLNÍ PLYNY
- ČOS 650007 IDENTIFIKAČNÍ OZNAČENÍ ZDRAVOTNICKÉHO MATERIÁLU PRO POLNÍ ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ
- ČOS 650008 POŽADAVKY NA SCHOPNOSTI A ZDRAVOTNICKÉ VYBAVENÍ VOJENSKÝCH SANITNÍCH VOZIDEL
- ČOS 651501 ZÁKLADNÍ FYZIKÁLNÍ POŽADAVKY A VÝKONOVÉ PARAMETRY POLNÍCH 0PARNÍCH VYSOKOTLAKÝCH STERILIZÁTORŮ

U všech výše uvedených revizí byly provedeny pouze aktualizace a dílčí změny údajů revidovaných ČOS.

V roce 2020 byly zpracovány 1. návrhy dvou Českých obranných standardů a jednoho vojenského předpisu, které byly výsledkem řešení projektů obranného výzkumu.

Jedná se o ČOS POŽADAVKY NA MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ SCHOPNOSTÍ

ROLE 1, ČOS POŽADAVKY NA ZABEZPEČENÍ SCHOPNOSTÍ FSE (Forward Surgical Element) a návrh vnitřního předpisu ZABEZPEČENÍ SCHOPNOSTÍ ROLE 1.

V letošním roce by měly být zpracovány druhé a konečné návrhy výše uvedených ČOS, které by měly být následně vydány jako oficiálně platné národní normativní dokumenty. Rovněž návrh vnitřního předpisu by měl být letos postoupen do schvalovacího řízení.

Všechny standardizační dokumenty je možno nalézt v databázi ADMIS v informačním systému standardizace na webových stránkách systému ŠIS (***http://sis.gs.acr/sis/sisportal/***).

Údaje uváděné v tabulkách v další části článku jsou yaktuální k 28. únoru 2021.

Kontakt

Ing. Jaroslava Doležalová, Ing. Kamila Táborská
Oddělení expertizních činností OVV, Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha
alc: 208 559, 208 174, e-mail: jaroslava.dolezalova@uvn.cz, kamila.taborska@uvn.cz

Tabulka 1

Celkový přehled norem STANAG se vztahem k vojenskému zdravotnictví

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
1185	MINIMUM ESSENTIAL MEDICAL AND SURVIVAL EQUIPMENT FOR LIFE RAFTS INCLUDING GUIDELINES FOR SURVIVAL AT SEA AMedP-1.2(A)	Ed. 3
MED	**Minimální vybavení záchranných člunů materiálem zdravotnickým a pro přežití, včetně instrukcí pro přežití na moři AMedP-1.2(A)**	nezúčastnit se
1208	MINIMUM REQUIREMENTS FOR EMERGENCY MEDICAL SUPPLIES ON BOARD SHIPS AMedP-1.9	Ed. 3
MED	**Minimální požadavky na vybavení lodí nezbytným zdravotnickým materiálem AMedP-1.9**	nezúčastnit se
1412	TRANSFER LITER SHIP TO SHIP OR SHIP TO AIR AMedP-1.4 (A)	Ed. 2
MED	**Nosítka pro přepravu raněných z lodi na loď nebo z lodi do letadla AMedP-1.4 (A)**	nezúčastnit se
1432	ALLIED GUIDE TO DIVING MEDICAL DISORDERS ADivP- 2 (C)	Ed. 2 zavedena
	Spojenecká příručka ke zdravotním potížím souvisejících s potápěním (činnosti pod vodou) ADivP- 2 (C)	k Ed. 4 přistoupeno a zavést s výhradami
1458	DIVING GAS QUALITY ADivP-04 (A)	Ed. 1 zavedena
	Vlastnosti dýchacího plynu pro potápění ADivP-04 (A)	k Ed. 2 přistoupeno a zavést s výhradami
1476	TECHNICAL AND MEDICAL STANDARDS AND REQUIREMENTS FOR SUBMARINE SURVIVAL AND ESCAPE ANEP-86 (A)	Ed. 1
	Technické a zdravotnické standardy a požadavky pro přežití a únik z ponorky ANEP-86 (A)	nezúčastnit se
2040	STRETCHERS, BEARING BRACKETS AND ATTACHMENT SUPPORTS AMedP-2.1 (B)	Ed. 8
MED	**Nosítka, nosné konzoly a upevňovací prvky AMedP-2.1 (B)**	přistoupeno
2047	EMERGENCY ALARMS OF HAZARD OR ATTACK (CBRN AND AIR ATTACK ONLY) ATP-85 (A)	Ed. 9
JCBRND-CDG	**Varovné signály před nebezpečím nebo napadením (pouze CBRN a letecké napadení) ATP-85 (A)**	zavedena
2048	DEPLOYMENT PEST AND VECTOR SURVEILLANCE AND CONTROL AMedP-4.2 (A)	Ed. 4 zavedena
MED	**Sledování a boj proti škůdcům a přenašečům nákaz během nasazení AMedP-4.2 (A)**	k Ed. 5 přistoupit a zavést
2060	IDENTIFICATION OF MEDICAL MATERIAL FOR FIELD MEDICAL INSTALLATIONS AMedP-1.5 (A)	Ed. 5
MED	**Identifikační označení zdravotnického materiálu pro polní zdravotnická zařízení AMedP-1.5 (A)**	zavedena
2070	EMERGENCY BURIAL PROCEDURES ATP-92 (A)	Ed. 5
	Postupy při nouzovém pohřbívání ATP-92 (A)	zavedena
2087	FORWARD AEROMEDICAL EVACUATION AAMedP-1.5 (A)	Ed. 6 zavedena
	Předsunutý vzdušný zdravotnický odsun AAMedP-1.5 (A)	k Ed. 7 přistoupit a zavést v budoucnu

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2116	NATO CODES FOR GRADES OF MILITARY PERSONNEL APers-01 (A) **Kódové označení vojenských hodností v NATO APers-01 (A)**	Ed. 7 zavedena
2121 **MED**	CROSS-SERVICING OF MEDICAL GAS CYLINDERS AMedP-1.19 (A) **Vzájemná zaměnitelnost lahví na lékařské plyny AMedP-1.19 (A)**	Ed. 5 přistoupeno
2122 **MED**	REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE AND BASIC HYGIENE FOR ALL MILITARY PERSONNEL AMedP-8.15 (A) **Požadavky na výcvik veškerého vojenského personálu v poskytování péče raněným a v základech hygieny AMedP-8.15 (A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 4 přistoupit a zavést v budoucnu
2126 **MED**	FIRST-AID DRESSINGS, FIRST AID KITS AND EMERGENCY MEDICAL CARE KITS AMedP-8.7(A)1 **Obvazový materiál první pomoci, lékárničky (komplety) první pomoci a soupravy pro neodkladnou zdravotní péči AMedP-8.7 (A)1**	Ed. 7 zavedena s výhradami
2128 **MED**	MEDICAL AND DENTAL SUPPLY PROCEDURES AMedP-1.12 (A) **Systém zásobování zdravotnickým a dentálním materiálem AMedP-1.12 (A)**	Ed. 6 zavedena
2132 **MED**	DOCUMENTATION RELATIVE TO INITIAL MEDICAL TREATMENT AND EVACUATION AMedP-8.1 (A) **Dokumentace prvotního lékařského ošetření a odsunu AMedP-8.1 (A)**	Ed. 3 zavedena
2136 **MED**	REQUIREMENTS FOR WATER POTABILITY DURING FIELD OPERATIONS AND IN EMERGENCY SITUATIONS AMedP-4.9 (A) **Požadavky na kvalitu pitné vody v průběhu pozemních operací a při mimořádných situacích AMedP-4.9 (A)**	Ed. 5 zavedena k Ed. 6 přistoupeno a zavést v budoucnu s výhradami
2138	TROOP TRIAL PRINCIPLES AND PROCEDURES - COMBAT CLOTHING AND PERSONAL EQUIPMENT **Metody vojskových zkoušek - polní výstroj a výzbroj**	k Ed. 4 přistoupeno
2178 **MED**	COMPATIBILITY OF MEDICAL TUBING AND CONNECTORS IN THE FIELD AMedP-1.15 (A) **Slučitelnost zdravotnických cévek, drénů, hadiček, rourek, trubic a konektorů pro použití v poli AMedP-1.15 (A)**	Ed. 2 zavedena
2179 **MED**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR MEDICAL CARE OF WOMEN IN JOINT/COMBINED OPERATIONS AMedP-8.9 (A) **Požadavky na minimální rozsah lékařské péče o ženy působící v rámci společných/mnohonárodních operací AMedP-8.9 (A)**	k Ed. 3 přistoupeno a zavést v budoucnu
2181	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE MILITARY CONTRIBUTION TO PEACE SUPPORT AJP-3.4.1 (A) **Spojenecká společná doktrína vojenského přispění k podpoře míru AJP-3.4.1 (A)**	Ed. 2 zavedena
2182	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR LOGISTICS AJP-4 (B) **Spojenecká společná doktrína logistiky AJP-4 (B)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 3 přistoupit a zavést
2190	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR INTELLIGENCE, COUNTER-INTELLIGENCE AND SECURITY AJP-2 (B) 2 **Spojenecká společná doktrína zpravodajství, kontra-zpravodajství a bezpečnosti AJP-2 (B) 2**	Ed. 2 zavedena k Ed. 3,1 přistoupit

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2191	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR INTELLIGENCE PROCEDURES AJP-2.1 (B) **Spojenecká společná doktrína zpravodajských postupů AJP-2.1 (B)**	Ed. 3 zavedena
2192	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR COUNTER-INTELLIGENCE AND SECURITY PROCEDURES AJP-2.2 **Spojenecká společná doktrína kontra-zpravodajských a bezpečnostních postupů AJP-2.2**	k Ed. 2 přistoupeno
2195	CAPTURED PERSONS, MATERIEL AND DOCUMENTS AJP-2.5 (A) **Zajatci, materiál a dokumenty AJP-2.5 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno a zavést v budoucnu
2228 **MED**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL SUPPORT AJP-4.10 (C) **Spojenecká společná doktrína zdravotnického zabezpečení AJP-4.10 (C)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 4 přistoupeno a zavést v budoucnu
2230	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE JOINT LOGISTIC SUPPORT GROUP AJP-4.6 (C) **Spojenecká společná doktrína skupiny společného logistického zabezpečení AJP-4.6 (C)**	Ed. 3 zavedena k Ed. 4 přistoupit a zavést v budoucnu
2231 **MED**	PATIENT DATA EXCHANGE FORMAT FOR COMMON CORE INFORMATION AMedP-5.1 (A) **Formát výměny dat o pacientovi pro společné základní údaje AMedP-5.1 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést v budoucnu
2234	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR HOST NATION SUPPORT AJP-4.3 (A) **Spojenecká společná doktrína zabezpečení poskytovaného hostitelským státem AJP-4.3 (A)**	Ed. 3 zavedena k Ed. 4,1 přistoupit
2235 **MED**	PRE- AND POST-DEPLOYMENT HEALTH ASSESSMENT AMedP-4.8 (A) **Preventivní a následné hodnocení zdravotního stavu AMedP-4.8 (A)**	Ed. 3 zavedena
2249 **MED**	TRAINING REQUIREMENTS FOR HEALTH CARE PERSONNEL IN INTERNATIONAL MISSIONS AMedP-8.3 (A) 1 **Výcvikové požadavky pro personál poskytující zdravotní péči v mezinárodních misích AMedP-8.3 (A) 1**	k Ed. 3.1 přistoupeno
2290	NATO UNIQUE IDENTIFICATIONS OF ITEMS AAITP-08 (A) **Jedinečná identifikace položek NATO AAITP-08 (A)**	k Ed. 3 přistoupeno a zavést v budoucnu
2345	MILITARY WORKPLACES – FORCE HEALTH PROTECTION REGARDING PERSONNEL EXPOSURE TO ELECTRIC, MAGNETIC AND ELECTROMAGNETIC FIELDS, 0 Hz TO 300 GHz IEEE C95.1-2345™-2014 **Vojenská pracoviště – ochrana zdraví u jednotek související s vystavením personálu působení elektrických, magnetických a elektromagnetických polí od 0 Hz do 300 GHz** IEEE C95.1-2345™-2014	k Ed. 4 nepřistoupit
2347 **MED**	MEDICAL WARNING TAG AMedP-8.8 (A) **Zdravotnický výstražný štítek (průkaz) AMedP-8.8 (A)**	Ed. 3 Zavedena

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2348 **MED**	BASIC MILITARY MEDICAL RECORD AMedP-8.2 (B) **Základní vojenský lékařský záznam AMedP-8.2 (B)**	Ed. 5 zavedena k Ed. 6 přistoupit
2352 **JCBRND-CDG**	CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENCE EQUIPMENT - OPERATIONAL GUIDELINES ATP-84 (B) **Prostředky ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným (CBRN) prostředkům – operační směrnice ATP-84 (B)**	Ed. 8 zavedena
2358 **CBRNMED**	CBRN FIRST AID HANBOOK AMedP-7.2 (A)1 **Příručka CBRN první pomoci AMedP-7.2 (A)1**	Ed. 4 zavedena k Ed. 5 přistoupeno a zavést v budoucnu
2406	LAND FORCES LOGISTIC DOCTRINE ALP-4.2 (B) **Logistická doktrína pozemních sil ALP-4.2 (B)**	Ed. 7 zavedena
2433	THE NATO MILITARY INTELLIGENCE DATA EXCHANGE STANDARD AIntP-3 (C) **Standard NATO pro výměnu dat vojenského zpravodajství AIntP-3 (C)**	k Ed. 4 přistoupeno a zavést v budoucnu
2437	ALLIED JOINT DOCTRINE AJP-01(E) **Spojenecká společná doktrína AJP-01(E)**	Ed. 8 zavedena
2451 **JCBRND-CDG**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR COMPREHENSIVE CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL, AND NUCLEAR DEFENCE AJP-3.8 (B) **Spojenecká společná doktrína komplexní ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům AJP-3.8 (B)**	Ed. 5 zavedena
2453 **MED**	THE EXTENT OF DENTAL AND MAXILLO-FACIAL TREATMENT AT ROLES 1-3 MEDICAL SUPPORT AMedP-8.13 (A) **Rozsah stomatologického a čelistně-chirurgického ošetření v rámci Role 1 až 3 zdravotnického zabezpečení AMedP-8.13 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 3 přistoupeno
2461 **CBRNMED**	THE MEDICAL MANAGEMENT OF CBRN CASUALTIES AMedP-7.1 (A) **Zdravotní péče o CBRN raněné AMedP-7.1 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2.1 přistoupeno a zavést
2464 **MED**	MILITARY FORENSIC DENTAL IDENTIFICATION AMedP-3.1 (A) 1 **Forenzní zjišťování totožnosti podle chrupu ve vojenských podmínkách AMedP-3.1 (A) 1**	Ed.1 zavedena k Ed. 4.1 přistoupeno a zavést v budoucnu
2465 **MED**	TASKS AND SKILLS FOR APPROPRIATE STAFFING OF DENTAL PERSONNEL FOR OPERATIONAL DEPLOYMENT AMedP-1.17 (A) **Úkoly a dovednosti určující přiměřený počet stomatologického personálu pro činnosti během operačního nasazení AMedP-1.17 (A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 4 přistoupeno
2466 **MED**	DENTAL FITNESS STANDARDS FOR MILITARY PERSONNEL AND THE NATO DENTAL FITNESS CLASSIFICATION SYSTEM AMedP-4.4 (A) **Kritéria dentální způsobilosti vojenského personálu a systém NATO pro klasifikaci dentální způsobilosti AMedP-4.4 (A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 3 přistoupeno

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2471	CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) HAZARD MANAGEMENT FOR AIRLIFT OPERATIONS ATP-88 (A) **Řízení chemického, biologického, radiologického a jaderného (CBRN) nebezpečí v letecké přepravě ATP-88 (A)**	Ed. 4 zavedena
2481 **MED**	MEDICAL INFORMATION COLLECTION AND REPORTING AMedP-3.2 (A) **Shromažďování a předávání zdravotnických informací AMedP-3.2 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupeno
2490	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE CONDUCT OF OPERATIONS AJP-3 (C) **Spojenecká společná doktrína vedení operací AJP-3 (C)**	Ed. 3 zavedena k Ed. 4 přistoupeno a zavést
2497 **JCBRND-CDG**	WARNING AND REPORTING AND HAZARD PREDICTION OF CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR INCIDENTS (REFERENCE MANUAL) AEP-45 (E) **Výstraha, hlášení a předpověď chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) incidentů (referenční příručka) AEP-45 (E)**	Ed. 6 zavedena s výhradami
2499 **JCBRND-CDG**	THE EFFECT OF WEARING CBRN INDIVIDUAL PROTECTION EQUIPMENT (IPE) ON INDIVIDUAL AND UNIT PERFORMANCE DURING MILITARY OPERATIONS ATP-65 (B) **Vliv používání prostředků individuální CBRN ochrany na výkonnost jednotlivců a jednotek v průběhu vojenských operací ATP-65 (B)**	Ed. 3 zavedena
2506	ALLIED JOINT MOVEMENT AND TRANSPORTATION DOCTRINE AJP-4.4 (B) **Spojenecká společná doktrína přesunů a přeprav AJP-4.4 (B)**	Ed. 3 zavedena
2508	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR PSYCHOLOGICAL OPERATIONS AJP-3.10.1 (B) 1 **Spojenecká společná doktrína psychologických operací AJP-3.10.1 (B) 1**	Ed. 4 zavedena
2514	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR NON-COMBATANT EVACUATION OPERATIONS AJP-3.4.2 (A) **Spojenecká společná doktrína odsunu civilních osob (nekombatantů) AJP-3.4.2 (A)**	Ed. 2 zavedena
2515 **JCBRND-CDG**	COLLECTIVE PROTECTION IN A CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR ENVIRONMENT (COLPRO) ATP-70 (A) **Kolektivní ochrana (COLPRO) v chemickém, biologickém, radiologickém a jaderném (CBRN) prostředí ATP-70 (A)**	Ed. 2 zavedena
2517 **MED**	DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF TELEMEDICINE SYSTEMS AMedP-5.3 (A) **Vývoj a zavedení telemedicínských systémů AMedP-5.3(A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 5 přistoupit a zavést s výhradami
2518	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR INFORMATION OPERATIONS AJP-3.10 (A) **Spojenecká společná doktrína informačních operací AJP-3.10 (A)**	Ed. 2 zavedena
2520 **JCBRND-CDG**	CBRN DEFENCE STANDARDS FOR EDUCATION, TRAINING AND EVALUATION ATP-3.8.1 VOL III **Standardy vzdělávání, výcviku a hodnocení v oblasti ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným (CBRN) zbraním ATP 3.8.1 svazek III**	Ed. 1 zavedena
2521 **JCBRND-CDG**	CBRN DEFENCE ON OPERATIONS ATP-3.8.1 VOL I **Ochrana proti CBRN v průběhu operací ATP-3.8.1 svazek I**	Ed. 1 zavedena s výhradami

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2522 **JCBRND-CDG**	SPECIALIST CBRN DEFENCE CAPABILITIES ATP-3.8.1 (A) VOLUME II **Specializované schopnosti ochrany v CBRN prostředí ATP-3.8.1 (A) svazek II**	Ed. 2 zavedena
2526	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE PLANNING OF OPERATIONS AJP-5 (A) **Spojenecká společná doktrína plánování operací AJP-5 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupit a zavést
2528	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR FORCE PROTECTION AJP-3.14 (A) **Spojenecká společná doktrína ochrany sil AJP-3.14 (A)**	Ed. 2 zavedena
2529 **CBRNMED**	RAPIDLY DEPLOYABLE OUTBREAK INVESTIGATION TEAM (RDOIT) AMedP-7.7 (A) **Skupina rychlého nasazení pro vyšetřování propuknutí epidemií (RDOIT) AMedP-7.7 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno
2532	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE DEPLOYMENT AND REDEPLOYMENT OF FORCES AJP-3.13 (A) **Spojenecká společná doktrína nasazení a stažení sil AJP-3.13 (A)**	k Ed. 2,1 přistoupeno a zavést
2535 **MED**	DEPLOYMENT HEALTH SURVEILLANCE AMedP-4.1. (A) **Sledování zdravotní situace při nasazení AMedP-4.1. (A)**	k Ed. 2 přistoupeno
2538 **MED**	ANIMAL CARE AND WELFARE AND VETERINARY SUPPORT DURING ALL PHASES OF MILITARY DEPLOYMENTS AMedP-8.4 (B) **Péče o zvířata a jejich pohodu a veterinární zabezpečení u ozbrojených sil ve všech fázích nasazení AMedP-8.4 (B)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 3 přistoupeno a zavést
2542 **MED**	ALLIED JOINT MEDICAL PLANNING DOCTRINE AJMedP-1 (A) **Spojenecká společná doktrína zdravotnického plánování AJMedP-1 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupeno a zavést
2543 **MED**	STANDARDS FOR DATA INTERCHANGE BETWEEN HEALTH INFORMATION SYSTEMS AMedP-5.2 (A) **Standardy pro výměnu dat mezi zdravotnickými informačními systémy AMedP-5.2 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno a zavést v budoucnu
2544 **MED**	REQUIREMENTS FOR MILITARY ACUTE TRAUMA CARE TRAINING AMedP-8.12 (A) **Požadavky na vojenský výcvik v poskytování akutní traumatologické péče AMedP-8.12 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno a zavést s výhradami
2546 **MED**	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR MEDICAL EVACUATION AJMedP-2 (A) **Spojenecká společná doktrína zdravotnického odsunu AJMedP-2 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupeno
2547 **MED**	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR MEDICAL INTELLIGENCE AJMedP-3 (A) **Spojenecká společná doktrína zdravotnické zpravodajské informace AJMedP-3 (A)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupeno a zavést v budoucnu
2548 **MED**	MANAGEMENT OF POST DEPLOYMENT SOMATOFORM COMPLAINTS AMedP-8.14 (A) **Řešení somatoformních obtíží v souvislosti s nasazením AMedP-8.14 (A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 3 přistoupeno

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2549	EMERGENCY MEDICAL CARE IN THE OPERATIONAL ENVIRONMENT AMedP-24	Ed. 1
MED	**Neodkladná zdravotní péče v operačním prostředí AMedP-24**	zavedena
2551	MEDICAL DEPLOYABLE OUTBREAK AND INCIDENT INVESTIGATION TEAMS AMedP-7.4 (B)	k Ed. 2
CBRNMED	**Zdravotnické nasaditelné týmy pro vyšetřování propuknutí epidemií a incidentů AMedP-7.4 (B)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2552	GUIDELINES FOR A MULTINATIONAL MEDICAL UNIT AMedP-9.2 (A)	Ed. 2 zavedena
MED	**Směrnice pro mnohonárodní zdravotnickou jednotku AMedP-9.2 (A)**	k Ed. 3 přistoupeno
2553	NATO PLANNING GUIDE FOR THE ESTIMATION OF CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) CASUALTIES AMedP-7.5 (A)	k Ed. 2
CBRNMED	**Plánovací příručka NATO pro předpověď chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) ztrát AMedP-7.5 (A)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2556	FOOD SAFETY, DEFENSE AND PRODUCTION IN SUPPORT OF NATO OPERATIONS AMedP-4.5 (B), AMedP-4.6 (B), AMedP-4.7 (B), AMedP-4.12 (A)	k Ed. 2
MED	**Bezpečnost, ochrana a výroba potravin pro zabezpečení operací NATO AMedP-4.5 (B), AMedP-4.6 (B), AMedP-4.7(B), AMedP-4.12 (A)**	přistoupit a zavést v budoucnu
2557	MEASURES TO REDUCE RISK OF TRANSFER OF BIOLOGICAL HAZARDS DURING TROOP AND MATERIEL MOVEMENT AMedP-4.11 (A)	k Ed. 2
MED	**Opatření k omezení rizika přenosu biologických nebezpečí během přesunu jednotek a materiálu AMedP-4.11 (A)**	přistoupit a zavést v budoucnu
2558	MINIMUM STANDARDS FOR OXYGEN 93 PER CENT PRODUCED ON OPERATIONS AMedP-8.17 (A)	k Ed.1
MED	**Minimální standardy 93 procentního kyslíku vyráběného v průběhu operací AMedP-8.17 (A)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2560	EVALUATION OF NATO MEDICAL TREATMENT FACILITIES AMedP-1.6 (A), AMedP-1.7 (A), AMedP-1.8 (A)	k Ed. 2
MED	**Hodnocení zdravotnických zařízení NATO AMedP-1.6 (A), AMedP-1.7 (A), AMedP-1.8 (A)**	přistoupeno
2561	ALLIED JOINT MEDICAL FORCE HEALTH PROTECTION DOCTRINE AJMedP-4 (A)	Ed. 1 zavedena
MED	**Spojenecká společná zdravotnická doktrína ochrany zdraví vojsk AJMedP-4 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno
2562	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL COMMUNICATIONS AND INFORMATION SYSTEMS AJMedP-5 (B)	k Ed. 2
MED	**Spojenecká společná doktrína zdravotnických komunikačních a informačních systémů AJMedP-5 (B)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2563	ALLIED JOINT CIVIL-MILITARY MEDICAL INTERFACE DOCTRINE AJMedP-6 (A)	k Ed. 2
MED	**Spojenecká společná doktrína civilně-vojenského zdravotnického rozhraní AJMedP-6 (A)**	přistoupeno
2564	FORWARD MENTAL HEALTHCARE AMedP-8.6 (B)	k Ed. 2
MED	**Péče o duševní zdraví v předsunutém prostoru AMedP-8.6 (B)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2565	A PSYCHOLOGICAL GUIDE FOR LEADERS ACROSS THE DEPLOYMENT CYCLE AMedP-8.10 (A)	K Ed. 2
MED	**Psychologická příručka vedoucích pracovníků pro cyklus nasazení AMedP-8.10 (A)**	přistoupeno a zavést

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2566	SUICIDE PREVENTION AMedP-8.11 (A)	Ed 1.1
MED	**Prevence sebevražd AMedP-8.11 (A)**	není rozhodnuto
2571	MINIMUM TEST REQUIREMENTS FOR LABORATORY UNITS OF IN THEATRE MILITARY MEDICAL TREATMENT FACILITIES (MTFs) AMedP-8.5 (A)	k Ed. 1
MED	**Minimální požadovaný rozsah vyšetření v laboratořích vojenských zdravotnických zařízení na válčišti AMedP-8.5 (A)**	přistoupeno a zavést v budoucnu
2582	ENVIRONMENTAL PROTECTION BEST PRACTICES AND STANDARDS FOR MILITARY CAMPS IN NATO OPERATIONS AJEPP-2 (A)	Ed. 1 zavedena
	Nejlepší praxe a standardy pro ochranu životního prostředí ve vojenských táborech během operací NATO AJEPP-2 (A)	k Ed. 2 přistoupeno
2583	ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEM IN NATO MILITARY ACTIVITIES AJEPP-3 (A)	Ed. 1 zavedena
	Systém environmentálního managementu během vojenských činností NATO AJEPP-3 (A)	k Ed. 2 přistoupeno
2584	THE CIVIL-MILITARY PLANNING PROCESS ON ORAL HEALTH CARE AND DEPLOYMENT OF DENTAL CAPABILITIES IN ALL OPERATIONS WITH A HUMANITARIAN COMPONENT AMedP-6.1 (A)	k Ed. 1
MED	**Proces plánování civilně-vojenských aktivit orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou AMedP-6.1 (A)**	přistoupeno
2596	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR SUPPORT TO CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENSIVE OPERATIONS AJMedP-7 (A)	k Ed. 1
CBRNMED	**Spojenecká společná zdravotnická doktrína zabezpečení ochranných opatření proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům AJMedP-7 (A)**	přistoupeno
2598	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR MILITARY HEALTH CARE (MHC) AJMedP-8 (A)	Ed. 1
MED	**Spojenecká společná zdravotnická doktrína vojenské zdravotní péče AJMedP-8 (A)**	přistoupeno
2609	INTERSERVICE CHEMICAL BIOLOGICAL RADIOLOGICAL AND NUCLEAR EXPLOSIVE ORDNANCE DISPOSAL OPERATIONS (CBRN EOD) ON MULTINATIONAL DEPLOYMENTS AEODP-8 (C)	k Ed. 3,1
	Společná činnost při likvidaci chemického, biologického, radiologického a jaderného výbušného materiálu (CBRN EOD) během mnohonárodních nasazení AEODP-8 (C)	přistoupeno
2827	MATERIALS HANDLING IN THE FIELD APP-25 (A)	Ed. 7
	Manipulace s materiálem v poli APP-25 (A)	zavedena
2872	MEDICAL DESIGN REQUIREMENTS FOR MILITARY MOTOR AMBULANCES AMedP-1.14 (A)	Ed. 4
MED	**Zdravotnické požadavky na konstrukci vojenských sanitních vozidel AMedP-1.14 (A)**	zavedena
2873	COMMANDER´S GUIDE ON MEDICAL SUPPORT TO CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL, AND NUCLEAR (CBRN) DEFENSIVE OPERATIONS AMedP-7.6 (A)	Ed. 4 zavedena
CBRNMED	**Příručka velitele pro zdravotnické zabezpečení při ochraně před účinky chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) prostředků AMedP-7.6 (A)**	k Ed. 5 přistoupeno
2879	MEDICAL ASPECTS IN THE MANAGEMENT OF A MAJOR INCIDENT / MASS CASUALTY SITUATION AMedP-1.10 (A)	Ed. 3 zavedena
MED	**Zdravotnická hlediska řešení situace při hromadném neštěstí / hromadných ztrátách AMedP-1.10 (A)**	Ed. 4 přistoupit
2885	EMERGENCY SUPPLY OF WATER IN OPERATIONS	Ed. 5 zavedena
	Nouzové zásobování vodou v operacích	s výhradami

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
2906 **MED**	ESSENTIAL PHYSICAL REQUIREMENTS AND PERFORMANCE CHARACTERISTICS OF FIELD TYPE HIGH PRESSURE STEAM STERILIZERS AMedP-1.13 (A) **Základní fyzikální požadavky a výkonové parametry polních parních vysokotlakých sterilizátorů AMedP-1.13 (A)**	Ed. 4 zavedena
2910 **JCBRND-CDG**	NUCLEAR WEAPONS EFFECTS AND RESPONSES CASUALTY AND DAMAGE ASSESSMENT FOR EXERCISES AXP- 06 (D) **Účinky jaderných zbraní a následky - hodnocení ztrát na živé síle a materiálu při cvičeních AXP- 06 (D)**	Ed. 5 zavedena
2931	ORDERS FOR THE CAMOUFLAGE OF PROTECTIVE MEDICAL EMBLEMS ON LAND IN TACTICAL OPERATIONS ATP-79 (B) **Rozkazy k maskování ochranných zdravotnických znaků na zemi v průběhu taktických operací ATP-79 (B)**	Ed. 4 zavedena
2937 **MED**	OPERATIONAL RATIONS FOR MILITARY USE AMedP-1.11, AMedP-1.18 **Operační dávky potravin pro vojenské použití AMedP-1.11, AMedP-1.18**	Ed. 3 zavedena k Ed. 5 přistoupeno a zavést v budoucnu
2939 **MED**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR BLOOD, BLOOD DONORS AND ASSOCIATED EQUIPMENT AMedP-1.1 (A) **Minimální požadavky na krev, dárce krve a vybavení pro krevní transfuzi AMedP-1.1 (A)**	Ed. 6 zavedena
2954 **CBRNMED**	TRAINING OF MEDICAL PERSONNEL FOR CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENCE AMedP-7.3 (A) **Výcvik zdravotnického personálu z hlediska ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným (CBRN) incidentům AMedP-7.3 (A)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 3 přistoupit a zavést
2957 **JCBRND-CDG**	INTERNATIONAL SYSTEM (SI) UNITS USED BY ARMED FORCES IN THE RADIOLOGICAL/NUCLEAR FIELD ATP-96 (A) **Jednotky mezinárodní soustavy (SI) používané ve vojskové dozimetrii ATP-96 (A)**	Ed. 6 zavedena
2970	AERIAL RECOVERY EQUIPMENT AND TECHNIQUES FOR HELICOPTERS **Letecké záchranné vybavení a způsoby jeho použití pro vrtulníky**	k Ed. 3 přistoupeno a zavést v budoucnu
2997	LIFE JACKETS AND PERSONAL FLOTATION DEVICES **Záchranné vesty a osobní vztlakové prostředky**	Ed. 2 zavedena
3114 **AMD**	AEROMEDICAL TRAINING OF FLIGHT PERSONNEL AAMedP-1.2 (A) **Zdravotnický výcvik létajícího personálu AAMedP-1.2 (A)**	k Ed. 9 Přistoupit a zavést s výhradami
3198 **AMD**	FUNCTIONAL REQUIREMENTS OF AIRCRAFT OXYGEN EQUIPMENT AND PRESSURE SUITS AAMedP-1.3 (A) **Funkční požadavky na kyslíková zařízení letadel a přetlakovýché obleky AAMedP-1.3 (A)**	Ed. 4 zavedena k Ed. 5 přistoupeno
3200 **AMD**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR G PROTECTIVE SYSTEMS AAMedP-1.4 (A) **Základní požadavky na ochranné systémy proti přetížení „G“ AAMedP-1.4 (A)**	Ed. 8 zavedena k Ed. 9 přistoupeno

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
3204	AEROMEDICAL EVACUATION AAMedP-1.1 (B) 1	Ed. 7 zavedena
AMD	**Vzdušný zdravotnický odsun AAMedP-1.1 (B) 1**	k Ed. 9 přistoupeno
3318	AEROMEDICAL ASPECTS OF AIRCRAFT ACCIDENT AND INCIDENT INVESTIGATION AAMedP-1.7 (B)	Ed. 6 zavedena s výhradami
AMD	**Aspekty leteckého zdravotnictví při vyšetřování leteckých nehod a událostí AAMedP-1.7 (B)**	k Ed. 8 přistoupit a zavést v budoucnu s výhradami
3474	TEMPORARY FLYING RESTRICTIONS DUE TO EXOGENOUS FACTORS AFFECTING AIRCREW EFFICIENCY AAMedP-1.6 (A)	Ed. 5 zavedena
AMD	**Dočasné omezení létání z důvodů působení vnějších vlivů na výkon posádky letadla AAMedP-1.6 (A)**	k Ed. 6 přistoupit
3497	AEROMEDICAL TRAINING OF AIRCREW IN AIRCREW CBRN EQUIPMENT AND PROCEDURES AAMedP-1.8 (A) 1	Ed. 2 zavedena
AMD	**Zdravotnická příprava posádek letadel v použití prostředků a postupů ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům AAMedP-1.8 (A) 1**	k Ed. 4 přistoupit
3501	PERFORMANCE OF PORTABLE FILTER-BLOWERS FOR AIRCREW CBRN RESPIRATORS AAMedP-1.22 (A) 1	K Ed. 4
AMD	**Výkon přenosných filtrů pro CBRN ochranné masky posádek letadel AAMedP-1.22 (A) 1**	přistoupit a zavést s výhradami
3526	INTERCHANGEABILITY OF NATO AIRCREW MEDICAL CATEGORIES AAMedP-1.10 (B)	Ed. 6 zavedena
AMD	**Zaměnitelnost zdravotnických kategorií posádek letadel v rámci v NATO AAMedP-1.10 (B)**	k Ed. 9,1 přistoupeno
3527	FATIGUE MANAGEMENT IN AIR OPERATIONS AAMedP-1.11(B)	Ed. 3 zavedena
AMD	**Řízení únavy ve vzdušných operacích AAMedP-1.11 (B)**	k Ed. 5,1 přistoupeno
3531	SAFETY INVESTIGATION OF ACCIDENTS/SERIOUS INCIDENTS INVOLVING MILITARY AIRCRAFT, MISSILES AND/OR UASs AFSP-1.3 (B)	Ed. 9 zavedena
	Bezpečnostní šetření a hlášení leteckých nehod a incidentů týkajících se vojenských letadel, řízených střel a bezpilotních vzdušných systémů AFSP-1.3 (B)	k Ed. 10,1 přistoupeno
3552	SEARCH AND RESCUE MANUAL ATP-10 (D)	Ed. 9 zavedena s výhradami
	Příručka pro pátrání a záchranu ATP-10 (D)	k Ed. 10.1 přistoupeno a zavést s výhradami
3610	CHARACTERISTICS OF CONDITIONED BREATHABLE AIR SUPPLIED TO AIRCRAFT ON THE GROUND AAGSP-3 (A)	Ed. 4
	Charakteristiky vzduchu pro dýchání doplňovaného do letadla na zemi AAGSP-3 (A)	zavedena s výhradami
3680	NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS (ENGLISH AND FRENCH) AAP-6	Ed. 6
MCTB	**Slovník NATO s termíny a definicemi (anglicky a francouzsky) AAP-6**	zavedena
3745	MEDICAL TRAINING AND EQUIPMENT REQUIREMENTS FOR SEARCH AND RESCUE (SAR) AND COMBAT SEARCH AND RESCUE (CSAR) MISSIONS AAMedP-1.12 (A)	Ed. 4 zavedena
AMD	**Požadavky na zdravotnickou přípravu a vybavení pro úkoly pátrání a záchrany (SAR) a pátrání a záchrany v boji (CSAR) AAMedP-1.12 (A)**	k Ed. 5 přistoupit a zavést v budoucnu

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
3827	MINIMUM REQUIREMENTS FOR PHYSIOLOGICAL TRAINING OF AIRCREW IN HIGH "G" ENVIRONMENT AAMedP-1.13 (A)	Ed. 4 zavedena
AMD	**Minimální požadavky na výcvik posádek letadel vystavených vysokému přetížení „G“ AAMedP-1.13(A)**	k Ed. 6 přistoupit a zavést v budoucnu
3828	MINIMUM REQUIREMENTS FOR AIRCREW PROTECTION AGAINST THE HAZARDS OF LASER SYSTEMS AND DEVICES AAMedP-1.14 (A)	Ed. 3 zavedena
AMD	**Minimální požadavky na ochranu posádky letadla proti nebezpečí ozáření laserovými systémy a zařízeními AAMedP-1.14 (A)**	k Ed. 4 přistoupeno a zavést s výhradami
3830	AIRCREW NUCLEAR FLASH BLINDNESS PROTECTION AAMedP-1.15 (A)	Ed. 2 zavedena
AMD	**Ochrana posádek letadel proti oslepení zábleskem jaderného výbuchu AAMedP-1.15 (A)**	k Ed. 3 přistoupeno
3896	AEROSPACE EMERGENCY RESCUE AND MISHAP RESPONSE INFORMATION (EMERGENCY SERVICES)	k Ed. 6
	Informace o záchraně při mimořádných leteckých situacích a nehodách	přistoupeno a zavést s výhradami
3943	PHYSIOLOGICAL REQUIREMENTS FOR AIRCREW CBRN DEFENCE ASSEMBLIES USED IN FLIGHT AAMedP-1.16 (A)	Ed. 2 zavedena
AMD	**Fyziologické požadavky na ochranné soupravy proti účinkům CBRN| za letu pro posádky letadel AAMedP-1.16 (A)**	k Ed. 4 přistoupeno
3981	MINIMUM PHYSIOLOGICAL REQUIREMENTS FOR IMMERSION PROTECTION ASSEMBLIES FOR AIRCREW AAMedP-1.17 (A)	k Ed. 3
AMD	**Minimální fyziologické požadavky na soupravy zabraňující potopení pro posádky letadel AAMedP-1.17 (A)**	přistoupeno
3998	TACTICS, TECHNIQUES AND PROCEDURES FOR NATO AIR TRANSPORT OPERATIONS ATP-3.3.4.3 (B)	Ed. 5
	Taktika, způsoby a postupy provádění vzdušné přepravy v NATO ATP-3.3.4.3 (B)	zavedena
4155	CBRN PROTECTIVE MASK AND FILTER CANISTER SCREW THREADS AEP-4155 (A)	Ed. 2
JCBRND-CDG	**Závity CBRN ochranné masky a filtru AEP-4155 (A)**	zavedena
4280	NATO PACKAGING AND PRESERVATION APP-21 (A)	Ed. 3 zavedena
	Balení a ochrana v NATO APP-21 (A)	k Ed. 4,1 přistoupeno
4281	NATO STANDARD MARKING FOR SHIPMENT AND STORAGE AAITP-05 (A)	Ed. 3
	Standardní značení materiálu NATO pro přepravu (zasílání) a skladování AAITP-05 (A)	zavedena
4296	EYE PROTECTION FOR THE INDIVIDUAL SOLDIER - BALLISTIC PROTECTION	k Ed. 1
	Ochrana očí jednotlivých vojáků (z hlediska balistiky)	přistoupeno a zavést v budoucnu
4329	NATO STANDARD BAR CODE HANDBOOK AAITP-09 (A)	k Ed. 5 přistoupeno
	Příručka ke standardním čárovým kódům NATO AAITP-09 (A)	a zavést v budoucnu

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
4364	WATERPROOF CLOTHING **Nepromokavý oděv**	Ed. 2 zavedena
4370	ENVIRONMENTAL TESTING AECTP-100, AECTP-200, AECTP-230, AECTP-240, AECTP-250, AECTP-300, AECTP-400, AECTP-500, AECTP-600 **Zkoušky vlivu prostředí AECTP-100, AECTP-200, AECTP-230, AECTP-240, AECTP-250, AECTP-300, AECTP-400, AECTP-500, AECTP-600**	K Ed. 7 přistoupeno a zavést s výhradami
4475 **JCBRND-CDG**	INTEROPERABILITY CRITERIA FOR MASK DRINKING SYSTEMS (MDS) AEP-4475 (A) 1 **Kritéria interoperability pro systémy pití tekutin s nasazenou ochrannou maskou (MDS) AEP-4475 (A) 1**	k Ed. 2.1 přistoupeno a zavést v budoucnu
4495	LASER EYE PROTECTION AEP-4495 (A) **Ochrana očí před lasery AEP-4495 (A)**	k Ed. 2 přistoupeno a zavést v budoucnu
4571 **JCBRND-CDG**	SPECIFICATION FOR RAPID HAND-HELD ANTIBODY-BASED ASSAYS **Technické podmínky pro rychlé testování protilátek přenosnou soupravou**	Ed. 1 zavedena
4573	DESIGN CRITERIA FOR ARCTIC CLOTHING (CLIMATE ZONES CO, C1, C2, C3) **Kritéria pro výrobu (návrhy) oděvů pro arktické podmínky v klimatických zónách CO, C1, C2, C3**	Ed. 1 zavedena
4625 **JCBRND-CDG**	ASSESSMENT OF EFFECT LEVELS OF CLASSIFICAL WARFARE AGENTS APPLIED TO THE SKIN TO BE USED IN THE DESIGN OF PROTECTIVE EQUIPMENT AEP-52 **Hodnocení stupně účinnosti klasických bojových chemických látek působících na pokožku za účelem návrhu prostředků ochrany AEP-52**	Ed. 1 zavedena
4632 **JCBRND-CDG**	DEPLOYABLE NBC ANALYTICAL LABORATORY **Rozvinutelné laboratoře pro vyhodnocování radiační, biologické a chemické situace**	Ed. 1 zavedena
4653 **JCBRND-CDG**	COMBINED OPERATIONAL CHARACTERISTICS, TECHNICAL SPECIFICATIONS, TEST PROCEDURES AND EVALUATION CRITERIA FOR CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR DECONTAMINATION EQUIPMENT AEP-58 (B) SVAZEK I a II **Kombinované operační charakteristiky, technické specifikace, zkušební postupy a kritéria hodnocení vybavení pro chemickou, biologickou, radiologickou a radiační dekontaminaci AEP-58 (B) SVAZEK I a II**	Ed. 2 zavedena s výhradami
4661	PRODUCT LIFE CYCLE SUPPORT **Zabezpečení životního cyklu výrobku**	Ed. 1 zavedena
4701	NATO HANDBOOK FOR SAMPLING AND IDENTIFICATION OF BIOLOGICAL, CHEMICAL AND RADIOLOGICAL AGENTS (SIBCRA) AEP-66 (A) **Příručka NATO pro odběr vzorků a identifikaci biologických, chemických a radiologických látek (SIBCRA) AEP-66 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést s výhradami
5064	NATO GLOSSARY OF COMMUNICATION AND INFORMATION SYSTEMS TERMS AND DEFINITIONS AAP-31 **Glosář NATO s termíny a definicemi pro oblast spojovacích a informačních systémů AAP-31**	Ed. 1 zavedena
6001	LANGUAGE PROFICIENCY LEVELS ATrainP-5 (A) **Úrovně jazykové způsobilosti ATrainP-5 (A)**	Ed. 5 zavedena

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
6023	TRAINING AND EDUCATION FOR PEACE SUPPORT OPERATIONS ATrainP-1 (D) **Výcvik a školení pro mírové operace ATrainP-1 (D)**	Ed.5 zavedena
6505 **MED**	MULTINATIONAL MEDICAL SUPORT AJMedP-9 (A) **Mnohonárodní zdravotnická služba AJMedP-9 (A)**	k Ed. 1 Přistoupeno a zavést
6506 **MED**	MODULAR APPROACH FOR MULTINATIONAL MEDICAL TREATMENT FACILITIES (MTF) AMedP-9.1 (A) **Modulární skladba mnohonárodních zdravotnických zařízení (MTF) AMedP-9.1 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést
6516 **MED**	NATO TRAUMA REGISTRY SYSTEM AMedP-8.16 (A) **Systém traumatologického registru NATO AMedP-8.16 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést v budoucnu
6526 **MED**	CREDENTIALING FOR NATO HEALTHCARE PROFESSIONALS ASSIGNED TO ROLE 2/3 MULTINATIONAL MEDICAL UNITS AMedP-9.3 (A)1 **Získání, hodnocení a ověření odborné a specializované způsobilosti zdravotnických profesionálů zařazených u mnohonárodních zdravotnických jednotek role 2/3 AMedP-9.3 (A)1**	k Ed. 1.1 přistoupeno a zavést
6541 **MHC (SOFMedP)**	NATO SPECIAL OPERATIONS FORCES (SOF) MEDICAL SUPPORT AMedP-4.13 (A) **Zdravotnické zabezpečení sil speciálních operací NATO AMedP-4.13 (A)**	k Ed. 1.1 přistoupeno
6544 **FHP (DS)**	SAFETY STANDARDS FOR DEPLOYED DENTAL CARE AMedP-1.21 (A) **Bezpečnostní standardy pro zubní péči při nasazení AMedP-1.21 (A)**	k Ed. 1.1 přistoupeno
7030	COMBAT SEARCH AND RESCUE (CSAR) ATP-62 **Pátrání a záchrana v boji ATP-62**	Ed. 4.1 zavedena s výhradami
7051	MINIMUM REQUIREMENTS FOR CRASH FIRE-FIGHTING AND RESCUE (CFR) OPERATIONS IN SUPPORT OF HOME STATION AND DEPLOYED OPERATIONS **Minimální požadavky na hasičskou záchrannou službu na letištích (CFR) pro zabezpečení operací na mateřské základně a při nasazení**	k Ed. 4 přistoupeno a zavést v budoucnu
7056	FUNCTIONAL REQUIREMENTS FOR PHYSIOLOGICAL PROTECTION DURING HIGH ALTITUDE AIRDROP OPERATIONS **Funkční požadavky na fyziologickou ochranu při výsadkových operacích ve velké výšce**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2.1 přistoupeno a zavést
7078	USE OF HELICOPTER EMERGENCY UNDERWATER BREATHING APPARATUS (HEUBA) AAMedP-1.19 (B) **Používání záchranných podvodních dýchacích přístrojů posádkami vrtulníků (HEUBA) AAMedP-1.19 (B)**	Ed. 2 zavedena k Ed. 4,1 přistoupeno
7106	CHARACTERISTICS OF GASEOUS BREATHING OXYGEN, LIQUID BREATHING OXYGEN AND SUPPLY PRESSURES, HOSES AND REPLENISHMENT COUPLINGS AAGSP-2 (A) **Charakteristiky plynného a tekutého kyslíku pro dýchání, plnící tlaky, hadice a spojky pro doplňování AAGSP-2 (A)**	Ed.3 zavedena a zavést s výhradami
7112	RECOMMENDED MEDICAL EQUIPMENT FOR AEROMEDICAL EVACUATIONS AAMedP-1.20 (A) **Doporučené zdravotnické vybavení pro vzdušné zdravotnické odsuny AAMedP-1.20 (A)**	Ed. 2 Zavedena s výhradami

Číslo standard. dohody	Název standardizační dohody	Současný stav
7132	PERSONAL PROTECTIVE AND FIREFIGHTING EQUIPMENT REQUIREMENTS FOR FIRE AND EMERGENCY OPERATIONS **Požadavky na osobní ochranné prostředky a vybavení pro hasičskou a záchrannou činnost**	Ed. 2 zavedena
7147 **AMD**	AEROMEDICAL ASPECTS OF NIGHT VISION DEVICE (NVD) TRAINING AAMedP-1.21 **Aspekty leteckého zdravotnictví při výcviku se zařízením pro noční vidění (noktovizorem) AAMedP-1.21**	Ed. 1 zavedena k Ed. 2 přistoupeno
7149	NATO MESSAGE CATALOGUE APP-11(D) **Katalog hlášení používaných v rámci NATO APP-11(D)**	Ed. 6 zavedena
7162	STANDARDIZATION OF PHYSICAL FITNESS MAINTENANCE PROGRAM FOR FIRE-FIGHTERS **Standardizace programu pro udržování tělesné zdatnosti hasičů**	Ed. 1 zavedena
7165 **AMD**	INITIAL INVESTIGATION AND IMMEDIATE MANAGEMENT OF LASER EYE DAMAGE IN AIRCREW AAMedP-1.9 (B) **Základní vyšetření a okamžitá opatření při poškození očí posádky letadla laserem AAMedP-1.9 (B)**	Ed. 1 zavedena k Ed. 3 přistoupeno
7179	PLANNING GUIDELINES FOR FIRE AND EMERGENCY SERVICES RESPONSE TO MAJOR FIRE AND EMERGENCY INCIDENTS **Směrnice pro plánování zásahů hasičské a záchranné pohotovostní služby při velkých požárech a mimořádných událostech**	Ed. 1 zavedena
7192	PRINCIPLES UNDERPINNING MEDICAL STANDARDS FOR OPERATORS OF UNMANNED AERIAL SYSTEMS (UAS) AAMedP-1.25 (A) **Principy, na kterých spočívají zdravotnické standardy pro operátory bezpilotních vzdušných systémů (UAS) AAMedP-1.25 (A)**	Ed. 1 zavedena
7212 **AMD**	AEROSPACE MEDICAL DOCTRINE AAMedP-1 (A) **Doktrína leteckého zdravotnictví AAMedP-1 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést v budoucnu
7231 **AMD**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR FLIGHT SORGEON TRAINING AAMedP-1.23 (A) **Minimální požadavky na výcvik leteckého lékaře AAMedP-1.23 (A)**	k Ed. 1 přistoupeno a zavést s výhradami

Vysvětlivky:
AMD..... Aeromedical
CBRNMED..... Chemical, biological, radiaological and nuclear – medical
JCBRND-CDG... Joint chemical, biological, radiaological and nuclear defence – capability development group
MED..... Medical

Tabulka 2

Přehled významných spojeneckých publikací

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
MC 326/4		NATO PRINCIPLES AND POLICIES OF MEDICAL SUPPORT **Principy a postupy zdravotnické podpory NATO**	
AAMedP-1	**7212**	AEROSPACE MEDICINE DOCTRINE **Doktrína leteckého zdravotnictví**	Ed. A, 1
AAMedP-1.1	**3204**	AEROMEDICAL EVACUATION **Vzdušný zdravotnický odsun**	Ed. A, 1 návrh B,1
AAMedP-1.10	**3526**	INTERCHANGEABILITY OF NATO AIRCREW MEDICAL CATEGORIES **Zaměnitelnost zdravotnických kategorií posádek letadel v rámci NATO**	návrh B,1
AAMedP-1.11	**3527**	FATIQUE MANAGEMENT IN AIR OPERATIONS **Řízení únavy ve vzdušných operacích**	návrh B, 1
AAMedP-1.12	**3745**	MEDICAL TRAINING AND EQUIPMENT REQUIREMENTS FOR SEARCH AND RESCUE (SAR) AND COMBAT SEARCH AND RESCUE (CSAR) MISSIONS **Požadavky na zdravotnickou přípravu a vybavení pro úkoly pátrání a záchrany (SAR) a pátrání a záchrany v boji (CSAR)**	Ed. A, 1
AAMedP-1.13	**3827**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR PHYSIOLOGICAL TRAINING OF AIRCREW IN HIGH „G“ ENVIROMENT **Minimální požadavky na výcvik posádek letadel vystavených vysokému přetížení „G“**	Ed. A, 1
AAMedP-1.14	**3828**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR AIRCREW PROTECTION AGAINST THE HAZARDS OF LASER SYSTEMS AND DEVICES **Minimální požadavky na ochranu posádky letadla proti nebezpečí ozáření laserovými systémy a zařízeními**	návrh B, 1
AAMedP-1.15	**3830**	AIRCREW NUCLEAR FLASH BLINDNESS PROTECTION **Ochrana leteckých posádek proti oslepení zábleskem jaderného výbuchu**	návrh B, 1
AAMedP-1.16	**3943**	PHYSIOLOGICAL REQUIREMENTS FOR AIRCREW CBRN DEFENCE ASSEMBLIES USED IN FLIGHT **Fyziologické požadavky na ochranné soupravy proti účinkům CBRN za letu pro posádky letadel**	Ed. A, 1
AAMedP-1.17	**3981**	MINIMUM PHYSIOLOGICAL REQUIREMENTS FOR IMMERSION PROTECTION ASSEMBLIES FOR AIRCREW **Minimální fyziologické požadavky na soupravy zabraňující potopení pro posádky letadel**	Ed. A, 1
AAMedP-1.18	**7056**	FUCTIONAL REQUIREMENTS FOR PHYSIOLOGICAL PROTECTION DURING HIGH ALTITUDE AIRDROP OPERATIONS **Funkční požadavky na fyziologickou ochranu při výsadkových operacích ve velké výšce**	návrh A, 1
AAMedP-1.19	**7078**	USE OF HELICOPTER EMERGENCY UNDERWATER BREATHING APPARATUS (HEUBA) **Používání záchranných podvodních dýchacích přístrojů posádkami vrtulníků (HEUBA)**	návrh B, 1
AAMedP-1.2	**3114**	AEROMEDICAL TRAINING OF FLYING PERSONNEL **Zdravotnický výcvik létajícího personálu**	Ed. A, 1
AAMedP-1.20	**7112**	RECOMMENDED MEDICAL EQUIPMENT FOR AEROMEDICAL EVACUATIONS **Doporučené zdravotnické vybavení pro vzdušné zdravotnické odsuny**	Ed. A, 1

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AAMedP-1.21	**7147**	AEROMEDICAL ASPECTS OF NIGHT VISION DEVICE (NVD) TRAINING **Aspekty leteckého zdravotnictví při výcviku se zařízením pro noční vidění (noktovizorem)**	Ed. A, 1
AAMedP-1.22	**3501**	PERFORMANCE OF PORTABLE FILTER-BLOWERS FOR AIRCREW CBRN RESPIRATORS **Výkon přenosných filtrů pro ochranné masky posádek letadel**	Ed. A, 1
AAMedP-1.23	**7231**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR FLIGHT SURGEON TRAINING **Minimální požadavky na výcvik leteckého lékaře**	Ed. A, 1
AAMedP-1.25	**7192**	PRINCIPLES UNDERPINNING MEDICAL STANDARDS FOR OPERATORS OF UNMANNED AERIAL SYSTEMS (UAS) **Principy, na kterých spočívají zdravotnické standardy pro operátory bezpilotních vzdušných systémů (UAS)**	Ed. A, 1
AAMedP-1.3	**3198**	FUNCTIONAL REQUIREMENTS OF AIRCRAFT OXYGEN EQUIPMENT AND PRESSURE SUITS **Funkční požadavky na kyslíková zařízení letadel a přetlakovýché obleky**	Ed. A, 1
AAMedP-1.4	**3200**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR G PROTECTIVE SYSTEMS **Základní požadavky na ochranné systémy proti přetížení "G"**	Ed. A, 2
AAMedP-1.5	**2087**	FORWARD AEROMEDICAL EVACUATION **Předsunutý vzdušný zdravotnický odsun**	Ed. A, 1
AAMedP-1.6	**3474**	TEMPORARY FLYING RESTRICTIONS DUE TO EXOGENOUS FACTORS AFFECTING AIRCREW EFFICIENCY **Dočasné omezení létání z důvodů působení vnějších vlivů na výkon posádky letadla**	Ed. A, 1
AAMedP-1.7	**3318**	AEROMEDICAL ASPECTS OF AIRCRAFT ACCIDENT AND INCIDENT IVESTIGATION **Aspekty leteckého zdravotnictví při vyšetřování leteckých nehod a událostí**	Ed. B, 1
AAMedP-1.8	**3497**	AEROMEDICAL TRAINING OF AIRCREW IN AIRCREW CBRN EQUIPMENT AND PROCEDURES **Prostředky ochrany posádky letadla proti CBRN prostředkům – příprava a postupy**	Ed. A, 1
AAMedP-1.9	**7165**	INITIAL INVESTIGATION AND IMMEDIATE MANAGEMENT OF LASER EYE DAMAGE IN AIRCREW **Základní vyšetření a okamžitá opatření při poškození očí posádky letadla laserem**	Ed. B, 1
AAP-6	**3680**	NATO GLOSSARY OF TERMS AND DEFINITIONS (ENGLISH AND FRENCH) **Slovník NATO s termíny a definicemi (anglicky a francouzsky)**	2020
AAP-15		NATO GLOSSARY OF ABBREVIATIONS USED IN NATO DOCUMENTS AND PUBLICATIONS **Slovník zkratek používaných v dokumentech a publikacích NATO**	2019
ADivP-01	**1372**	ALLIED GUIDE TO DIVING OPERATIONS **Spojenecká směrnice pro potápění (činnost pod vodou)**	Ed. C, 3
ADivP-02	**1432**	ALLIED GUIDE TO DIVING MEDICAL DISORDERS **Spojenecká příručka ke zdravotním potížím při potápění (činnosti pod vodou)**	Ed. C, 3
ADivP-03	**1411**	STANDARD TO QUANTIFY THE CHARACTERISTICS OF GRANULAR CARBON DIOXIDE (CO2) ABSORBENT MATERIAL FOR DIVING AND HYPERBARIC APPLICATIONS **Standard pro určení množstevních charakteristik u granulovitých látek absorbujících kysličník uhličitý (CO_2), určených pro potápěčské a hyperbarické aplikace**	Ed. A, 2

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
ADivP-04	**1458**	DIVING GAS QUALITY **Vlastnosti dýchacího plynu pro potápění**	Ed. A, 1
AEODP-8	**2609**	NTERSERVICE CHEMICAL BIOLOGICAL RADIOLOGICAL AND NUCLEAR EXPLOSIVE ORDNANCE DISPOSAL OPERATIONS (CBRN EOD) ON MULTINATIONAL DEPLOYMENTS **Společná činnost při likvidaci chemického, biologického, radiologického a jaderného výbušného materiálu (CBRN EOD) během mnohonárodních nasazení**	návrh C, 1
AEP-38 VOL 1	**4548**	OPERATIONAL REQUIREMENTS, TECHNICAL SPECIFICATIONS AND EVALUATION CRITERIA FOR NBC PROTECTIVE CLOTHING **Operační požadavky, technické specifikace a hodnoticí kritéria pro ochranný proti-chemický oděv**	Ed. B, 1
AEP-38 VOL 1I	**4548**	OPERATIONAL REQUIREMENTS, TECHNICAL SPECIFICATIONS AND EVALUATION CRITERIA FOR CBRN PROTECTIVE CLOTHING **Operační požadavky, technické specifikace a hodnoticí kritéria pro CBRN ochranný oděv**	Ed. B, 1
AEP-4475	**4475**	INTEROPERABILITY CRITERIA FOR MASK DRINKING SYSTEMS (MDS) **Kritéria interoperability pro systémy pití tekutin s nasazenou ochrannou maskou (MDS)**	Ed. A, 1
AEP-4495	**4495**	GUIDANCE FOR THE PROCUREMENT OF LASER EYE PROTECTION (LEP) FOR THE INDIVIDUAL MILITARY USER **Pokyny pro pořizování ochrany očí před lasery pro jednotlivé vojenské uživatele**	Ed. A, 1
AEP-45	**2497**	WARNING AND REPORTING AND HAZARD PREDICTION OF CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR INCIDENTS (REFERENCE MANUAL) **Výstraha, hlášení a předpověď chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) incidentů (referenční příručka)**	Ed. E, 1
AEP-52	**4625**	ASSESSMENT OF EFFECT LEVELS OF CLASSICAL CHEMICAL WARFARE AGENTS APPLIED TO THE SKIN TO BE USED IN THE DESIGN OF PROTECTIVE EQUIPMENT **Hodnocení stupně účinnosti klasických bojových chemických látek pronikajících kůží s možností využití tohoto hodnocení při návrhu ochranného vybavení**	Ed. 1
AEP-54	**4634**	COLLECTIVE PROTECTION (COLPRO) IN A CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) ENVIRONMENT **Kolektivní ochrana (COLPRO) v chemickém, biologickém, radiologickém a jaderném (CBRN) prostředí**	Ed. B1
AEP-66	**4701**	NATO HANDBOOK FOR SAMPLING AND IDENTIFICATION OF BIOLOGICAL, CHEMICAL AND RADIOLOGICAL AGENTS (SIBCRA) **Příručka NATO pro odběr vzorků a identifikaci biologických, chemických a radiologických látek (SIBCRA)**	Ed. A, 1
AFSP-1.3	**3531**	SAFETY INVESTIGATION OF ACCIDENTS/SERIOUS INCIDENTS INVOLVING MILITARY AIRCRAFT, MISSILES, AND/OR UASs **Bezpečnostní šetření leteckých nehod a incidentů týkajících se vojenských letadel, řízených střel a bezpilotních vzdušných systémů**	návrh B, 1
AJEPP-2	**2582**	ENVIRONMENTAL PROTECTION BEST PRACTICES AND STANDARDS FOR MILITARY CAMPS IN NATO OPERATIONS **Nejlepší praxe a standardy pro ochranu životního prostředí ve vojenských táborech během operací NATO**	Ed. A, 2
AJMedP-1	**2542**	ALLIED JOINT MEDICAL PLANNING DOCTRINE **Spojenecká společná doktrína zdravotnického plánování**	návrh Ed. A,1
AJMedP-2	**2546**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL EVACUATION **Spojenecká společná doktrína zdravotnického odsunu**	Ed. A, 1
AJMedP-3	**2547**	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR MEDICAL INTELLIGENCE **Spojenecká společná doktrína zdravotnického průzkumu**	Ed. A, 2

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AJMedP-4	**2561**	ALLIED JOINT MEDICAL FORCE HEALTH PROTECTION DOCTRINE **Spojenecká společná zdravotnická doktrína ochrany zdraví vojsk**	Ed. A, 1
AJMedP-5	**2562**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL COMMUNICATIONS AND INFORMATION SYSTEM **Spojenecká společná doktrína zdravotnických komunikačních a informačních systémů**	Ed. B, 1
AJMedP-6	**2563**	ALLIED JOINT CIVIL – MILITARY MEDICAL INTERFACE DOCTRINE **Spojenecká společná doktrína civilně-vojenského zdravotnického rozhraní**	Ed. A, 1
AJMedP-7	**2596**	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR SUPPORT TO CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENSIVE OPERATIONS **Spojenecká společná zdravotnická doktrína zabezpečení ochranných opatření proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům**	Ed. A, 1
AJMedP-8	**2598**	ALLIED JOINT MEDICAL DOCTRINE FOR MILITARY HEALTH CARE (MHC) **Spojenecká společná zdravotnická doktrína vojenské zdravotní péče**	Ed. A, 1
AJMedP-9	**6505**	MULTINATIONAL MEDICAL SUPPORT **Mnohonárodní zdravotnické zabezpečení**	Návrh Ed. A, 1
AJP-1	**2437**	ALLIED JOINT DOCTRINE **Spojenecká společná doktrína**	Ed. E, 1
AJP-2.5	**2195**	CAPTURED PERSONS, MATERIEL AND DOCUMENTS **Zajatci, materiál a dokumenty**	Ed. A Návrh Ed. B, 3
AJP-3	**2490**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE CONDUCT OF OPERATIONS **Spojenecká společná doktrína vedení operací**	Ed. C, 1
AJP-3.4.2	**2514**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR NON-COMBATANT EVACUATION OPERATIONS **Spojenecká společná doktrína pro odsun civilních osob (nekombatantů)**	Ed. A, 1
AJP-3.4.9	**2509**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR CIVIL-MILITARY COOPERATION **Spojenecká společná doktrína civilně-vojenské spolupráce**	Ed. A, 1
AJP-3.8	**2451**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR COMPREHENSIVE CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR DEFENCE **Spojenecká společná doktrína komplexní ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným prostředkům**	Ed. B, 1
AJP-3.10	**2518**	ALILIED JOINT DOCTRINE FOR INFORMATION OPERATIONS **Spojenecká společná doktrína informačních operací**	Ed. A, 1
AJP-3.10.1	**2508**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR PSYCHOLOGICAL OPERATIONS **Spojenecká společná doktrína psychologických operací**	Ed. B, 1
AJP-3.13	**2532**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE DEPLOYMENT OF FORCES **Spojenecká společná doktrína nasazení sil**	Návrh Ed. A, 1
AJP-3.14	**2528**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR FORCE PROTECTION **Spojenecká společná doktrína ochrany sil**	Ed. A, 1
AJP-4	**2182**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR LOGISTICS **Spojenecká společná doktrína logistiky**	Ed. B

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AJP-4.4	**2506**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MOVEMENT **Spojenecká společná doktrína přesunů**	Návrh Ed. C, 1
AJP-4.5	**2234**	ALIIED JOINT DOCTRINE FOR HOST NATION SUPPORT **Spojenecká společná doktrína zabezpečení poskytovaného hostitelskou zemí**	Ed. B,1
AJP-4.6	**2230**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE JOINT LOGISTIC SUPPORT GROUP **Spojenecká společná doktrína skupiny společného logistického zabezpečení**	Ed. C, 1
AJP-4.10	**2228**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL SUPPORT **Spojenecká společná doktrína zdravotnického zabezpečení**	Ed. C, 1
AJP-5	**2526**	ALLIED JOINT DOCTRINE FOR THE PLANNING OF OPERATIONS **Spojenecká společná doktrína plánování operací**	Ed. A, 2
ALP-4.2	**2406**	LAND FORCES LOGISTIC DOCTRINE **Logistická doktrína pozemních sil**	Ed. B, 1
AMEPP-09		HEALTH CARE WASTE MANAGEMENT PROCEDURES ABOARD NATO NAVY VESSELS **Postupy k zacházení se zdravotnickým odpadem na palubách námořních lodí NATO**	Ed. 1
AMedP-08	**2553**	NATO PLANNING GUIDE FOR THE ESTIMATION OF CBRN CASUALTIES **Plánovací příručka NATO pro předpověď ztrát v případě chemického, biologického, radiologického a jaderného (CBRN) napadení**	Ed. C
AMedP-1.1	**2939**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR BLOOD, BLOOD DONORS AND ASSOCIATED EQUIPMENT **Minimální požadavky na krev, dárce krve a vybavení pro krevní transfuzi**	Ed. A
AMedP-1.2	**1185**	MINIMUM ESSENTIAL MEDICAL AND SURVIVAL EQUIPMENT FOR LIFE RAFTS INCLUDING GUIDELINES FOR SURVIVAL AT SEA **Minimální vybavení záchranných člunů materiálem zdravotnickým a pro přežití, včetně instrukcí pro přežití na moři**	Ed. A, 2
AMedP-1.3	**2552**	GUIDELINES FOR A MULTINATIONAL MEDICAL UNIT **Směrnice pro mnohonárodní zdravotnickou jednotku**	Ed. A, 1
AMedP-1.4	**1412**	TRANSFER LITTERS SHIP TO SHIP OR SHIP TO AIR **Nosítka pro přepravu nemocných a raněných z lodi na loď nebo z lodi do letadla**	Ed. A, 1
AMedP-1.5	**2060**	IDENTIFICATION OF MEDICAL MATERIEL FOR FIELD MEDICAL INSTALLATIONS **Identifikační označení zdravotnického materiálu pro polní zdravotnická zařízení**	Ed. A, 1
AMedP-1.6	**2560**	MEDICAL EVALUATION MANUAL **Příručka pro zdravotnické hodnocení**	Ed. A, 2
AMedP-1.7	**2560**	CAPABILITY MATRIX **Matice schopností**	Ed. A, 1
AMedP-1.8	**2560**	SKILLS MATRIX **Matice dovedností**	Ed. A, 1
AMedP-1.9	**1208**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR EMERGENCY MEDICAL SUPPLIES ON BOARD SHIPS **Minimální požadavky na vybavení lodí nezbytným zdravotnickým materiálem**	Ed. A, 2

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AMedP-1.10	**2879**	MEDICAL ASPECTS IN THE MANAGEMENT OF A MAJOR INCIDENT / MASS CASUALTY SITUATION **Zdravotnická hlediska řešení situace při hromadném neštěstí / hromadných ztrátách**	Ed. A, 1
AMedP-1.11	**2937**	REQUIREMENTS OF INDIVIDUAL OPERATIONAL RATIONS FOR MILITARY USE **Požadavky na individuální operační dávky potravin pro vojenské použití**	Ed. B, 1
AMedP-1.12	**2128**	MEDICAL AND DENTAL SUPPLY PROCEDURES **Systém zásobování zdravotnickým a dentálním materiálem**	Ed. A, 1
AMedP-1.13	**2906**	ESSENTIAL PHYSICAL REQUIREMENTS AND PERFORMANCE CHARACTERISTICS OF FIELD TYPE HIGH PRESSURE STEAM STERILIZERS **Základní fyzikální požadavky a výkonové parametry polních parních vysokotlakých sterilizátorů**	Ed. A, 1
AMedP-1.14	**2872**	MEDICAL DESIGN REQUIREMENTS FOR MILITARY MOTOR AMBULANCES **Zdravotnické požadavky na konstrukci vojenských sanitních vozidel**	Ed. A, 1
AMedP-1.15	**2178**	COMPATIBILITY OF MEDICAL TUBING AND CONNECTORS IN THE FIELD **Slučitelnost zdravotnických cévek, drénů, hadiček, rourek, trubic a konektorů pro použití v poli**	Ed. A, 1
AMedP-1.17	**2465**	TASKS AND SKILLS FOR APPROPRIATE STAFFING OF DENTAL PERSONNEL FOR OPERATIONAL DEPLOYMENT **Úkoly a dovednosti určující přiměřený počet stomatologického personálu pro činnosti během operačního nasazení**	Ed. A, 1
AMedP-1.18	**2937**	REQUIREMENTS OF GROUP OPERATIONAL RATIONS FOR MILITARY USE **Požadavky na skupinové operační dávky potravin pro vojenské použití**	Ed. A, 1
AMedP-1.19	**2121**	CROSS-SERVICING OF MEDICAL GAS CYLINDERS **Vzájemná zaměnitelnost lahví na medicinální plyny**	Ed. A, 1
AMedP-1.21	**6544**	SAFETY STANDARDS FOR DEPLOYED DENTAL CARE **Bezpečnostní standardy pro zubní péči při nasazení**	Ed. A, 1
AMedP-3.1	**2464**	MILITARY FORENSIC DENTAL IDENTIFICATION **Forenzní zjišťování totožnosti podle chrupu ve vojenských podmínkách**	Ed. B, 1
AMedP-3.2	**2481**	MEDICAL INFORMATION COLLECTION AND REPORTING **Shromažďování a předávání zdravotnických informací**	Ed. A, 1
AMedP-4.1	**2535**	DEPLOYMENT HEALTH SURVEILLANCE **Sledování zdravotní situace při nasazení**	Ed. A, 2
AMedP-4.13	**6541**	NATO SPECIAL OPERATIONS FORCES (SOF) **Zdravotnické zabezpečení sil speciálních operací NATO**	Ed. A, 1
AMedP-4.2	**2048**	DEPLOYMENT PEST AND VECTOR SURVILLANCE AND CONTROL **Sledování a boj proti škůdcům a přenašečům nákaz během nasazení**	Ed. A, 2
AMedP-4.4	**2466**	DENTAL FITNESS STANDARDS FOR MILITARY PERSONNEL AND THE NATO DENTAL FITNESS CLASSIFICATION SYSTEM **Kritéria dentální způsobilosti vojenského personálu a systém NATO pro klasifikaci dentální způsobilosti**	Ed. A, 2
AMedP-4.5	**2556**	AUDIT PRINCIPLES AND RISK ASSESSMENT OF FOOD PROCESSORS AND SUPPLIERS PROVIDING FOOD TO THE MILITARY **Principy auditu a hodnocení rizik výrobců a dodavatelů potravin pro armádu**	Ed. B, 1

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AMedP-4.6	**2556**	FOOD SAFETY, DEFENCE, AND PRODUCTION STANDARDS IN DEPLOYED OPERATIONS **Standardy bezpečnosti, ochrany a výroby potravin při operačním nasazení**	Ed. B, 1
AMedP-4.7	**2556**	INSPECTION OF FOOD SERVICES CATERING FACILITIES IN DEPLOYED OPERATIONS **Kontrola stravovacích zařízení poskytujících stravovací služby při operačním nasazení**	Ed. B, 1
AMedP-4.8	**2235**	PRE- AND POST- DEPLOYMENT HEALTH ASSESSMENT **Preventivní a následné hodnocení zdravotního stavu**	Ed. A, 2
AMedP-4.9	**2136**	REQUREMENTS FOR WATER POTABILITY DURING FIELD OPERATIONS AND IN EMERGENCY SITUATIONS **Požadavky na kvalitu pitné vody v průběhu pozemních operací a při mimořádných situacích**	Ed. A, 1
AMedP-4.11	**2557**	MEASURES TO REDUCE RISK OF TRANSFER OF BIOLOGICAL HAZARDS DURING TROOP AND MATERIEL MOVEMENT **Opatření k omezení rizika přenosu biologických nebezpečí během přesunu jednotek a materiálu**	Ed. A, 1
AMedP-4.12	**2556**	FOOD AND WATER DEFENCE **Ochrana potravin a vody**	Návrh Ed. A, 1
AMedP-5.1	**2231**	PATIENT DATA EXCHANGE FORMAT FOR COMMON CORE INFORMATION **Formát výměny dat o pacientovi pro společné základní údaje**	Ed. A, 2
AMedP-5.2	**2543**	STANDARDS FOR DATA INTERCHANGE BETWEEN HEALTH INFORMATION SYSTEMS **Standardy pro výměnu dat mezi zdravotnickými informačními systémy**	Ed. A, 1
AMedP-5.3	**2517**	DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF TELEMEDICINE SYSTEMS **Vývoj a zavedení telemedicínských systémů**	Ed. A, 1
AMedP-6.1	**2584**	THE CIVIL-MILITARY PLANNING PROCESS ON ORAL HEALTH CARE AND DEPLOYMENT OF DENTAL CAPABILITIES IN ALL OPERATIONS WITH A HUMANITARIAN COMPONENT **Proces plánování civilně-vojenských aktivit ústní zdravotní péče a nasazení stomatologických schopností v operacích s humanitární složkou**	Ed. A, 2
AMedP-7.1	**2461**	MEDICAL MANAGEMENT OF CBRN CASUALTIES **Zdravotní péče o CBRN raněné**	Ed. A, 1
AMedP-7.2	**2358**	CBRN FIRST AID HANDBOOK **Příručka CBRN první pomoci**	Ed. A, 1
AMedP-7.3	**2954**	TRAINING OF MEDICAL PERSONNEL FOR CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENCE **Výcvik zdravotnického personálu z hlediska ochrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným (CBRN) incidentům**	Ed. A, 1
AMedP-7.4	**2551**	MEDICAL DEPLOYABLE OUTBREAK AND INCIDENT INVESTIGATION TEAMS **Zdravotnické nasaditelné týmy pro vyšetřování propuknutí epidemií a incidentů**	Ed. B, 1
AMedP-7.5	**2553**	NATO PLANNING GUIDE FOR THE ESTIMATION OF CBRN CASUALTIES **Plánovací příručka NATO pro předpověď chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) ztrát**	Ed. A

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
Spojenecká publikace	**STANAG**	**Název spojenecké publikace**	**Současný stav**
AMedP-7.6	**2873**	COMMANDER'S GUIDE ON MEDICAL SUPPORT TO CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL, AND NUCLEAR (CBRN) DEFENSIVE OPERATIONS **Příručka velitele pro zdravotnické zabezpečení při ochraně před účinky chemických, biologických, radiologických a jaderných (CBRN) prostředků**	Ed. A, 1
AMedP-7.7	**2529**	RAPIDLY DEPLOYABLE OUTBREAK INVESTIGATION TEAM (RDOIT) **Skupina rychlého nasazení pro vyšetřování propuknutí epidemií (RDOIT)**	Ed. A, 1
AMedP-8	**2553**	NATO PLANNING GUIDE FOR THE ESTIMATION OF CBRN CASUALTIES **Plánovací příručka NATO pro předpověď ztrát v případě chemického, biologického, radiologického a jaderného (CBRN) napadení**	Ed. C
AMedP-8.1	**2132**	DOCUMENTATION RELATIVE TO INITIAL MEDICAL TREATMENT AND EVACUATION **Dokumentace prvotního lékařského ošetření a odsunu**	Ed. A, 2
AMedP-8.2	**2348**	BASIC MILITARY MEDICAL REPORT **Základní vojenský lékařský záznam**	Ed. B, 2
AMedP-8.3	**2249**	TRAINING REQUIREMENTS FOR HEALTH CARE PERSONNEL IN INTERNATIONAL MISSIONS **Výcvikové požadavky pro personál poskytující zdravotní péči v mezinárodních misích**	Ed. B, 1
AMedP-8.4	**2538**	ANIMAL CARE AND WELFARE AND VETERINARY SUPPORT DURING ALL PHASES OF MILITARY DEPLOYMENTS **Péče o zvířata a jejich pohodu a veterinární zabezpečení u ozbrojených sil ve všech fázích nasazení**	Ed. B, 1
AMedP-8.5	**2571**	MINIMUM TEST REQUIREMENTS FOR LABORATORY UNITS OF IN THEATRE MILITARY MEDICAL TREATMENT FACILITIES (MTFs) **Minimální zkušební požadavky na laboratorní jednotky vojenských zdravotnických zařízení na válčišti**	Ed. A, 2
AMedP-8.6	**2564**	FORWARD MENTAL HEALTHCARE **Péče o duševní zdraví v předsunutém prostoru**	Ed. B, 1
AMedP-8.7	**2126**	FIRST AID DRESSINGS, FIRST AID KITS AND EMERGENCY MEDICAL CARE KITS **Obvazový materiál první pomoci, lékárničky (komplety) první pomoci a soupravy pro neodkladnou zdravotní péči**	Ed. A, 1
AMedP-8.8	**2347**	MEDICAL WARNING TAG **Zdravotnický výstražný štítek (průkaz)**	Ed. A
AMedP-8.9	**2179**	MINIMUM REQUIREMENTS FOR MEDICAL CARE OF WOMEN IN JOINT/COMBINED OPERATIONS **Požadavky na minimální rozsah lékařské péče o ženy působící v rámci společných/mnohonárodních operacích**	Ed. A, 1
AMedP-8.10	**2565**	A PSYCHOLOGICAL GUIDE FOR LEADERS ACROSS THE DEPLOYMENT CYCLE **Psychologická příručka vedoucích pracovníků pro cyklus nasazení**	Ed. A, 1

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
AMedP-8.11	**2566**	SUICIDE PREVENTION **Prevence sebevražd**	návrh Ed. 1
Spojenecká publikace	**STANAG**	**Název spojenecké publikace**	**Současný stav**
AMedP-8.12	**2544**	MILITARY ACUTE TRAUMA CARE TRAINING **Vojenský výcvik v poskytování akutní traumatologické péče**	Ed. A, 2
AMedP-8.13	**2453**	THE EXTEND OF DENTAL AND MAXILLOFACIAL TREATMENT AT ROLES 1-3 MEDICAL SUPPORT **Rozsah stomatologického a čelistně-chirurgického ošetření v rámci Role 1 až 3 zdravotnického zabezpečení**	Ed. A, 1
AMedP-8.14	**2548**	MANAGEMENT OF POST DEPLOYMENT SOMATOFORM COMPLAINTS **Řešení somatoformních obtíží v souvislosti s nasazením**	Ed. A, 1
AMedP-8.15	**2122**	REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE AND BASIC HYGIENE FOR ALL MILITARY PERSONNEL **Požadavky na výcvik veškerého vojenského personálu v poskytování péče raněným a v základech hygieny**	Ed. A, 1
AMedP-8.16	**6516**	NATO TRAUMA REGISTRY SYSTEM **Systém traumatologických registrů NATO**	Ed. A, 1
AMedP-8.17	**2558**	MINIMUM STANDARDS FOR OXYGEN 93 PERCENT PRODUCED ON OPERATIONS **Minimální standardy 93 procentního kyslíku vyráběného v průběhu operací**	Ed. A, 1
AMedP-9.1	**6506**	MODULAR APPROACH FOR MULTINATIONAL MEDICAL TREATMENT FACILITIES (MTF) **Modulární skladba mnohonárodních zdravotnických zařízení (MTF)**	Ed. A, 1
AMedP-9.2	**2552**	GUIDELINES FOR A MULTINATIONAL MEDICAL UNIT **Směrnice pro mnohonárodní zdravotnickou jednotku**	Ed. A, 1
AMedP-9.3	**6526**	CREDENTIALING FOR NATO HEALTHCARE PROFESSIONALS ASSIGNED TO ROLE 2/3 MULTINATIONAL MEDICAL UNITS **Získání, hodnocení a ověření odborné a specializované způsobilosti zdravotnických profesionálů zařazených u mnohonárodních zdravotnických jednotek role 2/3**	Ed. A, 1
AMedP-18	**2136**	REQUIREMENTS FOR WATER POTABILITY DURING FIELD OPERATIONS AND IN EMERGENCY SITUATIONS **Požadavky na kvalitu pitné vody v průběhu pozemních operací a při mimořádných situacích**	Návrh Ed. A, 1
AMedP-24	**2549**	EMERGENCY MEDICAL CARE IN THE OPERATIONAL ENVIRONMENT **Neodkladná zdravotní péče v operačním prostředí**	2011
AMedP-26	**2557**	VETERINARY GUIDELINES ON MAJOR TRANSMISSIBLE ANIMAL DISEASES AND PREVENTING THEIR TRANSFER **Veterinární směrnice k problematice závažných přenosných nákaz zvířat a prevence jejich přenosu**	2011
AMedP-27	**2560**	MEDICAL EVALUATION MANUAL **Příručka pro hodnocení zdravotnických schopností**	2010

Spojenecká publikace	STANAG	Název spojenecké publikace	Současný stav
ANEP-86	**1476**	TECHNICAL AND MEDICAL STANDARDS AND REQUIREMENTS FOR SUBMARINE SURVIVAL AND ESCAPE **Technické a zdravotnické standardy a požadavky pro přežití a únik z ponorky**	Ed. A, 1
ATP-3.3.9.2	**3552**	SEARCH AND RESCUE **Pátrání a záchrana**	Návrh Ed.1, 1
ATP-3.8.1 VOL I	**2521**	CBRN DEFENCE ON OPERATIONS - Vol I **Ochrana proti ZHN v průběhu operací - Díl I**	2010
ATP-3.8.1 VOL II	**2522**	SPECIALIST CBRN DEFENCE CAPABILITIES **Specializované schopnosti ochrany v CBRN prostředí**	Ed. A, 1
ATP-3.8.1 VOL III	**2520**	CBRN DEFENCE STANDARDS FOR EDUCATION, TRAINING AND EVALUATION **Standardy vzdělávání, výcviku a hodnocení v oblasti obrany proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným (CBRN) zbraním**	2011
ATP-10	**3552**	SEARCH AND RESCUE **Pátrání a záchrana**	Ed. D, 1
ATP-62	**7030**	COMBAT SEARCH AND RESCUE **Pátrání a záchrana v boji**	Ed.1
ATP-65	**2499**	THE EFFECT OF WEARING CBRN INDIVIDUAL PROTECTIVE EQUIPMENT ON INDIVIDUAL AND UNIT PERFORMANCE DURING MILITARY OPERATIONS **Vliv používání prostředků individuální ochrany na výkonnost jednotlivců a jednotek v průběhu vojenských operací**	Ed. B, 1
ATP-70	**2515**	COLLECTIVE PROTECTION IN A CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR ENVIRONMENT (CBRN - COLPRO) **Kolektivní ochrana (COLPRO) v chemickém, biologickém, radiologickém a jaderném (CBRN) prostředí**	Ed. A, 1
ATP-79	**2931**	ORDERS FOR THE CAMOUFLAGE OF PROTECTIVE MEDICAL EMBLEMS ON LAND IN TACTICAL OPERATIONS **Rozkazy k maskování ochranných zdravotnických znaků na zemi v průběhu taktických operací**	Ed. B, 1
ATP-84	**2352**	CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR (CBRN) DEFENCE EQUIPMENT – OPERATIONAL GUIDELINES **Prostředky chemické, biologické, radiologické a radiační (CBRN) ochrany – operační směrnice**	Ed. B, 1
ATP-85	**2047**	EMERGENCY ALARMS OF HAZARD OR ATTACK (CBRN AND AIR ATTACK ONLY) **Signály varující před nebezpečím nebo napadením (pouze CBRN a letecké napadení)**	Ed. A, 1
ATP-88	**2471**	CHEMICAL, BIOLOGICAL, RADIOLOGICAL AND NUCLEAR HAZARD MANAGEMENT FOR AIRLIFT OPERATIONS **Řízení chemického, biologického, radiologického a jaderného (CBRN) nebezpečí v letecké přepravě**	Ed. A, 1
ATP-92	**2070**	EMERGENCY BURIAL PROCEDURES **Postupy při nouzovém pohřbívání**	Ed. A, 1
ATrainP-1	**6023**	TRAINING AND EDUCATION FOR PEACE SUPPORT OPERATIONS **Výcvik a školení pro mírové operace**	Ed. D, 1
AXP-06	**2910**	NUCLEAR WEAPONS EFECTS AND RESPONSES CASUALTY AND DAMAGE ASSESSMENT FOR EXERCISES **Účinky jaderných zbraní a následky – hodnocení ztrát na živé síle a materiálu při cvičeních**	Ed. D. 1

Údaje v předchozích tabulkách byly převzaty z databáze ADMIS k 12. únoru 2021.

Tabulka 3

Přehled zdravotnických a dalších vybraných Českých obranných standardů

ČOS	Název a zpracovatel	Vydání., změna
051632	**PRŮVODNÍ A PROVOZNÍ DOKUMENTACE PRO VOJENSKOU TECHNIKU A MATERIÁL**	3., 1 2019
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
051634	**TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ A DEFINIC Z OBLASTI MANIPULACE S MATERIÁLEM**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
051643	**VÝBĚR MATERIÁLŮ PRO VOJENSKÉ POUŽITÍ Z HLEDISKA JEJICH POŽÁRNÍCH VLASTNOSTÍ**	3. 2017
	VVÚ Brno	
051646	**KONSTRUKCE, ZKOUŠENÍ A ZAVÁDĚNÍ VOJENSKÉHO MATERIÁLU Z HLEDISKA ODOLNOSTI VŮČI VYBRANÝM ÚČINKŮM ZBRANÍ HROMADNÉHO NIČENÍ**	2. 2014
	VVÚ Brno	
151006	**PŘENOSNÁ FILTROVENTILAČNÍ ZAŘÍZENÍ PRO OCHRANNÉ MASKY POSÁDEK LETADEL**	2. 1 2017
	ÚVN Praha	
168003	**FUNKČNÍ POŽADAVKY NA FYZIOLOGICKOU OCHRANU PŘI VÝSADKOVÝCH OPERACÍCH VE VELKÉ VÝŠCE**	2. 2017
	ÚVN Praha	
219003	**VÝBAVA VOJENSKÝCH VOZIDEL. VŠEOBECNÉ POŽADAVKY.**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
399001	**MANIPULACE S MATERIÁLEM V POLI** VTÚ/VTÚPV Vyškov	5. 2018
399002	**ZPŮSOBY POUŽÍVÁNÍ A MANIPULACE S KONTEJNERY PRO VOJENSKÝ MATERIÁL**	3. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
399004	**PROSTŘEDKY PRO MANIPULACI S MATERIÁLEM**	3. 2019
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
399005	**POMOCNÉ PROSTŘEDKY PRO MANIPULACI S MATERIÁLEM**	3. 1 2020
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
399006	**VOJENSKÉ PALETY, BALENÍ A KONTEJNERY**	3. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
414001	**FILTRAČNÍ A VENTILAČNÍ ZAŘÍZENÍ PRO MOBILNÍ OBJEKTY KOLEKTIVNÍ OCHRANY. VŠEOBECNÉ POŽADAVKY**	1. 2006
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
650001	**ZÁSOBOVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝM MATERIÁLEM** ÚVN Praha	2.,1 2020
650002	**ZDRAVOTNICKÝ MATERIÁL PRVNÍ POMOCI**	2., 1 2019
	ÚVN Praha	
650003	**MINIMÁLNÍ POŽADAVKY NA KREV, DÁRCE KRVE, VYBAVENÍ PRO KREVNÍ TRANSFUZI A OZNAČOVÁNÍ KREVNÍCH SKUPIN**	2,. 1 2019
	ÚVN Praha	

ČOS	Název a zpracovatel	Vydání
650004	**ZDRAVOTNICKÉ VYBAVENÍ VZDUŠNÝCH ZDRAVOTNICKÝCH ODSUNŮ**	2., 1 2019
	ÚVN Praha	
650005	**LAHVE NA MEDICINÁLNÍ PLYNY**	1., 2 2020
	ÚVN Praha	
650006	**POLNÍ ZDRAVOTNICKÁ DOKUMENTACE O POSKYTOVANÝCH ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽBÁCH NA ROLI 1 – 3 A TRANSPORTU RANĚNÝCH**	1., 1 2019
	ÚVN Praha	
650007	**IDENTIFIKAČNÍ OZNAČENÍ ZDRAVOTNICKÉHO MATERIÁLU PRO POLNÍ ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ**	1. 2017
	ÚVN Praha	
650008	**POŽADAVKY NA SCHOPNOSTI A ZDRAVOTNICKÉ VYBAVENÍ VOJENSKÝCH SANITNÍCH VOZIDEL**	1. 2017
	ÚVN Praha	
650009	**SLUČITELNOST ZDRAVOTNICKÝCH CÉVEK, DRÉNŮ, HADIČEK, ROUREK, TRUBIC A KONEKTORŮ PRO POUŽITÍ V POLI**	1. 2018
	ÚVN Praha	
650010	**ZDRAVOTNICKÝ VÝSTRAŽNÝ ŠTÍTEK (PRŮKAZ)**	1.1 2020
	ÚVN Praha	
651501	**ZÁKLADNÍ FYZIKÁLNÍ POŽADAVKY A VÝKONOVÉ PARAMETRY POLNÍCH PARNÍCH VYSOKOTLAKÝCH STERILIZÁTORŮ**	1. 2017
	ÚVN Praha	
653001	**VOJENSKÁ NOSÍTKA, NOSNÉ KONZOLY A UPEVŇOVACÍ PRVKY**	1., 1 2018
	ÚVN Praha	
666502	**VOJSKOVÉ DOZIMETRICKÉ A RADIOMETRICKÉ PŘÍSTROJE**	2., 1 2018
	VVÚ Brno	
666503	**AUTOMATICKÉ SIGNALIZÁTORY BOJOVÝCH OTRAVNÝCH LÁTEK A PRŮMYSLOVÝCH ŠKODLIVIN**	2., 1 2020
	VVÚ Brno	
681001	**DEKONTAMINAČNÍ LÁTKY A SMĚSI**	2. 2020
	VVÚ Brno	
811501	**OBALY PRO PŘEPRAVU A SKLADOVÁNÍ VOJENSKÉHO MATERIÁLU. VŠEOBECNÉ POŽADAVKY**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
841501	**PROSTŘEDKY OCHRANY KŮŽE OSOB. METODY STANOVENÍ ODOLNOSTI K ÚČINKŮM DEKONTAMINACE**	1. 2007
	VVÚ Brno	
841503	**PROSTŘEDKY INDIVIDUÁLNÍ OCHRANY DÝCHACÍCH ORGÁNŮ. VŠEVOJSKOVÉ OCHRANNÉ MASKY. NÁZVY, DEFINICE A VŠEOBECNÉ TECHNICKÉ POŽADAVKY**	2. 2017
	VVÚ Brno	
846501	**NOSNÉ SYSTÉMY JEDNOTLIVCE**	2. 2017
	VZ 5512	
990501	**ZNAK ČERVENÉHO KŘÍŽE, TVAR ROZMĚRY A PRAVIDLA POUŽÍVÁNÍ**	3., 1 2019
	ÚVN Praha	

ČOS	Název a zpracovatel	Vydání
990502	**DATOVÉ FORMÁTY PRO SLEDOVÁNÍ MATERIÁLU**	4. 2018
	VTÚ/VTÚVM Slavičín	
990503	**VZÁJEMNÁ VÝMĚNA ELEKTRONICKÝCH DAT TÝKAJÍCÍCH SE SLEDOVÁNÍ MATERIÁLU**	3. 2020
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999901	**VZÁJEMNÉ UZNÁVÁNÍ STÁTNÍCH ZKOUŠEK A HODNOCENÍ VOZIDEL**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999902	**ZKOUŠKY ODOLNOSTI VOJENSKÉ TECHNIKY VŮČI MECHANICKÝM VLIVŮM PROSTŘEDÍ**	3. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999905	**ZKOUŠKY ODOLNOSTI VOJENSKÉ TECHNIKY VŮČI KLIMATICKÝM VLIVŮM PROSTŘEDÍ**	3. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999916	**OCHRANA POZEMNÍ VOJENSKÉ TECHNIKY PROTI KOROZI A STÁRNUTÍ PŘI SKLADOVÁNÍ VŠEOBECNÉ POŽADAVKY**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999921	**BOJOVÁ VOZIDLA PĚCHOTY A OBRNĚNÉ TRANSPORTÉRY. ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE, VŠEOBECNÉ POŽADAVKY**	3., 1 2018
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	
999923	**OCHRANA POZEMNÍ VOJENSKÉ TECHNIKY A MATERIÁLU PROTI KOROZI A STÁRNUTÍ PŘI SKLADOVÁNÍ. METODY A PROSTŘEDKY**	2., 1 2019
	VVÚ Brno	
999933	**VLIV OKOLNÍHO PROSTŘEDÍ NA VOJENSKOU TECHNIKU. KLIMATICKÉ PODMÍNKY**	2. 2017
	VTÚ/VTÚPV Vyškov	

PŘÍLOHA

OBSAH ZPRAVODAJE VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ – ROČNÍK XXX, 2020

ZVZ 1-2/2020

1. Radoslav Krupka:
Vzpomínka na podplukovníka MUDr. Petra Dítě (3 – 4)
2. Miloš Bohoněk, František Bílek, Michal Holub, Tatjana Markovina:
ÚVN Praha a koronavirus (5 – 13)
3. Helena Sováková:
Význam psychologické podpory v nouzovém stavu a proč vojenští psychologové nestáli opodál (14 – 15)
4. Jaroslava Doležalová, Kamila Táborská, Jana Špůrová:
Obranná standardizace v oblasti vojenského zdravotnictví v roce 2019 (16 – 44)
5. Vladimír Pavlík:
Novinky v klinické obezitologii (45 – 47)
6. Tomáš Henlín, Miloš Bohoněk**:**
Aktuální stav zdravotnického zabezpečení AČR pro případ bojového nasazení a opatření k jeho zlepšení (48 – 52**)**
7. Radka Nováková**:**
Zelená cesta v ÚVN Praha slaví 15 let své existence (53 – 54**)**
8. **Volná místa ve Vojenské zdravotnické službě** (55)

Příloha: Obsah Zpravodaje vojenského zdravotnictví – ročník XXIX, 2019 (57 – 60)

ZVZ 3/2020

1. Hynek Schvach, Milan Růžička:
Aplikační kurzy pro vojenské zdravotníky (3 – 5)
2. Tomáš Vašek:
Působení na pozici CJMED v rámci operací EUNAVFOR MED (ENFM) SOPHIA a ENFM IRINI (únor 2020 – srpen 2020) (6 – 8)
3. Jaroslava Doležalová, Jana Špůrová:
Nové autoinjektory pro příslušníky Armády České republiky (9 – 13)
4. Alice Pulkrabková:
Rehabilitace kognitivních funkcí u pacientů s mírnou kognitivní poruchou (14 – 16)
5. Václav Drešer:
Zkušenosti z provádění podnikových, kontrolních a vojskových zkoušek zdravotnického vozidla LZTOP (17 – 22)
6. **Komunitní centrum pro válečné veterány Praha** (23 – 24)

ZVF 4/2020

1. Milan Růžička, Hynek Schvach, Jaroslav Žďára, Pavel Blažek, Tomáš Kučera:
   Pandemie COVID-19 a její vliv na výuku a výcvik studentů Fakulty vojenského zdravotnictví UO v Hradci Králové (z pohledu Katedry organizace vojenského zdravotnictví a managementu) (5 – 10)
2. Helena Smejkalová, Pavel Dvouletý, Jana Špůrová:
   Zkrácené vojskové zkoušky modernizovaných nástaveb vozidel BIOROVER (11 – 16)
3. Martin Chmel:
   Rozšíření schopnosti detekce a identifikace biologických agens v návaznosti na nové přístrojové vybavení vozidel BIOROVER (17 – 20)
4. Petr Pajer:
   Vojenské laboratoře CBO Těchonín v době covidové (21 – 25)
5. Beatrix Sviezeny:
   Centrální řídící tým Armády ČR pomáhal zvládnout koronarovou pandemii v Nemocnici sv. Alžběty Na Slupi (26 – 27)
6. Jan Blažek:
   Nahlédnutí do života a práce nemocničního kaplana (28 – 30)

ZPRAVODAJ VOJENSKÉHO ZDRAVOTNICTVÍ

1/2021

Zpravodaj vojenského zdravotnictví vydává Sekce vojenského zdravotnictví MO jako čtvrtletní informační periodikum o novinkách materiálního zdravotnického zabezpečení Armády České republiky, směrech a výsledcích obranného výzkumu a vývoje, standardizace, aktuálních otázkách vybavení polních a mírových zdravotnických pracovišť AČR, aktualitách ze zdravotnických konferencí a zahraničních operací.

Vydavatel:	Sekce vojenského zdravotnictví MO, Vítězné nám. 5, 160 01 Praha 6, IČO 60162694
Předseda redakční rady:	plk. gšt. MUDr. Richard KRAUS
Odpovědná redaktorka:	Ing. Jaroslava DOLEŽALOVÁ
Technická redaktorka:	Ing. Jana ŠPŮROVÁ
Členové redakční rady:	plk. gšt. RNDr. Hynek SCHVACH, Ph.D.
	pplk. doc. MUDr. Vladimír PAVLÍK, Ph.D.
	pplk. Mgr. Drahomír VANČÍK
	mjr. Ing. Radka NOVÁKOVÁ
	MUDr. František BÍLEK, Ph.D.
	Ing. Zbyněk STRUŽ
Vydává:	Sekce vojenského zdravotnictví MO
Redakce:	Ústřední vojenská nemocnice - Vojenská fakultní nemocnice Praha Oddělení expertizních činností OVV U Vojenské nemocnice 1200 169 02 Praha 6 tel.: 973 208 559 e-mail: jaroslava.dolezalova@uvn.cz
Uzávěrka čísla:	31. 3. 2021
E.č.:	MK ČR E 21129
ISSN:	1805-7985
Tisk:	Odbor prezentační a produkční VHÚ Praha

Elektronickou podobu Zpravodaje vojenského zdravotnictví najdete ve složce dokumenty na ***http://teams.sharepoint.acr/sites/spodmo/ovzdr/WebVojZdrav/default.aspx***